

ISSN 0857-0086

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ 53 ฉบับที่ 2 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม-ธันวาคม 2553

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553

॥และประชุมวิชาการ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชนูปถ้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ :

สรรค์สร้างสังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน

วันที่ 20-23 ธันวาคม 2553

ณ โรงแรมแอนบลสเดอร์ กรุงเทพมหานคร

ຄມະກຽມການນັກສາມຄມຫັ້ງສຸດແກ່ນປະເທດໄທຢາ ວາລະປີ 2552-2553

1. ຄຸນທົງໝັນມາສ	ບວສີຕ	ນາຍກສາມຄມ
2. ນາງສາວກັນຍາ	ທ້າງພລ	ອຸປະຍາກ ດນກີ່ 1
3. ນາງສາວເອມໂຮ	ຕັນເສດີຍຣ	ອຸປະຍາກ ດນກີ່ 2
4. ນາງສາວກອງກາງູຈນ	ດນອມພລ	ກຽມການແລະປົກກົມ
5. ນາງກາງູຈນາ	ສຸກນອມນີ	ກຽມການແລະບາຍທະເບີຍນ
6. ນາງສາວຈິຮັກນາ	ວິເຊຍຮັກງາ	ກຽມການແລະບຣນາຮັກງົ
7. ນາຍຈຸນພຈນ	ວັນຍຸດ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກວິຊາການ ດນກີ່ 1
8. ນາຍສຸຈືນ	ບຸດຕື່ສຸວຣຣນ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກວິຊາການ ດນກີ່ 2
9. ນາງກິ່ງແກ້ວ	ອ່ວມສີ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກພັດນາວິຊາເໜີ ດນກີ່ 1
10. ນາງລະເອີຍດ	ຄຣົວນັນດ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກພັດນາວິຊາເໜີ ດນກີ່ 2
11. ນາງກຸລອົດາ	ກ້ວມສຸຂ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກວິຊາແລະພັດນາ
12. ນາງສາວສຸຈົດ	ສຸກາພ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກມາທຣ້ຈານວິຊາເໜີ ດນກີ່ 1
13. ນາຍຖົກລືຍ	ເທະນະທັກນັນດ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກມາທຣ້ຈານວິຊາເໜີ ດນກີ່ 2
14. ນາງສາວນ້ຳກີພຍ	ວິກາວິນ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກວາງສາດແລະສື່ວິຫາການ
15. ນາງມລົວລົງ	ປະຕິເປົ້ງຮົດ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກລູກຄ້າສັນພັນນ
16. ນາຍປະຈັກ	ວັດນາບຸສັກ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກວິເກສັນພັນນ
17. ນາງເພື່ອງສຸວຣຣນ	ບາຄະປະຈາ	ກຽມການແລະປະຮານແພນກທາຖນ
18. ນາງສຸຄນ	ຄຣົວງ່າວວັດໜ	ກຽມການແລະທັງໝົດ ດນກີ່ 1
19. ນາຍຈລກສໍສ	ວົງໝປະເສີ້ງ	ກຽມການແລະທັງໝົດ ດນກີ່ 2
20. ນາງສາວຮຸ້ນກີພຍ	ທ່ວົງໂນກຍານ	ກຽມການ
21. ນາງວິລາວັນຍ	ກຮັພຍົມນັແສນ	ກຽມການ
22. ນາງວະຈະວຣຣນ	ວຣຣນໂທ	ກຽມການແລະເລຂານຸການ ດນກີ່ 1
23. ນາຍສຸຮພລ	ຖຸກົງຮວມກຮັພຍ	ກຽມການແລະເລຂານຸການ ດນກີ່ 2

ชื่อหนังสือ	สารสารท้องสมุดฉบับพิเศษ กรกฎาคม - ธันวาคม 2553 การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการ เรื่อง การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ : สร้างสรรค์สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน
จำนวน	2,500 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์	สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240
โรงพิมพ์	หจก. ร่วน พรินติ้ง กรุ๊ป 510/35-36 ประชาอุทิศ 6 ราชภูมิบูรณ์ กรุงเทพฯ โทร. 0-2873-0070
ออกแบบปก	หจก. ที แอนด์ ดี การพิมพ์ 20/43 หมู่ 10 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ โทร. 0-2898-5122

สารบัญ

หน้า

สารจากนายกสมาคมฯ

(1)

คำกล่าวรายงาน

(2)

คำกล่าวเปิด

(4)

จารยานบรรณรารักษ์และนักสารสนเทศ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

(5)

ภาค 1 กำหนดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการ

1

ภาค 2 บทความทางวิชาการ

การสร้างวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมความรู้ : ความจำเป็นของสังคมไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวนิ

9

การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน
ดร. สุวัณน์ วิวัฒนานนท์

14

การพัฒนาศักยภาพของเด็กปัญญาเลิศด้วยการอ่าน
อาจารย์สุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์

25

การใช้กระบวนการทำงานตามเมืองยุคลินาท เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสาคร
อาจารย์นิสากร คุณโก

31

การประเมินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
อาจารย์จันจริรา คุณที่

36

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเขาน้อย
อาจารย์วันต์ บานเย็น

47

ไปดูของเข้า แล้วกลับมาดูของเรา : การดูงานห้องสมุดในประเทศไทยและต่างประเทศ
ดร. ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์

48

นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสาน
อาจารย์นายนิยิกา เดิมชุมทด

58

ภาค 3 บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553	69
ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์	71
ห้องสมุดดีเด่นประจำปี 2553	73
ภาค 4 พลการดำเนินงานแผนกวิชาการ และสำนักงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ สรุปผลงานของสำนักงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในรอบปี 2553	77
ภาค 5 รายชื่อคณะกรรมการจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 เรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ : สรรค์สร้างสังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน	83
รายชื่อผู้จัดทำวารสารฉบับพิเศษ	91

สารจากนายกสماค

เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการได้มีมติให้ “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” แสดงเจตนาขึ้น ให้คนไทยทุกคน ทุกวัย ทุกอาชีพ มีความสามารถในการอ่าน เพื่อใช้ชีวิตร่วม เรื่องราวทั่วไป เหตุการณ์สำคัญของชุมชนและสังคม มาพัฒนาวิถีชีวิต แก้ปัญหา และจัดอุปสรรค การสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาวิถีชีวิต รัฐบาลได้ประกาศ “ทศวรรษแห่งการเรียนรู้ด้วยการอ่าน” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ และต่อมาได้กำหนดให้ช่วงสิบปีหลังจากนั้นเป็น “ทศวรรษแห่งการอ่าน”

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้สนองนโยบายของรัฐบาล โดยจัดทำข้อการประชุมใหญ่ สามัญประจำปี และประชุมวิชาการ พ.ศ.๒๕๕๓ ว่า “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ : สรรค์สร้างสังคมไทยเป็น สังคมการอ่าน” ขอให้มูลสมาคมระดมพลังสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมการอ่าน เพื่อพัฒนาวิถีชีวิตอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืน

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต
นายกสมาคมสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายกสماคเมืองแห่งประเทศไทยฯ

วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

กราบเรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดิฉัน ศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต นายกสماคเมืองสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในนามของผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๗และประชุมวิชาการ ของสماคเมืองสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ชุมชนอยู่ ณ ที่นี่ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากห้องสมุดประเภทต่างๆ ทั่วประเทศ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา บรรณาธิการ และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน ขอขอบพระคุณ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้เกียรติและสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่ง มากล่าวสุนทรพจน์และเป็นประธานในพิธีเปิดงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๗ และประชุมวิชาการ ของสماคเมืองสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในวันนี้

ดิฉันขออนุญาตกราบเรียนว่า สماคเมืองสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีภารกิจหลักในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพทางบรรณาธิการศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านทุกรูปแบบ และสืบเนื่องจากมิติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ (อาคารราชวัลลภ ชั้น ๒) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ๓ ประเด็น คือ การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอ่าน การพัฒนาคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่าน และการสร้างบรรษัทและสิ่งแวดล้อมในการอ่านอย่างยั่งยืน คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ ให้วันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี เป็นวันรักการอ่าน ให้ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน และให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดเป็นรูปธรรม

สماคเมืองสมุดแห่งประเทศไทยฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมาโดยตลอด สนับสนุนให้ห้องสมุดสถานศึกษาและสถาบันต่างๆ มีบทบาทในการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สماคฯ ได้มีบทบาทร่วมกับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ และการอ่านในการผลักดันเรื่องของการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคนไทยและประเทศไทยสู่สังคมความรู้ได้อย่างยั่งยืนแม้ในยามประเทศไทยชาติเผชิญปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ ในปี ๒๕๕๒

สมาคมฯ ได้กำหนดหัวข้อการประชุมวิชาการประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในหัวข้อ “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” เพื่อให้ห้องสมุดและสถานศึกษาร่วมกันรณรงค์เรื่องความสำคัญของการอ่านในยุคสังคมความรู้เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและเมืองบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพ และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในวาระทศวรรษแห่งการอ่าน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จึงได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๓ และประชุมวิชาการ ในหัวข้อ “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ: สรรค์สร้างสังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน” วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมจึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของวาระทศวรรษแห่งการอ่าน เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักรในเรื่องการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านเพื่อพัฒนาชาติ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านเพื่อสร้างสังคมการอ่านในประเทศไทย และเพื่อเสนอ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและกลยุทธ์การอ่าน

ในวันนี้ นับเป็นโอกาสอันดีอย่างยิ่งที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านทั้งที่ชุมชนมよู่ ณ ที่นี่ และที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ จะได้รับทราบแนวโน้มโดยภายในประเทศเกี่ยวกับวาระทศวรรษแห่งการอ่านของชาติ จาก ยพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อที่ผู้เข้าร่วมการประชุมจะได้นำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอกราบเรียนเชิญ ยพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กรุณากล่าวสุนทรพจน์และเปิดงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๓ และประชุมวิชาการ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ต่อไป

ขอขอบพระคุณ

คำคลา屋เปิด

นายธนวัฒน์ บุณยเกียรติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

เรียน ท่านนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ผู้บริหารห้องสมุดทุกประเภท บรรณาธิการชั้นนำ
ผู้มีเกียรติทุกท่าน ผู้มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๓
และประชุมวิชาการ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในวันนี้

ผมขอขอบคุณสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ได้ตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่กำหนด
ให้การอ่านเป็นภาระแห่งชาติ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ๓ ประเด็น คือ การพัฒนาคนไทยให้มีความ
สามารถในการอ่านการพัฒนาคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่านและการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการอ่านอย่างยั่งยืน
และสมาคมฯ ได้จัดทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสรรค์สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน ซึ่งเป็นหัวข้อการประชุมใหญ่
ประจำปีในวันนี้

กระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งมีผู้
เป็นประธานในการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านโดยต้องการให้คนไทยทุกวัยพัฒนาความสามารถในการอ่านและการรู้หนังสือ
โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าภายในปี ๒๕๕๕ ประชากรวัยแรงงานจะต้องรู้หนังสือในระดับปีชั้นสามได้ในชีวิตประจำวันเพิ่ม
ขึ้นจากร้อยละ ๙๗.๖๔ เป็นร้อยละ ๙๙ ขณะที่ประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่สามารถอ่านออกเขียนได้จะต้องเพิ่ม
ขึ้นจากร้อยละ ๙๒.๖๔ เป็นร้อยละ ๙๕ ค่าเฉลี่ยในการอ่านหนังสือของคนไทยต้องเพิ่มจากปีละ ๕ เล่ม เป็น ๑๐ เล่ม
รวมทั้งต้องมีการพัฒนาและเพิ่มแหล่งการอ่านที่มีคุณภาพให้ทั่วถึงทุกตำบล ชุมชนสร้างภาคีเครือข่ายการอ่านเพื่อ
ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

ขอขอบคุณสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างต่อ
เนื่องตามแนวโน้มนโยบายของคณะรัฐมนตรี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการอ่านและสร้างนิสัยให้คนไทยทุกวัยอ่าน
หนังสือเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้น

ขอขอบคุณสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ผู้บริหารห้องสมุดประเภทต่างๆ คณะกรรมการดำเนิน
งานทุกท่าน ที่ได้ร่วมกิจกรรมและเข้าร่วมประชุมในวันนี้

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ผู้มีอำนาจการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๓ และประชุมวิชาการของ
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และขอให้การประชุมบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ทุกประการ

ຈර្តាមរន្តរណារក្ស ພຸທຣຄົກຮາງ 2552 ສາມາດເຫັນສຸດແຫ່ງປະເທດໄທ ໃນພະຮານປັນກົມເດິຈພະເທີເພື່ອຮັດນາຮຸດາ ສຍາມບນຮາງຖຸມາຮ

ຫ້ອງສຸດເປັນສຕາບັນທຶນທີ່ມີເກີຍຮົດ ເປັນບວດສະບັບສຳຄັນແກ່ສັງຄມ ເພື່ອປະໂຍນົດຕ່ອງການພັດທະນາຫ້ອງສຸດ ເພື່ອສ້າງຄວາມມັນຄງແກ່ສຕາບັນຫ້ອງສຸດ ແລະເພື່ອໃຫ້ສຕາບັນຫ້ອງສຸດເປັນທີ່ເຂົ້າດືອ ແລະຍອມຮັບຂອງປະຊາຊນ ສາມາດ້ອງສຸດແຫ່ງປະເທດ ໃນພະຮານປັນກົມເດິຈພະເທີເພື່ອຮັດນາຮຸດາ ສຍາມບນຮາງຖຸມາຮ ຮັບຮຸດາ ເຊັ່ນສົມຄວາມກຳໜດຈ່າຍບວດສຳຫັບບວດນາຮຸດາ ແລະຜູ້ປົງປົງປັດງານຫ້ອງສຸດທຸກຕຳແໜ່ງໄວ້ດັ່ງຕ່ອງປິດຕື່ນ

หมวดที่ 1 ຈຽຍບວດຕ່ອງຜູ້ໃຊ້

- ຕ້ອງຄຳນິ້ງຄວາມສະດາກສບາຍຂອງຜູ້ໃຊ້ກ່ອນອື່ນ
- ຕ້ອງໃຊ້ວິຊາຊື່ພໍໃຫ້ເກີດປະໂຍນົດແກ່ຜູ້ໃຊ້ຢ່າງເຕີມຄວາມສາມາດ
- ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມເສມວກາດແກ່ຜູ້ໃຊ້ໂດຍໄມ້ຄຳນິ້ງຄື່ງຮູ້ນະ ເຂົ້ອໜາຕີ ສາສນາ ສັງຄມ

หมวดที่ 2 ຈຽຍບວດຕ່ອງວິຊາຊື່ພ

- ຕ້ອງປະກຸດຕິຕົນອັນເປັນການເຊີ້ນສູງເກີຍຮົດຕັກດີໃນວິຊາຊື່ພ
- ຕ້ອງສຶກຂ່າ ແສງຫາຄວາມຮູ້ຕາມມາຕະຮູ້ນາ ແລະພັດທະນາຕາມນວັດກຣມໃໝ່ ຖ້າມາໃຊ້ໃນວິຊາຊື່ພ
- ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມຮຸ່ມມື້ອໃນການປົງປົງປັດງານຕ່ອງວິຊາຊື່ພ
- ຕ້ອງປົງປົງປັດໜ້າທີ່ທີ່ຮັບຜິດຂອບດ້ວຍຄວາມຫຼື້ອສັດຍື່ ສຸຈົມ

หมวดที่ 3

จรายานบรรณต่อเพื่อนร่วมงาน

- ต้องมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงานและผู้ร่วมวิชาชีพ
- ต้องเคารพและยอมรับมติของที่ประชุม
- ต้องรักษา แสดงความมิตรภาพและเครือข่ายระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมวิชาชีพ
- ต้องยึดมั่นในคุณธรรมและพรหมวิหารในการปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้ร่วมวิชาชีพ

หมวดที่ 4

จรายานบรรณต่อสถาบัน

- ต้องรักษาประโยชน์และชื่อเสียงของสถาบันที่สังกัด
- ต้องร่วมมือและปฏิบัติงานตามนโยบายที่สังกัด เพื่อช่วยเหลือและเกียรติภูมิ
- ต้องรักษาชื่อและทรัพยากรของสถาบัน ไม่พึงแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือหมุ่คณะโดยมิชอบ

หมวดที่ 5

จรายานบรรณต่อสังคม

- ต้องเป็นผู้นำสังคมอย่างเข้มแข็ง
- ต้องอุทิศตนให้ประโยชน์ต่อสังคมด้วยการใช้วิชาชีพโดยสุจริต
- ต้องผดุงรักษาไว้ซึ่งเสรียิรภพและความมั่นคงต่อสังคม

ภาค 1

กำหนดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553

และประชุมวิชาการ

เรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ : สรรค์สร้างสังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน”

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชนิพัทธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กำหนดการ

พิธีเปิดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการ
เรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ : สร้างสรรค์สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน”
วันที่ 20-23 พฤศจิกายน 2553
ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ

วันอาทิตย์ที่ 19 ธันวาคม 2553

09.00 – 17.00 น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร

วันจันทร์ที่ 20 ธันวาคม 2553

07.30 – 08.30 น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร (ต่อ)

08.30 – 09.00 น. ปฐมนิเทศ/ซ้อมรับเกียรตินิยม

09.00 – 09.30 น. พิธีเปิดและมอบโล่เกียรติคุณ

โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธาน

- นางสุวนันธ์ ศิริวงศ์รัตน์ บรรณาธิการอาชุด
กล่าวนำบรรยาย ปฏิญาณตน

09.30 – 10.30 น. การบรรยายพิเศษเรื่อง “การดำเนินงานศควรรษแหล่งการอ่านของรัฐบาล”

โดย นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

10.30 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.45 – 11.30 น. กล่าวต้อนรับสมาคมฯ และผู้เข้าประชุม

โดย ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

11.30 – 12.00 น. การบรรยายเรื่อง “การศึกษาดูงานห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และการส่งเสริม
การอ่านในประเทศไทยและต่างประเทศ”

โดย ดร. ประจักษ์ วัฒนาธุรกิจ

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 14.30 น. การบรรยายเรื่อง “ต้นแบบความสำเร็จของผู้เรียนที่ได้จากการอ่าน”

โดย ดร. สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์

ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

- 14.30 – 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45 – 16.30 น. เสวนาเรื่อง “การบริหารจัดการการอ่านของเด็กปัญญาเลิศ”
วิทยากรนำ : ดร.ธงชัย ชิวปรีชา
อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์
หัวหน้าฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- 18.00 – 21.00 น. งานแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้เกียญอายุ และงานเลี้ยงรับรอง

วันอังคารที่ 21 ธันวาคม 2553

- 09.00 – 10.30 น. การอภิปรายเรื่อง “ไขปัญหาชีวิต ด้วยการอ่าน”
วิทยากร : นางชมัยกร แสงกระจาง
นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย
นางสาววนิสา เรช
ผู้บริหารบริษัทสมองดีและหนูดี
นายแทนคุณ จิตต์อิสระ^{ผู้อำนวยการโรงเรียนนวัตกรรมภาษาและปัญญาอนุษัญญ์ (ยังอี)}
ผู้ดำเนินรายการ : นางสาวกร่องกาญจน์ ถนนผล
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสายปัญญา
ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 10.30 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 – 12.00 น. การอภิปรายเรื่อง “ไขปัญหาชีวิต ด้วยการอ่าน” (ต่อ)
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.30 น. การเสนอผลงานวิจัย / วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการอ่าน และผลงานที่เกี่ยวข้อง
ผู้ดำเนินรายการ : รองศาสตราจารย์ พวฯ พันธุ์เมฆา
- 14.30 – 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45 – 16.30 น. การเสวนาเรื่อง “อ่านเพื่อเสริมสร้างปัญญา”
วิทยากรนำ : พระพรพล ปลันโน<sup>เลขานุการเจ้าอาวาสวัดพระราม 9 กาญจนากิ่ง
นายดันนัย จันทร์เจ้าฉาย
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัท ดีซี คอนซัลแทนท์แอนด์ มาร์เก็ตติ้ง คอมมูนิเคชั่น จำกัด</sup>

วันพุธที่ 22 ธันวาคม 2553

08.30 – 11.00 น. กิจกรรมของชมรมต่าง ๆ และการระดมความคิด :

การบริหารจัดการการอ่าน

กลุ่มที่ 1 ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

โดย นายสุรพล อุทธิธรรมทรัพย์ ประธานชมรม

การบรรยายเรื่อง “สร้างคิมเบอร์กเป็นนักอ่าน”

โดย นายเรืองศักดิ์ ปั้นประทีป

ห้องคุณเวนชั่น ชอลล์ A

กลุ่มที่ 2 ชมรมห้องสมุดเฉพาะ

โดย นางสาวสุจิตรา สุวภาพ ประธานชมรม

การอภิปรายเรื่อง “อ่านอะไร...ทำไม่ต้องอ่าน”

โดย ดร.นฤมล รื่นไวย์

อาจารย์ประดิษฐา ศิริพันธ์

ดำเนินการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วงศ์ราชนา อินทรพินทุวัฒนา

ห้องคุณเวนชั่น ชอลล์ B

กลุ่มที่ 3 ชมรมห้องสมุดประชาชน

โดย นายกุลธร เลิศสุริยะกุล ประธานชมรม

ห้องคุณเวนชั่น ชอลล์ C

กลุ่มที่ 4 ชมรมเพื่อห้องสมุดแห่งชาติ

โดย นางวิลาวรรณ ทรัพย์พันแสน ประธานชมรม

ห้องคุณเวนชั่น ชอลล์ D

กลุ่มที่ 5 ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสารสนเทศนานาชาติ

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวน ประธานชมรม

การอภิปรายระดมสมองเรื่อง “การอ่านตลอดชีวิต (Lifelong Reading)

โดย รองศาสตราจารย์กุลวรา ชูพงษ์ไฟโจรน

นางอรุณวรรณ พิมพาพัฒโนยชิน

ห้องช่องเต้ A

กลุ่มที่ 6 ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี

โดย นางสาวธิดรัตน์ สุวรรณปราโมทย์ ประธานชมรม

ห้องช่องเต้ B

กลุ่มที่ 7 ชุมชนบริณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

โดย นางสาวรุ่งพิพิชัย ห่อโภโนทยาน ประธานชุมชน
เล่าประสบการณ์เรื่อง “โครงการส่งเสริมการอ่าน” เนื่องพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โดย ดร.อารีย์ รัฐกิจจานุกิจ
นางสาวรุ่งพิพิชัย ห่อโภโนทยาน

ห้องการเดิน 2

กลุ่มที่ 8 ชุมชนผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไฟโรมน์ ชลาธักษ์ ประธานชุมชน
ห้องกึกเบียง

10.15 – 10.30 น. รับประทานอาหารว่าง

11.00 – 12.00 น. การรายงานสรุปผลการระดมความคิดของกลุ่มต่าง ๆ

ผู้ดำเนินรายการ : รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา หาญพล

อุปนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยคนที่ 1

12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 14.45 น. รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมประจำปี พ.ศ.2553

โดยคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ และประกาศผลการเลือกตั้งคณะกรรมการ
บริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ พ.ศ. 2554-2555

14.45 – 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 – 16.30 น. การอภิปรายเรื่อง “การพัฒนาการอ่านของสถานศึกษาตามนโยบายแนวทาง
ทศวรรษแห่งการอ่าน”

วิทยากร : ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ดำเนินรายการ : รองศาสตราจารย์ ดร.สุขุม เจริญทรัพย์

ที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

16.30 – 16.45 น. พิธีปิด โดย ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

วันพุธที่ 23 ธันวาคม 2553

08.30 ๙ 16.30. การศึกษาดูงาน

ผู้ประสานงาน : ดร. ประจักษ์ วัฒนาสุทธิ์
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

- สายที่ 1 หอดสุมดและจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย
พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย
- สายที่ 2 ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติภานุจนาภิเษก
โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรพระพุทธรูปทรงคำที่ใหญ่ที่สุดในโลก
วัดไตรมิตรวิทยาราม วรวิหาร
- สายที่ 3 หอดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช
หออัครศิลปิน
- สายที่ 4 ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
หอภาพนิทรรศ (องค์การมหาชน)
- สายที่ 5 ห้องสมุดกระทรวงมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
ถนนพหลพลาມหาเจษฎาบดินทร์
นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

ภาค 2

บทความวิชาการ

การสร้างวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมความรู้ :

ความจำเป็นของสังคมไทย

ดร. น้ำทิพย์ วิภาวน*

บทความนึกถ่วงความจำเป็นในการสร้างวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมความรู้ วัฒนธรรมการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อสังคมนั้นมีความเชื่อว่าความรู้จะนำไปสู่การพัฒนาชาติ (ด้วยการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของคนให้มีความรู้ และวิธีการเข้าถึงความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน) จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาคุณภาพของคนให้มีความรู้ และวิธีการเข้าถึงความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนคือการอ่านแหล่งรวมและเผยแพร่สื่อการอ่านของโลกคือห้องสมุดการพัฒนาห้องสมุดให้สมบูรณ์เจิงเป็นต้นทางการพัฒนาวัฒนธรรมการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นกระบวนการ การส่วนการที่คนมีความรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นปลายทาง เนื่องจากในโลกปัจจุบันแข่งขันกันด้วยความรู้และนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและประเทศไทย การพัฒนาคุณภาพของคนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ จุดเริ่มต้นจึงอยู่ที่คุณภาพของระบบการศึกษา และคุณภาพของการพัฒนาระบบความรู้ในสังคม การพัฒนาคนให้มีความรู้และสามารถสร้างความรู้ใหม่เจึงเกี่ยวข้องกับการอ่านเป็นพื้นฐานซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้และการซึ่งชี้บันทางความรู้ การอ่านเป็นช่องทางลัดที่นำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ของโลกในระยะเวลาอันสั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการอ่านคือผู้ปกครอง ครู บรรณาธิการ สื่อมวลชน นักการเมือง และผู้บริหารท้องถิ่นและรัฐบาล ส่วนสถานที่ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านอย่างยั่งยืนคือ ห้องสมุด ร้านหนังสือ อินเทอร์เน็ต ในบ้าน สถานศึกษา สถานประกอบการและสถานที่สาธารณะในสังคมไทย

การสร้างวัฒนธรรมการอ่าน

วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่เป็นแบบแผนของการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจและช่วยซึ่งร่วมกัน ส่วนการอ่านเป็นกระบวนการที่ความหมายหรือสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อื่นๆ เพื่อให้มีความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินจากการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน จึงเป็นวิถีชีวิตของคนในการสร้างความเข้าใจจากตัวอักษร เพื่อใช้สอยของตัวเองในการเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาความคิด และเกิดความจรรโลงใจ

จุดเริ่มต้นของการรักการอ่านคือความสามารถในการอ่านตัวอักษรและรูปภาพ ซึ่งก็คือความเข้าใจในภาษา การสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรภาพหรือสัญลักษณ์เป็นการใช้เวลาอยู่กับสื่อการอ่าน เช่นหนังสือพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการให้เวลา กับการพัฒนาความรู้ ความคิด และความ เพลิดเพลินกับเรื่องราวที่บอกเล่าผ่านตัวอักษร ดังนั้นการให้เวลา กับการอ่าน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน เรียกว่าเป็นวัฒนธรรมการสร้างความรู้และความคิด หลังจากนั้นจึงนำไปสู่การพัฒนาทักษะการสร้างความรู้ใหม่หรือกระบวนการวิจัย นอกจากรูปแบบการอ่านยังมีความสำคัญต่อการสร้างคุณค่าทางอารมณ์ เช่นความงดงามทางภาษาและเนื้อหาที่เรียกว่าวรรณรัศ

*เขียนในวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหा�วิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มีคุณค่าในการสร้างเสริมสติปัญญาให้มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณค่าทางสังคมในลักษณะมารดกทางวัฒนธรรมในการเผยแพร่และสืบทอดความรู้และความคิด

ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน จึงแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การสร้างนิสัยรักการอ่านตั้งแต่ปฐมวัย เป็นบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว และสภาพแวดล้อมของเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครองเล่นกับเด็ก มีหนังสือสำหรับเด็ก และมีห้องสมุดเพื่อเด็ก การสอนเริ่มให้เด็กรักและสนใจในตัวอักษรและภาพเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่าน ในระยะที่ 1 นี้หนังสือภาพ หนังสืออ่านสำหรับเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน ซึ่งถ่ายทอดผ่านการเล่านิทาน การเล่าเรื่อง การสร้างความสนใจในสื่อการอ่าน การชอบบรรยายการอ่านและการเรียนรู้ในร้านหนังสือ และในห้องสมุด ล้วนจุดประกายความรักในการอ่าน

ระยะที่ 2 การสร้างนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา การเรียนการสอนโดยการอ่านและการเขียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการคิด และการแสดงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ในขั้นตอนนี้ครูมีบทบาทสำคัญมากต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งหมายถึงครูที่สอนในทุกวิชาจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การให้ความสำคัญกับหนังสือนอกเวลา นอกเหนือจากการทำواجبเรียน ในระยะที่ 2 นี้นโยบายส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของโรงเรียนและสถาบันการศึกษามีความสำคัญยิ่ง การมุ่งเน้นผลลัพธ์ทางการเรียนของเด็ก และมีห้องสมุดที่มีสื่อการอ่านอย่างเพียงพอรวมถึงอินเทอร์เน็ต และมีกระบวนการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการรู้สารสนเทศ การสอนการเลือกสื่อการอ่านที่เหมาะสมในแต่ละวัย และการสอนให้เด็กมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การมีทักษะการวิจัย เพื่อต่อยอดความรู้ดิจิทัลหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่

ระยะที่ 3 การสร้างนิสัยรักการอ่านในสังคม การอ่านเพื่อการงานอาชีพ เพื่อความสุขในครอบครัวและเพื่อความเพลิดเพลิน ขั้นตอนนี้เป็นการอ่านนอกเวลาอย่างต่อเนื่องในสถานที่สาธารณะต่างๆ ของสังคม เช่น ที่ทำงาน ที่บ้าน ที่ร้านค้าและสถานที่ต่างๆ ซึ่งห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะมีความสำคัญมากที่จะทำให้ผู้อ่านสนใจการอ่านเพื่อรับรู้เรื่องราวของสังคมท้องถิ่นและสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง สภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละห้องถิ่นมีความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ต่อเนื่อง การรับรู้ข่าวสารหลากหลายด้านและมีการต่อยอดความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่าน จึงประกอบด้วย การมีห้องสมุดที่ดี มีสื่อการอ่านที่ดี มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี มีครูดี มีผู้ปกครองที่ดี มีสื่อมวลชนที่ดี มีบรรยายการทางสังคมที่ดี ที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านจากการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กปฐมวัย ซึ่งมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน 2 ยุทธศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การนำหนังสือสู่เด็กปฐมวัย ซึ่งมีแนวทางและมาตรการ ดังนี้

1.1 การส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านในครอบครัวให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กใช้หนังสือภาพ การเล่านิทาน เป็นสื่อในการพัฒนาเด็ก

1.2 สนับสนุนการมอบชุดหนังสือเล่มแรกให้เด็กทุกคนที่มารับวัคซีนเมื่ออายุครบ 6 เดือน รวมถึงการแนะนำกระบวนการใช้หนังสือ และเพลงกล่อมเด็กให้แก่แม่แรกคลอด

1.3 ส่งเสริมให้สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านโดยให้พ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกชุมชนมีแหล่งหนังสือที่ดี มีห้องสมุดชุมชน โดยจัดบรรยายการให้อิอ่องการอ่านหนังสือ และสามารถใช้บริการได้อย่างสะดวกและทั่วถึง และจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

1.5 ร่วมกับกลัคดันให้วันหนังสือเด็กแห่งชาติ(2 เมษายน) เป็นวันสำคัญของคนไทยให้ทุกคนตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านเพื่อเป็นการวางรากฐานวัฒนธรรมรักการอ่านหนังสือให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

2. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมหนังสือที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม ซึ่งมีแนวทางและมาตรการ ดังนี้

2.1 สร้างความร่วมมือกับสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จัดจำหน่ายแห่งประเทศไทยเพื่อให้สามารถสนับสนุนส่งเสริมนักเขียนและนักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก นำสู่การผลิตหนังสือดี มีคุณภาพ ราคาถูก และตอบสนองความต้องการของเด็ก เหมาะสมกับวัยในแต่ละช่วงอายุของเด็ก และสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทย

2.2 ส่งเสริมให้มีการคัดสรรจัดลำดับ และเผยแพร่รายชื่อหนังสือที่เหมาะสมตามวัยในแต่ละช่วงอายุของเด็ก

2.3 จัดสรรงบประมาณในการสร้าง ปรับปรุง พัฒนาและจัดซื้อหนังสือให้ห้องสมุดทุกแห่ง โดยเฉพาะห้องสมุดในพื้นทุกภูมิภาคอย่างเพียงพอ เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้อย่างแท้จริง

2.4 ลดภาษีนำเข้ากระดาษ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดพิมพ์หนังสือ งดการเก็บภาษีในส่วนของหนังสือเด็ก และนำภาษีส่วนหนึ่งที่เก็บได้จากธุรกิจการพิมพ์มาส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการผลิตหนังสือดีเพื่อให้เด็กทุกคนได้อ่านหนังสือที่ดี มีคุณภาพ มีความหลากหลาย น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย

นอกจากนี้ ยังควรต้องมียุทธศาสตร์ส่งเสริมสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม เช่นกัน เนื่องจากความแพร่หลายของการใช้และการเผยแพร่ข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร เป็นเครื่องมือการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลติดตั้งและเว็บไซต์ต่างๆ ปัจจุบันมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในสังคมไทยอยู่ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ด้วยการพัฒนาศูนย์รวมความรู้และสื่อการอ่านของชุมชนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งสื่อการอ่านที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัลให้ประชาชนเข้าถึงได้ทุกชุมชนคือการพัฒนาห้องสมุด ประชาชนของทุกด้าน อำเภอ และจังหวัด และสร้างระบบเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชน การเข้าถึงข้อมูลให้สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้ วิธีนี้เป็นวิธีการที่ได้ผลและประหยัดที่สุดในการส่งเสริมประชาธิบุคคล และการทำให้ความรู้มีอยู่ในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง เป็นแนวทางที่ใช้ในประเทศไทยที่มุ่งพัฒนาสังคมความรู้และนวัตกรรมทั้งในสิงคโปร์ พิูนแลนด์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และอีกหลายประเทศ

การสร้างสังคมความรู้

ในยุคของสังคมความรู้ สังคมฐานความรู้หรือสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ มีสารสนเทศ ความรู้ และนวัตกรรม เป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งแต่เดิมปัจจัยการผลิตสำคัญทางเศรษฐกิจคือ ที่ดิน แรงงาน และทุน ปัจจุบัน ความรู้เป็นปัจจัยการผลิตสำคัญที่สร้างความแตกต่างเมื่อความรู้ถูกแบ่งเป็นสินทรัพย์ ซึ่งหมายถึงการนำความรู้และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมเพื่อสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรม (innovation) และผลิตภาพ (productivity) ของภาคเศรษฐกิจ นวัตกรรมเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการประดิษฐ์คิดค้นและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการใช้ประโยชน์ในสังคม ในสังคมความรู้จึงมีกระบวนการสร้าง การแพร่กระจาย และการใช้ความรู้ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อยกับความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนหลักด้าน เช่น

1. คุณภาพของคนหรือทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวกลางสำคัญที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้สร้าง กระจายและใช้ความรู้ ที่ต้องมีทักษะการรู้สึกสั่งสมเทคโนโลยีที่สามารถสร้างหรือต่อยอดความรู้ใหม่ได้
2. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ชีรุ่มถึงอินเทอร์เน็ต) เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ เป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการบันทึกข้อมูล ประมวลผลข้อมูล ถ่ายโอนและสื่อสารข้อมูลในรูปแบบต่างๆ
3. วัฒนธรรมและจริยธรรมในสังคม ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรและบุคคล วัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ การสร้างเครือข่ายที่มีความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างกัน
4. กฎหมายและแรงจูงใจ เช่น การมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการใช้ความรู้ในการสร้างคุณค่า และการพัฒนามาตรฐานการผลิตเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล

จะเห็นได้ว่า การสร้างสังคมความรู้ จำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ในการสร้างความรู้ใหม่ การแลกเปลี่ยนความรู้ และใช้ความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จึงมีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (creative economy) ซึ่งหมายถึง แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้งานความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพยากรูปแบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับภารกิจทางวัฒนธรรม การส่งเสริมความรู้ของสังคม เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อสังคมไทยเป็นสังคมความรู้

การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมความรู้ จำเป็นต้องปฏิรูประบบการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การที่คนไทยมีทักษะการรู้สึกสั่งสมเทคโนโลยีท่าทันสื่อในการประเมินและใช้ความรู้เพื่อการพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ การพัฒนาให้คนไทยมีความคิดสร้างสรรค์ การมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาผลิตผลทางเศรษฐกิจสิ่งเหล่านี้มีจุดเริ่มต้นมาจากการที่คนไทยมีวัฒนธรรมการอ่านมีกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความคิดใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และสร้างความเข้มแข็งของสังคมด้วยองค์ความรู้ของคนไทย การที่สังคมไทยจะเป็นสังคมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้นั้น สังคมไทยต้องเป็นสังคมความรู้ คนไทยต้องมีความรู้และรักการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาความคิดให้เป็นความคิดสร้างสรรค์ได้ การที่จะมีความรู้และความคิดได้นั้นมาจากกระบวนการเรียนรู้ที่เรามารถกำหนดขึ้นเองในลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (เช่น การอ่านหนังสือและดูสื่อต่างๆ การไปฝึกงาน การสังเกต) หรือการเข้าไปอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยสถาบันการศึกษา (เช่น ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย) ในหลักสูตรต่างๆ

สรุปได้ว่าหัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนาวัฒนธรรมการอ่านในสังคมไทย ประกอบด้วย การทำงานที่ประสานและสอดคล้องของ 8 องค์ประกอบ ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ ดังนี้

- 1 ระบบการศึกษา
- 2 นโยบายด้านการศึกษา หลักสูตรในการพัฒนาคน การวิจัยและนวัตกรรม
- 3 กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการรู้สึกสั่งสมเทคโนโลยี
- 4 พ่อแม่ ผู้ปกครอง
- 5 ครู
- 6 สื่อการอ่าน เช่นหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อดิจิทัล
- 7 ห้องสมุด ศูนย์รวมสื่อการอ่าน
- 8 สื่อ媒ชน สังคม สิ่งแวดล้อม วัด สถานประกอบการ

บรรณาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่ง

การเรียนรู้ตลอดชีวิต ครั้งที่ 2/2553. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ

ศิวากันท์ ปทุมสูต. (2553). คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์ สุพรรณบุรี : ศูนย์เรียนรู้ทุ่งสักอาศรม

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2551). รายงานการศึกษา ระบบทรัพย์สินทางปัญญา

เพื่อการเข้าสู่สังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ปทุมธานี : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ
คอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2552 ของ สศช.

เรื่อง จัดวิสัยทัศน์ 2570 สู่แผนฯ 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

ดร.สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์*

ผู้ภูมิใจกับนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการสอบ GAT ได้คัดเลือก 62 คน ที่มีความสามารถทางด้านภาษาอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ดังรูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียนของนักเรียนที่นำเสนอนี้เป็นของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้เขียนได้ทำการวิจัยไว้ และเขียนเป็นหนังสือเผยแพร่ได้นำไปสู่การปฏิบัติส่งผลให้นักเรียนสอบ GAT (ในปีการศึกษา 2551 ครั้งแรก ที่จัดสอบ) (ภาคการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน แก้ปัญหาโจทย์) ได้เดิม 150 คะแนน 11 คนและคะแนนระหว่าง 140-150 คะแนนอีก 62 คน โดยมีรายละเอียดหลักการและแนวทางดำเนินกิจกรรมดังนี้

แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน มีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนทุกระดับได้ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังนิสัยรัก การอ่าน พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และเขียน โดยอาศัยบทบาทหน้าที่ตามระดับการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียน แบบลดเหลือเป็นโครงสร้างระดับขั้นการปฏิบัติงานตามแนวคิดของเวบเบอร์ (Weber) อันประกอบไปด้วย ฝ่ายบริหารที่ช่วยอำนวยการสนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาโดยรวม ครู อาจารย์ ผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนหรือระดับห้องเรียนโดยตรง และนักเรียนที่มีหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจและต้องการของตนเอง ด้วยการสนับสนุนพัฒนาเริ่มสร้างทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ด้วยแนวทางและวิธีการที่หลากหลาย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนควรจะดำเนินไปพร้อมกันเป็นพลวัต (Dynamic Learning) ในลักษณะองค์รวมเชิงบูรณาการ เพื่อการเรียน เป็นผลที่เกิดจากการบูรณาการ การฟัง การอ่าน การถอด การใช้ความคิด และถ้าประเมินผลงานการเรียนจึงเป็นการประเมินผลการใช้ความคิด และการอ่านของผู้เรียนได้ด้วย ความเชื่อมโยงดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญของหัวใจนักประชัญญา และเป็นทักษะสำคัญของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร จึงมีแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ภายในออก เป็นวิธีการเรียนรู้ทางปัญญาด้วยการฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมการค้นคว้า การอ่าน การสื่อความหมาย การวิเคราะห์ และใช้เหตุผล การจดบันทึกย่อความ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตามบทบาทการจัดการเรียนรู้ดังนี้

* ผู้อำนวยการโรงเรียนบินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) (การบริหารการศึกษา) ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) (การบริหารการศึกษา)ปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียนมา 30 ปี ติดต่อ กัน 11 โรงเรียน

1. บทบาทการจัดการเรียนรู้ระดับโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้ระดับโรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะให้นักเรียนจากบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของโรงเรียนมีวิธี หรือแนวทางการดำเนินการพัฒนาทักษะดังนี้

1.1 การดำเนินการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การดำเนินการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่จะต้องจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลากหลาย เกี่ยวกับทุกระดับ ทุกฝ่าย ทุกคน จึงประกอบด้วยการวางแผน แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะ และการกำกับติดตาม ดังนี้

1.1.1 การวางแผน

การดำเนินกิจกรรมจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายควรจะได้วางแผน เตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ ดังนี้

1.1.1.1 กำหนดนโยบายกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนโดยรวม ทั้งหมดของโรงเรียน

1.1.1.2 กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

1.1.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1) คณะกรรมการเตรียมเอกสาร “ใบความรู้” พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความสำหรับนักเรียน คณะกรรมการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียน อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

2) คณะกรรมการจัดตารางสอนเพื่อความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ของครู อาจารย์ตลอดภาคเรียน

1.1.1.4 การเตรียมสถานที่ห้องประชุมและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

1.1.1.5 กำหนดการจัดกิจกรรมโดยรวมทุกระดับชั้นในทุกวันจันทร์ อังคาร พุธ เวลา 07.45-09.45 น. ประจำทุกสัปดาห์และทุกภาคเรียนตลอดปีการศึกษา โดยครู อาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนละ 2 คน

1.1.2 แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิด และเขียน จะต้องดำเนินพร้อมกันเนื่องจากมีความสัมพันธ์กันด้วยการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกฝนทักษะด้วยตนเอง ตามแนวคิดวิธีการ SQRC ของ เคธี กัวร์รา สักตะ (Cathy Guerra Sakta: 1999) และข้อเสนอแนะของกระทรวงศึกษาธิการ (2546:17) ด้วยการอ่านตามที่ครูชี้นำแล้วใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมคิดเห็นตามคำสอนต่อบทที่อ่าน รวบรวมวิเคราะห์แล้วเขียนสรุปโดยมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1.1.2.1 ครู อาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าระดับ และอาจารย์บรรณาธิการในระยะแรกจะปฐมนิเทศนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เอกสาร เครื่องมือพัฒนาทักษะ เทคนิควิธีการอ่าน วิธีคิดและวิธีการเขียนสรุปการอ้างอิงที่ถูกต้อง

1.1.2.2 ครู อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นนำเอกสารพัฒนาทักษะการอ่าน “ใบความรู้” ซึ่งมีห้องมากกว่า 50 เรื่อง จากคณะกรรมการเตรียมบทความได้คัดเลือกไว้อาทิเช่นอาหารเข้า โรคไข้หวัดใหญ่ ดวงจันทร์ของเรา ในหลวงของเรา ผักผลไม้ บทความเหล่านี้เตรียมให้ครบเรื่องละ 60 แผ่น ใส่ซองหมุนเวียนสลับกันใช้ทุกห้องเรียน ทุกระดับชั้นในโรงเรียน โดยจัดทำใหม่ เปลี่ยนให้แต่ละภาคเรียนให้

สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้อ่านตามที่ครูชี้นำเกิดกระบวนการทางการคิดต่อไป (Cathy Guerra Sakta.1999) และเตรียมเครื่องมือฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมาย “สมุดบันทึกการอ่าน” ไว้ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องมือฝึกเฉพาะประจำตัวของนักเรียน

1.1.2.3 นักเรียนเตรียมพร้อมด้วยการเข้าชั้งประจำเป็นกลุ่มห้องเรียนแล้วปฏิบัติตน ด้วยการสงบนิ่งลงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมด้วยและครู อาจารย์จะใช้เพลงหรืออ่านบทความหรือกลอนสอนใจ หรือพูดโน้มน้าวจิตใจ อบรมสั่งสอนด้วยเสียงที่แผ่นเบา เน้าให้นักเรียนนั่งนิ่ง “เสริมสร้างปัญญาด้วยスマชี” ต่อจากนั้นครู อาจารย์แจกเอกสารใบความรู้ และเครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน “สมุดบันทึกการอ่าน” ที่ผ่านการตรวจประเมินเสนอแนะข้อบกพร่อง และชุมชนเชย กิจกรรมการฝึกทักษะครั้งที่ผ่านมา

1.1.2.4 นักเรียนจะฝึกทักษะการอ่านโดยเอกสารพัฒนาการอ่าน “ใบความรู้” ที่หมุนเวียนแต่ละครั้งทุกสัปดาห์ด้วยวิธีการอ่านในใจเพื่อจับใจความ อ่านอย่างไตร่ตรอง ละเอียดรอบคอบ จำแนกแยกแยะ แล้วคิดวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านอย่างไตร่ตรอง แยกแยะ แจกแจงเป็นส่วน สรุปประเมินค่า สรุปตอบคำถาม ในเครื่องมือฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน “สมุดบันทึกการอ่าน” ที่ประกอบด้วยคำถาม 1) ให้นักเรียน สรุปข้อความที่อ่านทั้งหมด 2) ข้อคิดหรือการนำไปใช้ประโยชน์ 3) ข้อความที่ดีหรือที่ประทับใจ แล้วให้นักเรียนเขียนบันทึกคำตอบที่ถูกต้องตามที่ถูกต้อง ด้วยการถามด้านการรู้คิด 6 ระดับ (Bloom and et.al. 1956) และแหล่งที่มาของเอกสารเพื่อฝึกทักษะการเขียน ให้เกิดความเข้าใจจากการเขียนที่ชัดเจน เรียบง่าย กระชับ ประทับใจ โน้มน้าวจิตใจ ถูกหลักภาษา ลิล่าไฟแรง จากผลของการอ่าน และการคิดวิเคราะห์นั้น

1.1.2.5 ครู อาจารย์ที่ปรึกษา หรือวิทยากรจะอบรมให้ความรู้นักเรียนในเรื่องต่างๆ ตลอดทั้งอาจารย์หัวหน้าระดับนัดหมายกับนักเรียน และฝ่ายบริหารโรงเรียนพบนักเรียนตามความเหมาะสมสมแล้ว รวบรวมเอกสารส่งเสริมฝึกทักษะและเครื่องมือฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน “สมุดบันทึกการอ่าน” ครู อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบประเมินผลการพัฒนาของนักเรียนในที่ปรึกษาของตนทุกคนแล้วแจ้งผลพร้อมซึ่งแน่แก่ใจ ข้อบกพร่องเพื่อการพัฒนาของนักเรียนในครั้งต่อไป

1.1.3 การกำกับติดตาม

กิจกรรมต่างๆ จะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีการติดตาม ตรวจสอบ ทั้งการดำเนินกิจกรรมของนักเรียน และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ดังนี้

1.1.3.1 ครู อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์หัวหน้าระดับจะเป็นผู้ตรวจสอบและติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

1.1.3.2 การรายงานผลการพัฒนาครู อาจารย์ที่ปรึกษาจะรายงานผลเป็นรายบุคคล ส่งสำนักงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2 เครื่องมือพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

เครื่องมือพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปเครื่องมือพัฒนาทักษะดังกล่าวจะต้องมีความเชื่อมโยงกัน สอดคล้องกัน ด้วยรูปแบบหรือลักษณะของเครื่องมือตามบทบาทการจัดการเรียนรู้ในระดับโรงเรียนดังนี้

1.2.1 เครื่องมือพัฒนาทักษะเป็นสมุด “สมุดบันทึกการอ่าน” สำหรับการพัฒนาการเขียน จัดทำเป็นรูปเล่ม มีจำนวน 20 แผ่น บันทึกได้ 40 หน้า นักเรียนสามารถใช้บันทึกได้ 1 ภาคเรียน

1.2.2 สมุดบันทึกการอ่าน มีลักษณะเป็นสมุดบันทึกให้นักเรียนใช้เขียนข้อความที่เกิดจากผลของการอ่าน และคิด แล้วตอบคำถามจากการกระตุนด้วยคำถามด้านการรู้คิด 6 ระดับ (Bloom and et.al. 1956) ลงในช่องว่างดังนี้

- 1) แหล่งที่มาของเอกสาร นำไปความรู้ สำหรับพัฒนาการอ่าน
- 2) สรุปข้อความจากการอ่าน
- 3) ข้อคิดหรือการนำไปใช้จากการอ่าน
- 4) ข้อความที่ได้ หรือประทับใจจากการอ่าน

มีส่วนประกอบอื่นๆ ในสมุดบันทึกการอ่านที่อำนวยความสะดวกต่อนักเรียนและครู อาจารย์เพื่อกำกับตรวจสอบ วัดประเมินผลการพัฒนา

1.2.3 เอกสารพัฒนาทักษะ “เบความรู้” เป็นบทความที่คัดสรร อาจารย์ได้พิจารณาคัดเลือกนำมาให้นักเรียนอ่านเพื่อการพัฒนาทักษะ ซึ่งจะเป็นบทความที่มีสาระเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และเอกสารนี้ จะปรับเปลี่ยนตามสภาพภารณฑ์เกิดขึ้นเพื่อให้เหมาะสม

1.3 การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การวัดประเมินผลการพัฒนาเป็นขั้นตอนสำคัญ ประการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เนื่องด้วยจะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า เกิดการพัฒนาอยู่ในระดับใด การวัดประเมินผลการพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน แนวทาง หรือวิธีการประเมินต้องพิจารณาประเมินผล การพัฒนาโดยรวมไปพร้อมๆ กัน การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะดังกล่าวได้กำหนดบทบาท ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และการรายงานผลการพัฒนาดังนี้

1.3.1 ครู อาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนเป็นผู้วัดประเมินผลการพัฒนา

1.3.2 ตัวชี้วัด

การประเมินผลการพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ อาศัยเอกสารผลงานจากการเขียนเป็นหลักฐานในการประเมินเพื่อรายงานการเขียนเป็นการประเมินผลการใช้ความคิด และการอ่านของผู้เรียน โดยอาศัยตัวชี้วัดดังนี้

1) ความสามารถในการอ่าน ตัวชี้วัดคือ อ่านในใจแล้วตอบคำถามแสดงความรู้จากเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

3) ความสามารถในการเขียน ตัวชี้วัดประกอบด้วย เขียนได้ถูกต้อง ลำดับเหตุการณ์ตามที่นักคิดได้ แสดงความคิดเห็นได้ วัดประเมินได้จากการเขียน

1.3.3 เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ประเภท 3 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม หรือเกณฑ์รวม (Holistic Scoring Rubric) (Hart. 1994) ระดับความสามารถของการผ่านเกณฑ์การพัฒนาเท่ากับ 4.5-9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

ทักษะ ระดับคะแนน	การอ่าน	การคิดวิเคราะห์	การเขียน
3	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ชัดเจน สมบูรณ์	อธิบาย แยกแยะองค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยง ได้ชัดเจน สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นิ่งคิดแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจนสมบูรณ์
2	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เล็กน้อย	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เล็กน้อย	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นิ่งคิดแสดงความคิดเห็น ได้มีชัดเจน ไม่สมบูรณ์เล็กน้อย
1	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ แต่มีแนวโน้มที่ดี	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ แต่มีแนวโน้มที่ดี	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นิ่งคิดแสดงความคิดเห็น ได้มีชัดเจน ไม่สมบูรณ์แต่มีแนวโน้มที่ดี

1.3.4 ครู อาจารย์ที่ปรึกษาบันทึกผลการพัฒนาเป็นรายบุคคลแล้วรายงานที่สำนักงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. บทบาทการจัดการเรียนรู้ระดับห้องเรียน

การจัดการเรียนรู้ระดับห้องเรียนเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะให้นักเรียนจากบทบาทหน้าที่ของครู อาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรงในห้องเรียน การจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะเพิ่มเติมนี้เป็นกิจกรรมนักเรียนที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่อยู่ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้รายวิชาที่สอนอยู่ เป็นปกติ มีวิธีหรือแนวทางการดำเนินการพัฒนาทักษะดังนี้

2.1 การดำเนินการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การดำเนินการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่จะต้องจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลากหลาย เกี่ยวข้องกับทุกระดับ ทุกฝ่าย ทุกคน จึงประกอบด้วยการวางแผน แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะ และการกำกับติดตาม ดังนี้

2.1.1 การวางแผน

2.1.1.1 กำหนดนโยบายกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ

2.1.1.2 กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

1) พัฒนาคุณภาพการสอนของครู อาจารย์ด้วยการประชุมอบรม เพื่อปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนด้วยการสอนวิธีคิด จัดทำใบงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- 2) ครู อาจารย์ผู้สอนทุกคน สร้างเครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนเป็นเอกสาร ไปในงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความรู้ คนละ 1 ฉบับ
- 3) สำนักฝ่ายวิชาการเป็นผู้รวบรวมจัดเก็บ และบริการในการใช้เครื่องมือ พัฒนาทักษะ ไปในงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
- 4) ครูอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ต้องจัดสรรเวลาในการนำเครื่องมือ พัฒนาทักษะไปในงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน นำไปปฏิบัติการใช้พัฒนาทักษะกับนักเรียน นอกเหนือจากการสอนในสาระวิชาตามปกติ
- 5) กำหนดการจัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยครู อาจารย์ ผู้สอนทุกคน ทุกวันต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา

2.1.2 แนวทางปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทักษะ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิด และเขียน จะต้องดำเนินพร้อมกันเนื่องจากมีความ สัมพันธ์กันด้วยการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการอ่านจากการซึ่งกันและกันของครู อาจารย์ด้วยการเขียนโจทย์ คำสั่ง เพื่อ ให้อ่านอย่างไร ต่อรอง ละเอียด รอบคอบ แยกแยะ และปฏิบัติตามโจทย์คำสั่งเพื่อการแก้ปัญหาจากการกำหนดไว้ให้ ฝึกทักษะเช่น เกมส์ เดิมคำ จับคู่ รูปภาพ การคิดคำนวณ รูปทรงทางเรขาคณิต ข้อความ หรือ ภาพประกอบจาก หนังสือพิมพ์ ให้นักเรียนได้ฝึกความคิดวิเคราะห์ แล้วให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนด้วยการแสดงความรู้ ความคิดเห็น เขียน สรุปวิธีการ เขียนเรียงความสั้นๆตามโจทย์ คำสั่งที่กำหนด เพื่อสื่อความให้เกิดความเข้าใจจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ โดยมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

2.1.2.1 ครู อาจารย์ ผู้สอนนำเครื่องมือพัฒนาทักษะ “ใบงานพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน” จากสำนักงานฝ่ายวิชาการที่จัดทำสำเนาให้มาใช้ฝึกทักษะความสามารถของนักเรียน

2.1.2.2 ครูอาจารย์ผู้สอนแนะนำเครื่องมือวิธีการใช้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจแล้ว มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนตามเวลาที่จัดให้

2.1.2.3 นักเรียนจะพัฒนาทักษะการอ่านจากโจทย์คำสั่ง คำถานหรือเนื้อหาสาระ เครื่องมือพัฒนาด้วยวิธีการอ่านในใจเพื่อจับใจความแล้วคิดวิเคราะห์เรื่องราวหรือเกมส์หรือกิจกรรมที่กำหนดให้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ แล้วเขียนสื่อความหมายตามคำถานให้เกิดความเข้าใจจากการอ่านและการคิดวิเคราะห์นั้น

2.1.2.4 ครูอาจารย์ผู้สอนเก็บรวบรวมเครื่องมือพัฒนาทักษะไปในงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่นักเรียนได้พัฒนาตามที่กำหนดครบถ้วนแล้วนำไปตรวจดูประเมินผลการพัฒนาของ นักเรียนทุกคนแล้วส่งคืนนักเรียนแจ้งผลพร้อมซึ่งแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน

2.1.3 การกำกับติดตาม

กิจกรรมต่างๆ จะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการติดตาม ทั้งการดำเนินกิจกรรม ของนักเรียน และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ดังนี้

2.1.3.1 ครู อาจารย์ ผู้สอนจะเป็นผู้ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

2.1.3.2 สำนักงานฝ่ายวิชาการจัดทำสถิติรายงานผลการใช้บริการเครื่องมือพัฒนา ทักษะของครู อาจารย์เป็นรายบุคคล

2.1.3.3 การรายงานผลการพัฒนานักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ จะรวมรวม สรุปสำนักงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.2 เครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป เครื่องมือพัฒนาทักษะดังกล่าวนี้จะต้องมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนอยู่ในฉบับเดียวทันทีที่นักเรียนเข้ามาใช้งาน เป็นใบงานพัฒนาทักษะจัดทำโดยครู อาจารย์เพื่อให้เกิดความหมายสมกับเวลาที่จัดสร้าง ความสนุกของครู อาจารย์ตามกลุ่มสาระที่ดำเนินการในห้องเรียนดังนี้

- 2.2.1 เครื่องมือพัฒนาทักษะนักเรียนเป็นใบงานพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสำหรับครู อาจารย์เป็นผู้สร้างเครื่องมือ พัฒนาทักษะ คนละ 10 ฉบับ
- 2.2.3 สำนักงานฝ่ายวิชาการเป็นผู้รวบรวมจัดเก็บและจัดบริการในการใช้เครื่องมือพัฒนาทักษะ
- 2.2.4 ส่วนประกอบของเครื่องมือพัฒนาทักษะ ประกอบด้วย โจทย์หรือคำสั่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน แล้วมีส่วนประกอบในการฝึกคิดวิเคราะห์ เช่น รูปภาพ หรือความสัมพันธ์ การต่อภาพ การคิดคำนวณ และมีส่วนประกอบให้นักเรียนตอบคำถาม เขียนตอบเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่ได้จากการฝึกคิดวิเคราะห์ และส่วนประกอบอื่นๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อนักเรียน และครู อาจารย์เพื่อการกำกับตรวจสอบ วัดประเมินผลการพัฒนา

2.3 การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การวัดประเมินผลการพัฒนาเป็นขั้นตอนสำคัญ ประการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เนื่องด้วยจะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า เกิดการพัฒนาอยู่ในระดับใด การวัดประเมินผลการพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน แนวทาง หรือวิธีการประเมินต้องพิจารณาประเมินผล การพัฒนาโดยรวมไปพร้อมๆ กัน การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะดังกล่าวได้กำหนดบทบาท ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และการรายงานผลการพัฒนาดังนี้

- 2.3.1 ครู อาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้วัดประเมินผลการพัฒนา
- 2.3.2 ตัวชี้วัด

การประเมินผลการพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ อาศัยเอกสารผลงานจากการเขียนเป็นหลักฐานในการประเมินเพื่อผลงานการเขียนเป็นการประเมินผลการใช้ความคิดและการอ่านของผู้เรียน โดยอาศัยตัวชี้วัดดังนี้

1) ความสามารถในการอ่าน ตัวชี้วัดคือ อ่านในใจแล้วตอบคำถามแสดงความรู้จากเรื่องที่อ่านเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อธิบาย แยกแยะองค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

3) ความสามารถในการเขียน ตัวชี้วัดประกอบด้วย เขียนได้ถูกต้อง ลำดับเหตุการณ์ตามที่นักคิดได้ แสดงความคิดเห็นได้ วัดประเมินได้จากการเขียน

2.3.3 เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ประเภทละ 3 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม หรือเกณฑ์รวม (Holistic Scoring Rubric) (Hart. 1994) ระดับความสามารถของการผ่านเกณฑ์การพัฒนาเท่ากับ 4.5-9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

ทักษะ ระดับคณิต	การอ่าน	การคิดวิเคราะห์	การเขียน
3	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ ชัดเจน สมบูรณ์	อธิบาย แยกแยะองค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยง ได้ชัดเจน สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นึกคิดแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจน สมบูรณ์
2	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ ชัดเจน สมบูรณ์ปานกลาง	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ชัดเจน สมบูรณ์ปานกลาง	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นึกคิดแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ปานกลาง
1	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ไม่ ชัดเจน ไม่สมบูรณ์	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นึกคิดแสดงความคิดเห็น ได้ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์

2.3.4 ครู อาจารย์ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวบรวมผลการพัฒนารายบุคคลส่ง สำนักงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3. บทบาทการจัดการเรียนรู้ระดับนักเรียน

การจัดการเรียนรู้ระดับนักเรียนเป็นการจัดการกิจกรรมพัฒนาทักษะของนักเรียนด้วยตนเองเป็น บทบาทที่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความต้องการ และสนใจ สร้างหาสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ สร้างความรู้ฝึกฝนด้วยตนเองนั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธี หรือแนวทางการดำเนินการพัฒนาดังนี้

3.1 การดำเนินการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การดำเนินการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่จะต้องจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลากหลาย เกี่ยวข้องกับทุกระดับ ทุกฝ่าย ทุกคน จึงประกอบด้วยการวางแผน แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะ และการ กำกับติดตาม ดังนี้

3.1.1 การวางแผน

3.1.1.1 กำหนดนโยบายกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของ นักเรียน โดยการให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองตามความต้องการและสนใจ

3.1.1.2 กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียน

1) อาจารย์ที่ปรึกษานำเครื่องมือพัฒนาทักษะ “สมุดบันทึกของนักเรียน” มอบให้นักเรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาทักษะด้วยตนเอง

2) อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำการใช้เครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนของนักเรียน

3.1.1.3 กำหนดการจัดกิจกรรมของนักเรียนด้วยตนเอง ทุกเวลา ทุกสถานที่ ตามความต้องการและสนใจ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.2 แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิด และเขียน จะต้องดำเนินการพร้อมกันเนื่องจากมีความสัมพันธ์กันด้วยการเรียนรู้ ส่งเสริมการอ่านจากการเขียนของครู อาจารย์ที่แนะนำ และเพื่อให้นักเรียนมีอิสระเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ฟัง สัมผัส เพื่อการสืบค้น datum ที่ต้องการ และสนใจ หรือตามที่ครู อาจารย์มอบหมายให้ไปทำการศึกษาค้นคว้า ตอบคำถามตามที่กำหนด นักเรียนจะได้ฝึกการคิดวิเคราะห์แล้วสรุปเขียนตอบตามคำถามกำหนด ตามที่นักเรียนได้ทำการสืบค้น โดยมีแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

3.1.2.1 นักเรียนทำการพัฒนาทักษะด้วยตนเอง ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง ได้ทุกเวลา และสถานที่ โดยการสืบค้นอย่างอิสระจากการอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร พัฒนาการ สารทางไตรัตน์ สืบค้นจากอินเตอร์เน็ต นิทรรศการ การแสดงต่างๆ นักเรียนจะฝึกทักษะการอ่าน การฟัง การดู และคิดวิเคราะห์ เรื่องราว หาเหตุผล สรุปตอบคำถามในเครื่องมือพัฒนาทักษะ “สมุดบันทึกของนักเรียน” ที่ประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) รายละเอียดเรื่องโดยสรุปหลักการ เหตุผลเป็นอย่างไร 3) ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร 4) นำไปใช้ประโยชน์อย่างไร (Bloom and et.al. 1956)

3.1.2.2 ครู อาจารย์กลุ่มสารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะตรวจดูประเมินผลการพัฒนาของนักเรียนและครู อาจารย์ ผู้สอน กลุ่มสารการเรียนรู้อื่นๆ ที่จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ เปี่ยมชัมนิทรรศการ จะตรวจดูประเมินผลการพัฒนาตามที่ได้มอบหมายงานให้นักเรียน

3.1.3 การกำกับดูดตาม

กิจกรรมต่างๆ จะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการติดตาม ตรวจสอบ ทั้งการดำเนินกิจกรรมของนักเรียน และการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ดังนี้

3.1.3.2 ครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะเป็นผู้ตรวจสอบติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และฝ่ายบริหารโรงเรียนขอสุ่มตรวจสอบนักเรียนโดยตรง

3.1.3.3 การรายงานผลการพัฒนานักเรียน กลุ่มสารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะรวม รวมส่งสำนักงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.2 เครื่องมือพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กันไป เครื่องมือพัฒนาทักษะดังกล่าวนี้เป็นสมุดบันทึกของนักเรียนมีคำмар์เพื่อการกระตุ้นด้านการรู้คิด 6 ระดับ (Bloom and et. al. 1956) นักเรียนจะทำการค้นคว้าจากสื่อดังๆ เกิดการคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามแล้วเขียนสรุปมี ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือพัฒนาทักษะเป็นสมุด “สมุดบันทึกของนักเรียน” สำหรับการพัฒนาการเขียน จัดทำเป็นรูปเล่มมีขนาดจำนวน 30 หน้าและ 60 หน้า ตามระดับความต้องการและสนใจของนักเรียน ใช้บันทึกได้ 1 ภาคเรียน

3.2.2 สมุดบันทึกของนักเรียนมีลักษณะเป็นสมุดบันทึกให้นักเรียนเขียนข้อความ ตอบคำถามด้านการรู้คิด 6 ระดับ (Bloom and et. al. 1956) ลงในช่องว่างดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกฉบับนี้บันทึกจากอะไร (รายการโทรศัพท์, อุปกรณ์, หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร, หนังสือ, นิทรรศการ และ การแสดง) พร้อมระบุวัน เดือน ปี ที่สืบค้น

ส่วนที่ 2 1) ชื่อเรื่องอะไรเกี่ยวกับกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อะไรหรือเกี่ยวกับกับชีวิตด้านอะไร

- 2) รายละเอียดเรื่อง โดยสรุป หลักการ เหตุผลเป็นอย่างไร
- 3) ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
- 4) นำไปใช้ประโยชน์อะไร อย่างไร

มีส่วนประกอบอื่นๆ ในสมุดบันทึกของนักเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อนักเรียน และครู อาจารย์เพื่อการกำกับตรวจสอบประเมินผลการพัฒนา

3.2.3 สาระหรือความรู้ต่างๆ นักเรียนจะเป็นผู้สืบค้นอย่างอิสระด้วยตนเองตามความถนัด ความต้องการและสนใจ เช่นรายการโทรศัพท์, อินเตอร์เน็ต, หนังสือ, ตำรา, หนังสือพิมพ์, วารสาร, แหล่งเรียนรู้, นิทรรศการ, การแสดงต่างๆ หรืออาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานไปทัศนศึกษา โรงเรียนและครูอาจารย์ ทำหน้าที่กระตุ้นแนะนำ จูงใจให้นักเรียนไปทำการศึกษาและสืบค้น

3.3 การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การวัดประเมินผลการพัฒนาเป็นขั้นตอนสำคัญ ประการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เนื่องด้วยจะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า เกิดการพัฒนาอยู่ในระดับใด การวัดประเมินผลการพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน แนวทาง หรือวิธีการประเมินต้องพิจารณาประเมินผล การพัฒนาโดยรวมไปพร้อมๆ กัน การวัดประเมินผลการพัฒนาทักษะดังกล่าวได้กำหนดบทบาท ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และการรายงานผลการพัฒนาดังนี้

3.3.1 ครู อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จะตรวจดูประเมินผลการพัฒนาของนักเรียน และครู อาจารย์ผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่จัดให้มีกิจกรรม หรือมอบหมายงาน

3.3.2 ตัวชี้วัด

การประเมินผลการพัฒนาทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ อาศัยเอกสารผลงานจากการเขียนเป็นหลักฐานในการประเมินเพราะผลงานการเขียนเป็นการประเมินผลการใช้ความคิดและการอ่านของผู้เรียน

1) ความสามารถในการอ่าน ตัวชี้วัดคือ อ่านในใจแล้วตอบคำถามแสดงความรู้จากเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อธิบาย แยกแยะองค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ วัดประเมินพิจารณาได้จากการเขียน

3) ความสามารถในการเขียน ตัวชี้วัดประกอบด้วย เขียนได้ถูกต้อง ลำดับเหตุการณ์ตามที่นิ่งคิดได้ แสดงความคิดเห็นได้ วัดประเมินได้จากการเขียน

3.3.3 เกณฑ์การให้คะแนนการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ประเภทละ 3 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม หรือเกณฑ์รวม (Holistic Scoring Rubric) (Hart. 1994) ระดับความสามารถของการผ่านเกณฑ์การพัฒนาเท่ากับ 4.5 - 9 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

ทักษะ ระดับคะแนน	การอ่าน	การคิดวิเคราะห์	การเขียน
3	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ ชัดเจน สมบูรณ์	อธิบาย แยกแยะองค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยง ได้ชัดเจน สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นักคิดแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจนสมบูรณ์
2	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ ชัดเจน สมบูรณ์ปานกลาง	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ชัดเจน สมบูรณ์ปานกลาง	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นักคิดแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ปานกลาง
1	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ไม่ ชัดเจน ไม่สมบูรณ์	อธิบาย แยกแยะ องค์ประกอบ บอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้องลำดับเหตุการณ์ ตามที่นักคิด แสดงความคิดเห็น ได้ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์

3.3.4 ครู อาจารย์ ผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ มีบทบาทสำคัญในการให้นักเรียน รวมรวมผลการพัฒนารายบุคคลส่งสัมภั้นงานฝ่ายวิชาการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การพัฒนาคักกษาพของเด็กปัญญาเลิศด้วยการอ่าน

Developing the Potential of Gifted Child through Reading

สุรพล ฤกษ์ธรรมกรพย *

ความหมายของ “เด็กปัญญาเลิศ”

เด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child) หมายถึง เด็กที่แสดงออกชื่นชมว่า สามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การเข้าภาษา การเป็นผู้นำ ความสามารถด้านทักษะศิลปะ ศิลปะการแสดง ดนตรี กีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือหลายสาขาย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับเด็กที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน (ดุษฎี บริพัตร ณ อุบลฯ, 2535; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ผู้มีความสามารถพิเศษด้านใดจะเป็นผู้ที่มีความรัก มีความสนใจ มีความมุ่งมั่น และมีความสุขที่จะได้ศึกษาเรียนและทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ สามารถศึกษาและเรียนรู้สิ่งที่ตนเองชอบ รัก สนใจ และสนใจได้อย่างรวดเร็วและลึกซึ้งมากกว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน ผู้ที่มีความสามารถพิเศษระดับสูงมาก ๆ ประมาณ 1-3% บนของกลุ่มอายุ หากถูกจัดให้เรียนตามหลักสูตรปกติเช่นเดียวกับนักเรียนคนอื่น ๆ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เป็นบ่อเกิดแห่งการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น จนบางครั้งครุและโรงเรียนไม่สามารถรับได้ เกิดปัญหาความไม่เข้าใจระหว่างนักเรียนและครุอย่างรุนแรง หลายคนต้องออกจากกลางคัน บางคนมีพฤติกรรมเก็บกด เชิงโกรยาสที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ทำให้ประเทศชาติเสียกำลังคนที่มีศักยภาพสูงมาช่วยในการพัฒนาประเทศไปอย่างน่าเสียดาย (ธงชัย ชิวปรีชา, 2552)

ลักษณะของเด็กปัญญาเลิศ

เด็กปัญญาเลิศ เป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงมาก (I.Q. อาจสูงถึง 130-140) จากความฉลาดมาก เด็กเหล่านี้จึงมักมีความอยากรู้อยากเห็น แต่ถ้าเรื่องไหนไม่อยู่ในความสนใจ ก็อาจไม่สนใจเลย จึงดูคล้ายเด็กสมาร์ตสัน แต่จะมีสมาร์ตมากในเรื่องซึ่งตนสนใจ เข้าสามารถทุ่มเทเวลาให้กับเรื่องที่สนใจได้เป็นเวลานาน และจะพยายามศึกษาค้นคว้าจนมีความรู้เกินวัย

* หัวหน้าฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

กมล แสงทองศรีกมล (2552) "ได้สรุปลักษณะของเด็กปัญญาเลิศไว้ดังนี้"

- เป็นนักคิดเรื่องของเหตุผล
- มักเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
- มีความจำดีเลิศสามารถจดจำคำพัทต่าง ๆ ได้จำนวนมาก
- ถ้าสนใจอะไรแล้วจะมีสมาร์ทส์ใจ ใจจ่อได้เป็นเวลานาน
- คาดหวังว่าทุกอย่างต้องสมบูรณ์ (Perfectionist)
- มีอารมณ์อ่อนไหว ตึงเครียดง่าย
- มีความรู้สึกชอบชี้ช่องชี้ช่อง ผดุงความยุติธรรม ขอบความถูกต้องเป็นธรรม
- มีความอยากรู้อยากเห็นมากกว่าเด็กทั่วไป
- อดทนรออะไรไม่ได้ ค่อนข้างซน อุญไม่นิ่ง จึงอาจถูกเข้าใจผิดว่าเป็นเด็ก smarty-saint
- เป็นนักอ่านตัวยง ถ้าอายุยังน้อยอ่านหนังสือเองไม่ได้ก็ชอบที่จะให้พ่อแม่อ่านให้ฟัง เด็กปัญญาเลิศบางคนอ่านหนังสือได้เร็วกว่าเด็กในวัยเดียวกัน
- การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ดีเกินวัย
- เป็นนักสังเกตการณ์ชั้นยอด
- มีจินตนาการกว้างไกล
- มีความคิดสร้างสรรค์

เหตุผลที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะสำหรับเด็กปัญญาเลิศ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิ์ที่เด็กและเยาวชนทุกคนต้องได้รับอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล รู้สึกและสังคมพึงจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความ สามารถพิเศษทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน โดยไม่ลดทอนและสกัดกั้นอัจฉริยภาพด้านใด ด้านหนึ่งของบุคคล ทั้งนี้โดยมีครอบครัวและสังคมให้การดูแลส่งเสริม ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เป็นคนดีมีคุณภาพควบคู่ไปกับความสามารถพิเศษที่มีอยู่ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้นำ ความสามารถพิเศษนั้น ๆ ไปพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสังคมและประเทศชาติในฐานะผู้นำทางวิชาการในด้านที่ ตนมีศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธงชัย ชิวปรีชา, 2552)

คนทั่วไปมักจะคิดว่าเด็กปัญญาเลิศนั้นช่วยด้วยตนเองได้ดีอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเอาใจใส่ ถึงอย่างไรก็เรียนรู้ ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้ เด็กที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้มีมากมาย จะแบ่งเวลา ความเอาใจใส่ และงบประมาณไป ช่วยเด็กที่ช่วยตนเองได้อย่างดี เช่นเด็กปัญญาเลิศนั้นด้วยเหตุอันใด

เด็กปัญญาเลิศ แม้จะมีความสามารถเกินเด็กวัยเดียวกันอย่างมากmany และเรียนรู้ด้วยตนเองได้ แต่ก็ยัง เป็นเด็กซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่อย่างมากก่อนกัน ด้วยเหตุผลสำคัญดังต่อไปนี้ (ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา, 2535)

1. เด็กประเภทนี้มีความสนใจและความสามารถหลากหลาย จึงต้องการความช่วยเหลือที่จะเรียบเรียง ความคิด ให้ทำงานอย่างมีระบบและเสริจสิ่นสมบูรณ์ไม่จับจด

2. เด็กประเภทนี้ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งด้วยการอ่านและการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ จึงมัก จะมีความรู้สึกซึ้งมากกว่าเพื่อนในวัยเดียวกันและอาจเกินกว่าครู่ด้วย ครูจึงมีหน้าที่ศึกษาร่วมกันกับเด็ก ชี้แนะ ชักจูง มิใช่เพียงบอกให้จดจำหรือทำตามแบบอย่างที่ปฏิบัติกันมา

3. การที่เด็กปัญญาเลิศถูกกำหนดให้เรียนเข่นเดียวกับเด็กทั่วไป บทเรียนมีเนื้อหาที่ง่ายเกินไปสำหรับเด็กประเภทนี้ จึงมักมีปัญหาในห้องเรียน เช่น การไม่เอาใจใส่ในการเรียน พาลเกเร owardรูลองดีครู เด็กปัญญาเลิศต้องการกิจกรรมการเรียนซึ่งท้าทายความคิดอ่าน และการช่วยเหลือแนะนำจากครูให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูง เช่น การศึกษาค้นคว้าสำรวจข้อมูลด้วยตนเอง การวางแผนงาน การวางแผนดำเนินการ ค่าใช้จ่าย เสนอผลงาน เป็นต้น

4. เด็กประเภทนี้มักจะใช้เวลาตีกรอง ค้นหา สิ่งที่เข้าสนใจอย่างลึกซึ้ง อาจกล่าวเป็นเด็กซึ่งเลื่อนลอย หรือฝันกลางวันในห้องเรียน ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจเด็ก ค้นหาว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเช่นนี้มีสาเหตุมาจากสิ่งใด และพยายามให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคน

5. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ มักไม่สนใจการเรียน ครูควรแนะนำให้เด็กได้รู้จักว่าสิ่งใดเป็นพื้นฐาน มีความจำเป็นสำหรับชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

6. เด็กปัญญาเลิศ มักมีความสามารถด้านต่างๆ ไม่เท่ากัน เช่น อ่านหนังสือได้เร็วเกินวัย อ่านได้อย่างรวดเร็ว อ่านหนังสือซึ่งมีเนื้อหาสูงเกินวัย แต่มักจะไม่สนใจการเรียน สะกดคำไม่ค่อยได้ ลายมือดูไม่ได้เลย เป็นต้น ครูจึงต้องมีกลวิธีที่จะจูงใจให้เด็กฝึกฝนความสามารถที่ยังด้อยและบกพร่อง

อุชณี อนุสรทัวงศ์ (2553) ได้กล่าวถึงปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับเด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หากผู้ใหญ่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจถึงความคิดและจิตใจของเด็กกลุ่มนี้อย่างแท้จริง ดังนี้

1. ความรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self-Esteem) ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าผู้อื่นไม่เห็นคุณค่าหรือความสำคัญของตนเอง เมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดมักทำหนนิ่งผู้อื่นชอบบกปองตัวเอง และรู้สึกไม่พอใจอย่างร้ายๆ นอกจากนั้น ยังทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการตัดสินใจ ที่ดีในอนาคต

2. ความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง (Loneliness) เพราะเนื่องจากคนไม่ค่อยเข้าใจความคิดความรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษสูงๆ จะรู้สึกว่าคนอื่นคิดและรู้สึกไม่เหมือนกับตน จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมการตอบสนองไปในรูปแบบต่างๆ ซึ่งแล้วแต่พื้นฐานทางด้านจิตใจ การอบรมเรียงดู รวมทั้งวิธีการคิดของเด็กด้วย

3. มีปัญหาในการปรับตัว จึงทำให้มีทักษะทางสังคมต่ำ (Low Social Skill) เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถปรับความคิดของตนเองให้คล้อยตามกับความคิดของกลุ่มคนในสังคม เพราะระบบการคิดที่ต่างกันจึงทำให้เด็กเหล่านี้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้

4. ความเครียดสูง เพราะเนื่องจากความคาดหวังและสภาพแวดล้อมที่ตัวเด็กได้รับความกดดัน และระบบการศึกษา ซึ่งตัวเองต้องปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนไม่สนใจ

5. กลัวความล้มเหลว โดยเฉพาะเด็กที่แสดงออกถึงความสามารถที่โดดเด่น ทำให้ผู้คนใกล้ชิดกับเด็กมักจะคาดหวัง และตัวเด็กเองก็มีแนวโน้มชอบทำอะไรสมบูรณ์ไม่มีที่ติ (Perfectionist) จึงทำให้เด็กพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความล้มเหลว

6. ขาดความมั่นใจในตนเอง (low Self-Confident) ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก หรือในบางครั้งก็แสดงออกแต่ไม่เหมาะสมจึงทำให้กูดหนนิเมื่อจะทำอะไรใหม่ ๆ ทำให้ไม่กล้าแสดงออก

7. ทำงานไม่ค่อยสำเร็จ เด็กที่มีความสามารถพิเศษมักมีความคิดดี เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้เร็ว คิดเก่ง แต่ลงมือทำมากทำไม่ค่อยสำเร็จ

ลักษณะการอ่านของเด็กปัญญาเลิศ

ลักษณะการอ่านของเด็กปัญญาเลิศสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1. เป็นนักอ่านตัวยงดั้งแต่เยาว์วัย เด็กกลุ่มนี้บางคนสามารถอ่านหนังสือได้เร็วกว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน บางคนสามารถอ่านหนังสือได้ตั้งแต่ยังไม่เข้าโรงเรียน หรือบางคนที่ยังอ่านไม่ได้แต่ก็ชอบที่จะให้ฟังและเริ่มเรียนรู้ในการอ่านด้วยตนเองเมื่อเริ่มเรียนในชั้นเรียน 2. มีพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้น เด็กกลุ่มนี้มีความเข้าใจเทคโนโลยีการอ่านอย่างต่อเนื่องแท้โดยต้องการการฝึกฝนเพียงเล็กน้อย บางคนสนใจอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเรื่องด้วยภาษาเดิม 3. ให้เวลา กับการอ่านนานกว่า โดยเฉพาะเด็กระดับเกรด 4 ถึงเกรด 8 เด็กกลุ่มนี้มักจะทุ่มเทเวลาและให้ความสนใจกับการอ่านนานกว่าเด็กปกติทั่วไปที่อยู่ในวัยเดียวกัน และเด็กปัญญาเลิศบางคนให้เวลา กับการอ่านอย่างต่อเนื่องจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ ขณะที่บุคคลทั่วไปมักมีเวลาว่างสำหรับการอ่านลดลง (Whitehead, 1984) อย่างไรก็ตามเด็กปัญญาเลิศส่วนหนึ่งจะศึกษาเรียนรู้ เฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจ ดังนั้นจึงให้เวลา กับการอ่านน้อย หรือเลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่อยู่ในความสนใจ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบรรณารักษ์ซึ่งควรส่งเสริมหรือกระตุ้นความสนใจในการอ่านของเด็กเหล่านี้ให้กว้างขวาง เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ เปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบรรณารักษ์ควรให้ความช่วยเหลือแนะนำให้เด็กเหล่านี้ในการเลือกวรรณกรรมที่ดี วรรณกรรมที่เหมาะสม หรือวรรณกรรมที่เด็กกลุ่มนี้ควรอ่าน

การส่งเสริมการอ่านเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ สามารถทำได้โดยกำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากคำทำרเรียน โดยครู และบรรณารักษ์ร่วมกันคัดเลือกรายการหนังสือที่เหมาะสมไว้ให้นักเรียนเลือกอ่าน และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอ่านอาจมีการให้รางวัลเมื่อนักเรียนสามารถอ่านได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและรายการในการอ่าน จึงควรให้นักเรียนมีสมุดบันทึกการอ่าน โดยบันทึกซึ่งเรื่อง ผู้แต่ง วันที่อ่าน เนื้อเรื่องย่อ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน จัดกลุ่มการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถใช้ในการพัฒนาด้านสติปัญญาและความฉลาดของเด็กปัญญาเลิศได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอน บรรณารักษ์ หรืออาสาสมัครช่วยงานสามารถร่วมกันจัดกิจกรรมนี้ โดยการสนทนากារเป็นการพูดคุยประดิษฐ์และข้อคิดที่ได้จากหนังสือที่อ่านด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ มากกว่าการพูดคุยกันเพียงแค่เรื่องย่อของหนังสือ (Halsted, 1990)

Hebert และ Pagnani (2010) ได้ปริทัศน์งานวิจัยหลายเรื่องพบว่า ปัจจุบันชี้งเป็นยุคของดิจิตัลเทคโนโลยี เด็กส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันอยู่บนโลกอินเทอร์เน็ต มีการติดต่อสื่อสารพูดคุย เล่นเกมกับเพื่อนผ่านระบบเครือข่าย หรือที่เรียกว่า Social Network เด็กบางคนปฏิเสธหนังสือด้วยเหตุผลว่าเข้าสามารถค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยี เหตุใดเขาก็ต้องอ่านหนังสือในเมื่อเข้าสามารถได้ข้อมูลเช่นเดียวกันจาก podcast นักการศึกษาหลายคนจึงพยายามนำประโยชน์ของดิจิตัลเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาการอ่านและการเขียนโดยเฉพาะกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยครูได้จัดกิจกรรมการอ่าน การเขียน และการสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ ผ่านระบบ Social Network เช่น Facebook หรือ MySpace

แนวทางการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยเลิศ ตามบูรบท่องเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ต้นแบบของรัฐ พัฒนาด้านแบบและนำร่องการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีคุณภาพทัดเทียมโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลก

โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ค้นคว้า ทดลอง สืบเสาะ แสวงหาคำตอบในสิ่งที่สงสัย รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานความสนใจพัฒนาจิตวิญญาณของ การเป็น นักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้น ที่ก่อประด้วยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของไทย โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอด 3 ปี ได้แก่ การฝึกปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาราย จากนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย ศึกษาดูงานในหน่วยงานหรือสถาบันวิจัย ฝึกประสบการณ์ร่วมกับนักวิจัยในศูนย์วิจัย ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรายวิชาสัมมนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฝึกทำมินิโปรเจกต์ในการเข้าค่าย วิชาการ และทำโครงการในวิทยาศาสตร์ในหัวข้อที่สนใจ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นหาคำตอบที่ดีและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ทั้งนี้นักเรียนจะต้องนำเสนอผลงานวิจัยดังกล่าวทั้งภาคบรรยายและโปสเตอร์เข่นเดียวกับการนำเสนอในประชุมวิชาการต่างๆ

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียน มีห้องปฏิบัติการเฉพาะสาขา วิชาที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การค้นคว้า ทดลอง และฝึกปฏิบัติต่างๆ มีศูนย์วิทยบริการหรือห้องสมุด ที่มีหนังสือต่างๆ หนังสือสังเคราะห์ หนังสือเรียน หนังสือเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เปิดให้บริการ สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ การค้นคว้าวิจัย จนถึงเวลา 22.00 น. ทุกวันในช่วงปิดภาคเรียน นอกจาก การให้บริการในระบบห้องสมุดปกติแล้วยังให้บริการในลักษณะห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนสามารถอ่านวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และสืบค้นงานวิจัยจากฐานข้อมูลออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา มีการจัดบริการคลินิกวิชาการ ระหว่างเวลา 19.00 – 21.00 น. เพื่อการเติมเต็มความรู้ ความคิด แก่นักเรียนอย่างสมบูรณ์ โดยจัดให้ครุศาสตร์วิชาต่างๆ หมุนเวียนมาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งรายบุคคล และกลุ่มอยู่

อุดมการณ์ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนประการหนึ่งคือ “มุ่งพัฒนานักเรียนให้รักการเรียนรู้รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้ รู้รอบ และสามารถบูรณาการความรู้ได้” จากอุดมการณ์ ดังกล่าว โรงเรียนจึงกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน โดยกำหนดให้นักเรียนทุกคนจะต้องอ่านหนังสือจากการรายงานการที่โรงเรียนกำหนดอย่างน้อย 50 เล่ม เป็นเกณฑ์การ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

กิจกรรมดังกล่าวมุ่งหวังให้นักเรียนโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์แต่ละคนได้อ่านวรรณกรรมโลก และ วรรณกรรมไทยอันทรงคุณค่า ได้อ่านหนังสือที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาบุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนเรียนรู้การใช้ชีวิตและสภาพความเป็นจริงในสังคม หนังสือที่ กำหนดไว้ในรายการหนังสือดีที่นักเรียนควรอ่านมาจากการคัดสรรร่วมกันของผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และบรรณาธิการ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอแนะหนังสือให้โรงเรียนพิจารณาดำเนินการอีกด้วย

หลังจากที่นักเรียนอ่านหนังสือแต่ละเล่มจบแล้วจะต้องบันทึกลงในสมุดบันทึกการอ่าน โดยลงรายการ บรรณาธิการ เรื่องย่อ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นๆ หลังจากนั้นนักเรียนจะต้องเล่าเรื่อง และตอบ

ข้อซักถามกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงนามรับรองการอ่านของนักเรียน และเพื่อเป็นการสร้างเสริมให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่อ่านยาก หนังสือที่มีเนื้อหายาว หรือวรรณกรรมภาษาอังกฤษ หนังสือเหล่านี้จะกำหนดให้ได้รับแต้มคะแนนสะสมมากกว่าหนังสือทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการจัดชุมนุมการอ่าน มีการจัดกิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับหนังสือ มีการจัดกิจกรรมแนะนำหนังสือหน้าเสาธง เพื่อสร้างบรรยากาศสังคมการอ่านใหม่ขึ้นในโรงเรียน

เด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หากได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างถูกต้องดังนี้แต่เยาว์วัย มีการจัดการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมความรู้ความสามารถ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้า เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความสามารถที่ได้เด่นของเขาเหล่านี้จะได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นคนดี มีคุณภาพ รู้จักใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ ทำประโยชน์เพื่อสังคม สร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าต่อประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์

บรรณานุกรม

- กมล แสงทองศรีกมล. (2552). พลิกเรื่องเรียนรู้สู่อัจฉริยะ : ลูกเป็นเด็กปัญญาเลิศหรือเปล่า. สืบค้นได้จาก <http://gotoknow.org/blog/kamolss/288757>.

ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา. (2535). เด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ.

ธงชัย ชิวปรีชา. (2552). “เหตุผลที่ต้องมีการจัดการศึกษาเป็นการเฉพาะสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี.” ใน นีดิอจุด: บันทึกการพัฒนาจ社區ภาพเยาวชนไทย. นครปฐม: โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงานสรุปสภาพปัจจุบันและยุทธศาสตร์สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ศกศ.

อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์ (2553). ความคิดและจิตใจของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ. สืบค้นได้จาก www.thaigifted.org

Halsted, Judith Wynn. (1990). **Guiding the gifted reader.** ERIC Digest #E481. Retrieved from <http://www.ericdigests.org/pre-9216/guiding.htm>.

Hebert, Thomas P. & Pagnani, Alexander R. (2010, Summer). “Engaging gifted boys in new literacies.” **Gifted Child Today.** 33 (3), 36-45.

Whitehead, R.J. (1984). **A guide to selecting books for children.** Metuchen, NJ: Scarecrow.

การใช้กระบวนการทดลองงานตามเบื้องบุคลบท (SAPAE) เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสานสอง

นิสากร คงໄກ *

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

จากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลงานส่วนใหญ่ไม่มีความแปลกใหม่ ผลงานเหมือนกับภาพด้วยอย่าง และข้ามกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าเด็กเรียนมีปัญหาขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผลงานในการศึกษาในชั้นที่สูงขึ้น และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในอนาคต เพราะความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน เพราะการที่มนุษย์จะอยู่ในสังคมได้จะต้องเป็นผู้ที่สามารถปรับตัว และรู้จักคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ เฉพาะหน้า ได้อย่างรวดเร็ว

จากปัญหาการขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยโดยเลือกใช้กระบวนการทดลองตามเบื้องบุคลบท (SAPAE) เป็นขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย และใช้เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ เพราะสอดคล้องกับวิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ (Torrance) มาใช้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองสานสองในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองสานสอง โดยใช้วิธีสอนที่ใช้กระบวนการทดลองตามเบื้องบุคลบท (SAPAE)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

มนัญญา บุญยะมา (2541) ศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล พบว่าเด็กเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่ สามารถคิดได้หลากหลาย คล่องแคล่ว และหลายทิศทางมากขึ้น

จันท์ บุญคลัง (2542) ศึกษาการเบรย์บเที่ยบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือกัน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบร่วมมือมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยที่ใช้กระบวนการต่าง ๆ

ประภาวดี เทพทอง (2545) ศึกษาการพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการสื่อสารพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโภคิตสโนสร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้การเรียนการสอนด้วยกระบวนการสื่อสาร มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

งานวิจัยที่ใช้กระบวนการทำงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE)

พัชรี แก้วสลับสี (2551) ศึกษาเรื่องการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวทางการทำงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี สามารถพัฒนาความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

พิมันภัทร์ บุษบงค์ (2551) ศึกษาเรื่องการใช้กระบวนการวิจัยตามแนวทางการทำงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาท SAPAE เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี พบร่วม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

ในส่วนของต่างประเทศนั้น เชริฟ (Sherif, 1979) ได้ศึกษาเพื่อสำรวจบรรยายกาศในห้องเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาผู้ศึกษาสร้างบรรยายกาศในห้องเรียน เป็น 2 ลักษณะ คือ บรรยายกาศที่เสรี และบรรยายกาศที่มีการจำกัด ผลปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนบรรยายกาศแบบเสรีมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนในบรรยายกาศแบบจำกัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หวาน (Hwang, 1986) ได้ศึกษาเพื่อทำการตรวจสอบประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวและการกระตุนทางดนตรีที่ใช้ในโปรแกรมศิลปะในด้านการคิดสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ทางศิลปะของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการออกแบบโดยผ่านการเคลื่อนไหว และละครบเชิงสร้างสรรค์ มากกระตุนความคิดของเด็ก และการกระตุนด้วยดนตรี เปรียบเทียบกับการกระตุนทางศิลปะด้วยการสอนแบบเดิม โดยใช้การตั้งค่าตามทางภาษาเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบของ Torrance (TTCT) แบบ A และแบบทดสอบการคาดคะเนสร้างสรรค์ของหวาน (HCDT)

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การกระตุ้นด้วยการเคลื่อนไหวและการกระตุ้นด้วยดนตรีในกิจกรรมศิลปะนั้นมีประสิทธิผล เช่นเดียวกับการตั้งค่าตามในเรื่องของภาษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นการสำรวจสภาพปัจจุบัน (survey)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองสาทร พบร่วมนักเรียนขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์ปัญหา (analysis)

วิเคราะห์ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปแบบ ก

ขั้นที่ 3 ขั้นการวางแผนการปฏิบัติงาน (planning)

ผู้จัดนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นักเรียน โดยเลือก แผนการทดลอง รูปแบบ กลุ่มควบคุมทดสอบเฉพาะหลังทดลอง

ขั้นที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน (action)

สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 11 คน สร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้จัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลอง สอนโดยใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุค滥นาท (SAPAE) จำนวน 20 ชั่วโมง และจัดการเรียนรู้กับกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามปกติ แล้วเก็บรวบรวมคะแนนจากการตรวจคุณภาพผลงาน ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลงาน (evaluation)

ทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบความคิด ฉบับเดิม ทำการตรวจบันทึกคะแนน และนำมาระบบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของทั้งสองกลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่า t-test independent วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 11.5 แล้วสรุปผลการทดลอง

การสรุปผล

สรุปผล ขั้นที่ 1 ขั้นการสำรวจสภาพปัจจุบัน

จากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองสาทร พบร่วมนักเรียนขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์

สรุปผล ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์ปัญหา

ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ด้านที่นักเรียนมีปัญหามากที่สุด คือด้านความคล่องในการคิด

สรุปผล ขั้นที่ 3 ขั้นการวางแผนการปฏิบัติงาน

ใช้แผนการวิจัยในครั้งนี้คือ รูปแบบกลุ่มควบคุมทดสอบเฉพาะหลังทดลอง (Posttest Control Group Only Design) และใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุค滥นาท (SAPAE) 5 ขั้นตอน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้

สรุปผล ขั้นที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน

สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 22 คน แบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกนักเรียนที่มีปัญหาความคิดสร้างสรรค์ต่างจากการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง และเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงจากการทดสอบความคิดสร้างสรรค์เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 11 คน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6–1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่า E1/E2 โดยเทียบเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 พบว่า คะแนนระหว่างเรียน เท่ากับ 80.02 คะแนนสอบหลังเรียน เท่ากับ 80.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

ผลการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ระดับคุณภาพพอใช้ จนกระทั่งถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ระดับคุณภาพ ดีมาก นอกจากนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่านของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

สรุปผล ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน

ทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนของ นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีตามปกติและผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่านของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ทุกคน

อภิปรายผล

การใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสาทร พบร่วมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับ พัชรี แก้วสลับสี และพิมานภัทร์ บุญบางค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้มุ่งเน้นกระบวนการทำงาน เป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง มีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนมีความคิดอิสระ มีการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นการให้ผู้เรียนหาคำตอบอย่างหลากหลาย มีการลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีการประเมินผลงานและปรับปรุงผลงานได้ด้วยตนเอง

ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการศึกษาใบความรู้เป็นการฝึกอ่านทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่านของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ทุกคน และผู้จัดจะใช้วิธีสอนที่ใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ควรดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องควบคุณกับการฝึกการอ่าน เพื่อให้พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และทักษะการอ่านของนักเรียนได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. วิธีสอนที่ใช้กระบวนการทางงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา และสถานที่ เช่นการวางแผนนอกสถานที่ ได้เป็นอย่างดี

□ □ □

การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

PROJECT ASSESSMENT ENCOURAGES THE HABIT LOVES READING,
IN ORIGINAL SCHOOL, ENCOURAGES THE HABIT LOVES READING,
BE UNDER AREA EDUCATIONAL KANCHANABURI OFFICE

ขันจิรา คุณกี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ใช้การประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) และเพื่อศึกษาผลการประเมินโครงการที่มีผลงานดีเด่นในการปฏิบัติงาน (Best Practice) ตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูบรรณาธิการ ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี จำนวน 11 โรงเรียน เท่ากับ 628 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที่ (t-test) วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่างๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต การอ่าน จึงมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 1) ทั้งนี้เพื่อการอ่าน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ (ฉบับรายงาน คุณภาพนั้นที่. 2542 : 2) และการอ่านคือเส้นทางสู่ความสำเร็จ การอ่านจึงเป็นนิสัยสำคัญในวิถีชีวิตที่ก่อให้เกิด การฝรั่งเฟื่องฟูเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญตลอดชีวิต (กรมวิชาการ. 2546 : 7)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนใน มาตรา 24 (3) โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการฝรั่งอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 24 (5) ได้ระบุให้สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยาย การ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2542 : 13-14) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิตจะเกิดขึ้นได้ ผู้เรียนต้องมีนิสัยรักการอ่าน จะทำให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาในพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติบโตภายใต้ จัดให้เหมาะสมและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในแก้ปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งส่งเสริม การเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ในกลุ่มสาระต่างๆ สามารถเน้นกระบวนการอ่าน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และ ความคิดไปใช้ดัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและนิสัยรักการอ่านเข้าใจกระบวนการอ่านสามารถ ตีความเรื่องที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ ของตนได้เต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 10)

รัฐบาลมีนโยบายการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพส โดดมีเป้าหมายให้คนมีความรู้ ความสุข มีสุขภาพ แข็งแรง ครอบครัวที่อบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติ รวมถึงอนุรักษ์ส่งเสริมทุกทางให้เป็นสังคมที่เข้มแข็ง ตลอดจนให้คนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นคนดี มีคุณภาพ มีศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และมี คุณธรรม สุ่มซึ้งความรู้ ความรู้

การอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคม ปัจจุบันนี้ การอ่านหนังสือ ของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพ้ห่วงแม่ในหมู่ผู้รู้หนังสือ การอ่านที่ดีและมีสาระยิ่งน้อยลงไปทุกที สาเหตุ มีหลายประการ นับตั้งแต่การขาดแคลนหนังสือที่ดีและตรงกับความสนใจของผู้อ่าน การขาดแคลนแหล่งสื่อที่จะซื้อ หรือยืมอ่านได้ไปจนถึงการดึงความสนใจและการแย่งเวลาของสื่ออื่นๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เน็ต ฯลฯ รวมทั้งขาดการซักจุ่ง การกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนมีนิสัยรักการอ่าน ทั้งในและนอก สถานศึกษา เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟังได้รู้เห็นเรื่องต่างๆ จากโทรศัพท์และวิทยุกระจายเสียง

อินเทอร์เน็ตแล้ว การอ่านหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องใช้ความพยายามมากกว่า และต้องมีทักษะในการอ่าน ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัย จำเป็นต้องมีการปลูกฝังและซักซานให้เกิดความสนใจ ถึงแม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านมาโดยตลอด แต่สภาพปัจจุบันพบว่าสังคมไทยยังไม่เป็นสังคมของการอ่าน จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในปีงบประมาณ 2549 โดยกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะในด้านการอ่าน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรที่ต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนของการส่งเสริมการอ่านของประเทศ และประสานส่งต่อไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมต่อ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการบริการแหล่งความรู้ ห้องสมุด ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการประกวดต่างๆ การสนับสนุน ปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 38) ผู้วิจัยมีความสนใจในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียน ต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สร้างสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูมิภาค ทั้งนี้เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเชิงสังเคราะห์และการอ่าน และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการฝรั้งอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัมส่วนสมดุลกัน การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก ให้ความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สารภาษาไทย ให้ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการอ่านและเกิดการฝรั้งเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากโครงการนี้มีความสำคัญ ในการพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะและมีนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลลัพธ์ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อันจะส่งผลต่อการอ่านออกเสียงได้นำไปสู่การเรียนรู้สาระอื่นๆ ได้ดีขึ้น และปัจจุบันยังไม่มีการประเมินโครงการนี้ จึงเห็นว่าควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สร้างสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูมิภาค ทั้งนี้จึงได้รับการดำเนินการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนา ปรับปรุงโครงการต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สร้างสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูมิภาค ทั้งนี้จึงได้รับการดำเนินการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนา ปรับปรุงโครงการต่อไป

รูปแบบชิปป์ (CIPP Model) ของสตัฟเฟลเบม (Stuffelbeam) มีความเหมาะสมในการประเมินโครงการนี้ สอดคล้องกันอย่างไรก็ตาม เพราะเป็นการประเมินผลของโครงการทั้งระบบ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ที่ประเมินองค์ประกอบทุก ๆ ด้านนิสัยรักการอ่าน ทั้งระบบสามารถประเมินปัจจัยหรือองค์ประกอบของโครงการได้ครบถ้วน จึงได้เลือกใช้การประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model) มาใช้กับโครงการนี้ ซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า เพราะมีการประเมินอย่างต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ทำให้เห็นผลการประเมินได้ทุกด้าน สามารถนำไปสู่ในการปรับปรุงพัฒนาแผนและการปฏิบัติ เพื่อให้โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียน ดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ใช้การประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model)
- เพื่อศึกษาผลการประเมินโครงการที่มีผลงานเด่นในการปฏิบัติงาน (Best Practice) ตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินโครงการ ประเภทของการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปป์ (CIPP Model)

2. กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ความหมายของการอ่าน ความหมายของนิสัยรักการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน นโยบายและมาตรการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3. โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ งานวิจัยต่างประเทศ

5. กรอบแนวคิดในการประเมิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) เพื่อประเมินผลโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนดันแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ในรูปแบบการประเมินชิปป์ (CIPP Model) เพื่อประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี นำมากำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1) การกำหนดปัญหาและขอบเขตของปัญหา

2) วิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3) กำหนดกรอบความคิดในการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4) กำหนดตัวแปร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5) สร้างเครื่องมือตัวชี้วัด ครอบคลุมการประเมินทั้ง 4 ด้านคือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ

6) หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

7) ปรับปรุงเครื่องมือ

8) เก็บรวบรวมข้อมูล

9) การวิเคราะห์ข้อมูล

10) สรุป อภิปรายเสนอแนะ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 11 คน และ ครูบรรณาธิการ โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 11 คน ครูผู้สอน จำนวน 262 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 546 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 546 คน ของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี จำนวน 11 โรงเรียน คือ โรงเรียนกร่างทองราชภูมิ โรงเรียนบ้านปากนาสวน โรงเรียนบ้านเจ้าเมือง โรงเรียนวัดหาวยเหneedleyaปุณ্ডสิริวิทยา โรงเรียนวัดพระแท่นดวงรัง โรงเรียนศึกษาสังเคราะห์พนมทวน โรงเรียนวัดเบญจพاد โรงเรียนอนุบาลห้วยกระเจา โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย โรงเรียนบ้านหนองประดู่ และโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 รวมประชากรทั้งสิ้น 2,276 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ซึ่งมีรายละเอียดและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูบรรณาธิการ โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 11 โรงเรียน คือ กร่างทองราชภูมิ บ้านปากนาสวน บ้านเจ้าเมือง วัดหาวยเหneedleyaปุณ്ഡสิริวิทยา วัดพระแท่นดวงรัง ศึกษาสังเคราะห์พนมทวน วัดเบญจพاد อนุบาลห้วยกระเจา อนุบาลบ่อพลอย บ้านหนองประดู่ ป่าไม้อุทิศ 15 รวมประชากรทั้งสิ้น 22 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 22 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครชี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (พิสูจน์ ฟองศรี, 2552, หน้า 109) กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูผู้สอน จำนวน 262 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 จำนวน 546 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 546 คน หากลุ่มตัวอย่างโดยการที่ยึดบัญญัติไตรยางศ์ เหตุผลที่ต้องนำมาทั้ง 11 โรงเรียน คือ เปิดโอกาสให้ทุกโรงเรียนได้มีโอกาสสูงเลือก ทำให้ได้รวมประชากรทั้งสิ้น 1,354 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 606 คน

3. การวิเคราะห์ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และแหล่งข้อมูล

การกำหนดแนวทางในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผู้จัดได้สร้างกรอบความคิด (evaluation framework) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้ วิธีการและเครื่องมือ แหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ และเกณฑ์การประเมิน

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผู้จัดได้ดำเนินการสร้างเครื่อง ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาความหมาย หลักการ วัตถุประสงค์ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของเขตที่ เกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีโดยใช้รูปแบบ จำลองซิปปี (CIPP Model) ของสตัฟเฟลบีม (D.L. Stufflebeam)

2) ศึกษาโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเพื่อร่างข้อคำถามเป็นแบบสอบถาม โดยใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารตามข้อ 1 และข้อ 2 นำมาสรุปเป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณาธิการ ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ดังนี้

3.1) ด้านสภาพแวดล้อม (context) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติ ด้านหลักการและวัตถุประสงค์

3.2) ด้านปัจจัยนำเข้า (input) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรและการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และประมาณ

3.3) ด้านกระบวนการ (process) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จและการปฏิบัติในการดำเนินการและการจัดกิจกรรมของโครงการ

3.4) ด้านผลผลิต (product) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพและผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

3.4.1) ด้านผลผลิต (outcome) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพและผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

3.4.2) ด้านผลกระทบ (impact) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ความสำเร็จและคุณภาพของผลผลิตตามความพึงพอใจ

4) กำหนดกรอบและแนวคิดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด

5.1) ชุดที่ 1 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี และครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

5.2) ชุดที่ 2 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี สำหรับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

6) นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา รูปแบบของการสอบถามและความเที่ยงตรงของเนื้อหา

7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสม ด้านภาษาและความชัดเจนของคำถาม และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item - Objective Congruence: IOC)

8) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้เกณฑ์การคัดเลือก คือ $IOC \geq 0.5$ ขึ้นไป ส่วนข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ ให้แก้ไขปรับปรุงตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่อคณะกรรมการที่บริการวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา ภาษา จำนวน และทำการปรับปรุงในเรื่องของความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม ประเด็นของข้อความถูกต้อง ความสอดคล้องกับเรื่องที่ค้นคว้าและความถูกต้องเหมาะสมของจำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงจัดพิมพ์เป็น แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

9) หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยทดลอง (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณาธิการ ครูและนักเรียน จำนวน 50 คน ในโรงเรียนแทนนำส่งเสริมนิสัยรัก การอ่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ด้วย สัมประสิทธิ์แอลfa (α - Coefficient) ของครอนบาก (Cronbach)

10) นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้งเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนนำไปใช้

ตอนที่ 2 การผลลัพธ์ด้านที่ดีเด่น Best Practice ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี การสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาผลลัพธ์ด้านที่ดีเด่น (Best Practice) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ในโรงเรียนที่มีผลคะแนน การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนสูงที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี การสร้างแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลลัพธ์ด้านที่ดีเด่น (Best Practice)

2. สร้างแบบสัมภาษณ์และข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถามหลัก (main questions) และประเด็นการสนทนากลุ่ม ดังนี้ สถานภาพโดยทั่วไป ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการตามโครงการกระบวนการและวิธีการดำเนินงานตามโครงการ และผลที่เกิดขึ้นโดยตรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังดำเนินการตามโครงการ

3. จัดพิมพ์ข้อคำถามหลักของแบบสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มเป้าหมาย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1-4 ในกรุงเทพมหานครเพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครุภารตางรักษ์ ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 22 ชุด

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือ จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1-4 ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครุภารตางรักษ์ ครุผู้สอนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและขอคืนด้วยตนเอง จำนวน 606 ชุด

3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนแล้วตรวจสอบให้สมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาผลการปฏิบัติงานที่ดีเด่น (Best Practice) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษา 3 ลักษณะประกอบกัน คือ วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และศึกษาจากเอกสารข้อมูล ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 เขียนแบบข้อคำถามการสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่ม

4.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบันทึกศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ไปยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี โรงเรียนที่มีผลคะแนนการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี สูงที่สุด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลของโรงเรียน

4.3 ติดต่อและนัดหมายผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณาธิการรักษ์ เพื่อสัมภาษณ์ และครูผู้สอนนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ สำหรับสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

4.4 เมื่อถึงวันนัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปยังสถานที่และเวลาที่นัดหมาย แล้วดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มตามแผนที่วางไว้

5. เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

6. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละข้อคำถาม ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม รวมทั้งที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสอบถามคิดเห็นด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การแปลผลของความคิดเห็นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1986 อ้างถึงในเกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546 : 44)

การศึกษารอบสาระของแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตจากเอกสาร แล้วประเมินสร้างเป็นคำตามแต่ละด้าน และใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ศรีวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541 : 167)

แบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ใช้ค่าร้อยละ (percentage) ของกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาผลปฏิบัติงานที่ดีเด่น (Best Practice) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และเอกสารข้อมูล มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1) ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าโดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูบรรณาธิการรักษ์ ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มจาก ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

2) จัดทำดัชนีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และเอกสารข้อมูล

3) จัดทำสรุปข้อมูลทั้งหมดเพื่อหาผลปฏิบัติงานที่ดีเด่น (Best Practice) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

7. สกิดิที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสกิดิในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียนด้านแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำหรับ SPSS For Windows ใช้สกิดิตดังต่อไปนี้

- 1) อัตราส่วนร้อยละ (percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
- 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

บรรณาธิการ

กรมวิชาการ. (2545). การประเมินผลโครงการศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

- ______. (2543). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- ______. (2544). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ______. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

ฉวีวรรณ คุหกิณฑ์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน = Reading and Reading Promotion.

กรุงเทพมหานคร: ศิลปารบรรณาการ.

- พส拿出 พองครี. (2551). การเขียนรายงานการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เพชรรุ่ง.
- ______. (2551). เทคนิคประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พรอพเพอร์ตี้พรินท์.
- ______. (2552). แนวทางแก้ไขข้อผิดพลาดในการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธา.
- ______. (2552). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธา.
- ______. 111 ข้อกพร่อง : แนวทางการปรับปรุงการเขียนรายงานประเมินโครงการ.

กรุงเทพมหานคร: เพชรรุ่ง.

ไพบูลย์ อินโนนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน=Better Reading. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณาธิการภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เยาวดี 朗ชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ______. (2544). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุคส์ พับลิเคชั่นส์
- ศรีรัตน์ เจิงกี้ลินจันทร์. (2536). การอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพาณิช.
- _____. (2538). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพาณิช.
- _____. (2542). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพาณิช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: เอ. เอ็น.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การส่งเสริมการอ่าน : นโยบาย มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ครุสภากาดพร้าว.
- _____. (ม.ป.ป.). เอกสารแนวทางการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ประจำปีงบประมาณ 2550 สำหรับโรงเรียนแกนนำส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- _____. (2549). เอกสารแนวทางการดำเนินงาน ปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอนฯ แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Blain, H. (1983). A Case Study Comparison Between Early Readers and Non-Early Readers. **Dissertation Abstracts International**, 44 , 125-A.

Bolt, D. E.. (1992). **The Identification of Home Literacy Factors and Their Relationship to Middle Grade Students Reading Achievement**. New Foundland: Memorial University of New Foundland (Canada).

Broomhead, D. (1987). **An Investigation of Relationship Among Parenting Style, Ethnicity and Reading Level**. Long Beach: California State University.

DiGiovana, L. M. (1997). **The Importance of Recreational Reading , and It's Impact on Children's OMotivation, Attitude toward Reading, as well as Reading Achievement**. Grand Valley: Grand Valley State University.

Steltenkamp, C. J. (1992). **Habits Attitudes and Experiences: A Study of Secondary Student's Reading**. Michigan: Michigan State University.

การวิจัยเบิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเขียนเบิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเบานา้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ศึกษาประสมทิวภาพ ของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดเบานา้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 20 คน จำแนกเป็น นักเรียนชาย 10 คน นักเรียนหญิง 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบทดสอบการเขียน เชิงสร้างสรรค์ แบบบันทึกด้านการเรียนของนักเรียน แบบรายงานบทเรียน ผลงานเรียงความของนักเรียน แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน คือ แผนการสอน แบบฝึกทักษะ สื่อ อุปกรณ์ สติ๊กเกอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งในด้านการเขียนคำ การเขียนประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนความเรียง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.27 65.29 12.77 และ 18.73 ตามลำดับ
- นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ໄປດູບອອນເບາ ແລ້ວກລັບມາດູບອອນເຮາ :
ກາຣດູບນານເຫັນອຸນສຸມຸດໃນປະເທດ ແລະຕ່າງປະເທດ

ດຣ.ប្រជាក្យិម វណ្ណនាបុត្រិកី*

ผู้เขียนร่วมงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชนิพัทธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเวลาหลายปีก่อนได้รับการสรรหาและสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารสมาคมฯ และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นมาเมื่อได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกของสมาคมฯ ให้เป็นกรรมการบริหารสมาคมฯ แล้ว จึงรับหน้าที่เป็นประธานแผนกเอกสารเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ ๒ ปี และเป็นประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ในเวลาต่อมาอีกหลายปี แผนกวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับของสมาคมฯ พ.ศ.๒๕๓๘ และแก้ไข พ.ศ.๒๕๔๑ ข้อ ๓๙ / ๑๓ ที่ว่า ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่สำรวจความร่วมมือกับต่างประเทศ จัดการรับรอง จัดการศึกษาดูงาน ติดต่อประสานงานและกิจกรรมอื่นๆ กิจกรรมที่เนื่องกับต่างประเทศ แผนกวิเทศสัมพันธ์จึงจัดศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างประเทศ นอกจานนี้ยังได้รับมอบหมายให้จัดศึกษาดูงานในประเทศในวาระที่มีการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ทุกๆ ปีเรื่อยมาอีกด้วย จึงขอสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ดังนี้

การศึกษาดูงานในประเทศ

ในช่วงที่มีการประชุมสามัญประจำปีและการประชุมวิชาการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ สำรวจจะจัดในเดือนธันวาคมของแต่ละปี แผนกวิเทศสัมพันธ์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดศึกษาดูงานให้สมาชิกจากห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดสถาบันด้านอาชีวศึกษา ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเนินพะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหอสมุดแห่งชาติ หน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นที่ทำหน้าที่คล้ายคลึงกับห้องสมุด หรืออื่นๆ ที่ให้ครอบคลุมเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น จึงเปลี่ยนชื่อให้ดูดีขึ้น หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจที่เดินทางจากจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาค และกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมาร่วมประชุมเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ณ ห้องสมุดจังหวัดเชียงใหม่ จัดเส้นทางศึกษาดูงาน ๕-๗ เส้นทางให้สอดคล้องกับหัวข้อการประชุมใหญ่ และหน่วยงานสังกัดของบรรณารักษ์ที่มาร่วมประชุม ตลอดจนพิจารณาไปดูงานและเยี่ยมชมห้องสมุดที่ได้รับการตัดสินให้เป็นห้องสมุดดีเด่นในปีก่อนหน้า ถือเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่น่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่งคือความร่วมมือของหน่วยงานที่สมาคมฯ พิจารณาเห็นว่าเหมาะสมจะไปศึกษาดูงานและเยี่ยมชมในปีนั้น ต่างตอบรับการขออนุญาตด้วยความยินดีและรวดเร็ว เตรียมสถานที่ จัดกิจกรรม บุคลากรและเอกสารเผยแพร่ไว้รอต้อนรับ ผู้ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานส่วนมากแล้วให้ความร่วมมือดี แต่สิ่งที่ต้องขอความร่วมมือจากสมาชิกที่ร่วมเดินทางไปเยี่ยมชมจากสมาชิกบางรายก็คือความตรงเวลา การรักษาระเบียบของการเดินทางเป็นกติกา ความเรียบร้อยเหมาะสมในการเยี่ยมชม ระหว่างนักเสมอว่าผู้ร่วมเดินทางมาจากห้องสมุดหน่วยงานที่แตกต่างกัน จากจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร

* ข้าราชการบำนาญ สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การจัดเส้นทาง (สาย) สถานที่ ห้องสมุด หน่วยงานที่ไปเยี่ยมชมคำนึงถึงกิจกรรม เส้นทาง กระจายถึงห้องสมุด สำนักหอสมุด รัฐวิทยาลัยมหิดล และสวนสมุนไพรสิริรุกข์ชาติ คณบดีและบุคลากร แต่ยังจำกัดอยู่ภายในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เคยเดินทางไปที่สุดถึงจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากต้องคำนึงถึงด้านความปลอดภัยในการเดินทาง และการมีเวลาจำกัด เส้นทางศึกษาดูงานรวมได้ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗

- สายที่ ๑ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสวนสมุนไพรสิริรุกข์ชาติ คณบดีและบุคลากร
- สายที่ ๒ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญ ชนบุรี
- สายที่ ๓ ห้องสมุดโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์อัยการไทย
- สายที่ ๔ ห้องสมุดปรีดี พนมยงค์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สายที่ ๕ ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ลุมพินี และห้องสมุดรถเคลื่อนที่

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

- สายที่ ๑ ห้องสมุดปรีดี พนมยงค์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พระนคร
- สายที่ ๒ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล รัชบุรี
- สายที่ ๓ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
- สายที่ ๔ ห้องสมุดโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ห้องสมุดโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
- สายที่ ๕ ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร สวนลุมพินี พิพิธภัณฑ์อัยการไทย
- สายที่ ๖ สวนสมุนไพรพุทธมณฑล สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล พิพิธภัณฑ์หุ่นเชือก
- สายที่ ๗ ห้องสมุดสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘

- สายที่ ๑ ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญ ชนบุรี
- สายที่ ๒ ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก ห้องสมุดโรงเรียนสายปัญญา
- สายที่ ๓ ห้องสมุดสมอ่อนและฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ห้องสมุดรัฐสภा
- สายที่ ๔ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
- สายที่ ๕ ห้องสมุดกรุงเทพมหานคร มีนบุรี ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

- สายที่ ๖ เรือห้องสมุดเคลื่อนที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
สายที่ ๗ สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

- สายที่ ๑ สายเหนือ พิพิธภัณฑ์เด็ก โรงเรียนพระฤทธิ์ดอนเมือง
ห้องสมุดกองทัพอากาศ เฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบ พระชนมพรรษา
- สายที่ ๒ สายตะวันออก ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ บางนา
- สายที่ ๓ สายใต้ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ห้องสมุดวัดนวนครดิศ
ห้องสมุดโรงเรียนนวัตดอนนวยหอม นครปฐม
- สายที่ ๔ สายกลาง หอสมุดแห่งชาติ หอวชิรราชานุสรณ์ หอเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าพระเจ้าอยู่หัว ห้องสมุดคณตรีทูลกระหม่อมสิรินธร
หอสมุดคณตรีพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และหอสมุดสำราญราชนุภาพ วังวราดิศ
- สายที่ ๕ สายพญาไท-ดินแดง ศูนย์ข้อมูลข่าว สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗
ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ซอยพระนาง
ห้องสมุดและโรงเรียนราชานุกูล
- สายที่ ๖ สายลาดกระบัง สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง หอสมุดแห่งชาติเขตลาดกระบังเฉลิมพระเกียรติ
ห้องสมุดประชาชน บางนาเปรี้ยว
- สายที่ ๗ สายเอโไอที ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย(AIT)
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
- สายที่ ๘ สายรังสิต-นครนายก หออัครศิลปิน หอจดหมายเหตุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกาญจนานวีเชิง

ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

- สายที่ ๑ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รังสิต
- สายที่ ๒ ห้องสมุดสำราญราชนุภาพ (หอสมุดแห่งชาติ) วังวราดิศ
ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ พระบรมมหาราชวัง
- สายที่ ๓ ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร
- สายที่ ๔ ห้องสมุดประชาชนบางปะกง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ บางนา
- สายที่ ๕ สำนักหอสมุดแห่งชาติ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร
- สายที่ ๖ ห้องสมุดโรงเรียนราชวินิตประถมศึกษา วัดราชบพิธวิวาส ราชวรวิหาร

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

- สายที่ ๑ ห้องสมุดโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
 สายที่ ๒ ห้องสมุดโรงเรียนสายปัญญาฯ ห้องสมุดมารวย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 สายที่ ๓ สำนักอุท yak การเรียนรู้ (TK Park) ห้องสมุดกรมธนารักษ์
 ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ชอยพระนาง กกม.
 สายที่ ๔ ห้องสมุดเสริมปัญญา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
 ห้องสมุดประชาชนและพิพิธภัณฑ์สื่อไทยอนุสรณ์ (กกม.)
 สายที่ ๖ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษตร

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

- สายที่ ๑ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ชอยพระนาง กกม.
 สถานีโทรทัศน์โมเดิร์น ไนน์ทีวี สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.
 สายที่ ๒ บริษัท โพสต์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
 หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
 สายที่ ๓ ห้องสมุดโรงเรียนทวีราชวิทยาลัย
 บริษัทอมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป (มหาชน)
 สายที่ ๔ ตลาดเก้าห้อง อ.บางปะกาน หอสมุดแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรี เฉลิมพระเกียรติ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชาวนาไทย
 สายที่ ๕ การจัดการความรู้ด้านข้อมูลสารสนเทศ สำนัขบินสุวรรณภูมิ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑

- เส้นทางที่ ๑ ห้องสมุดโรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
 เส้นทางที่ ๒ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามฯ (วัดโพธิ์)
 เส้นทางที่ ๓ ห้องสมุดโรงเรียนนวมินทร์ชินทิศ เตรียมอุดมศึกษาห้องเกล้า
 ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ สะพานสูง (กกม.)
 เส้นทางที่ ๔ สำนักงานศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ห้องสมุดสยามสมาคมฯ
 เส้นทางที่ ๕ ห้องสมุดสถาบันค. มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
 ห้องสมุด ศ. สังเวียน อินทร์วิชัย คณะพาณิชยศาสตร์
 และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

- สายที่ ๑ สถาบันวิทยบริการ(วิทยทรัพยากร) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กกม.
 สายที่ ๒ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต
 องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

- สายที่ ๓ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ บางขุนเทียน (กทม.)
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน (กทม.)
- สายที่ ๔ ห้องสมุดแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี เฉลิมพระเกียรติ
พิพิธภัณฑ์ลูกหลวงพันธุ์มังกร จังหวัดสุพรรณบุรี
- สายที่ ๕ ห้องสมุดโรงเรียนสตวิทยา ห้องสมุดโรงเรียนอนุบาลวัดปิรินายก

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗

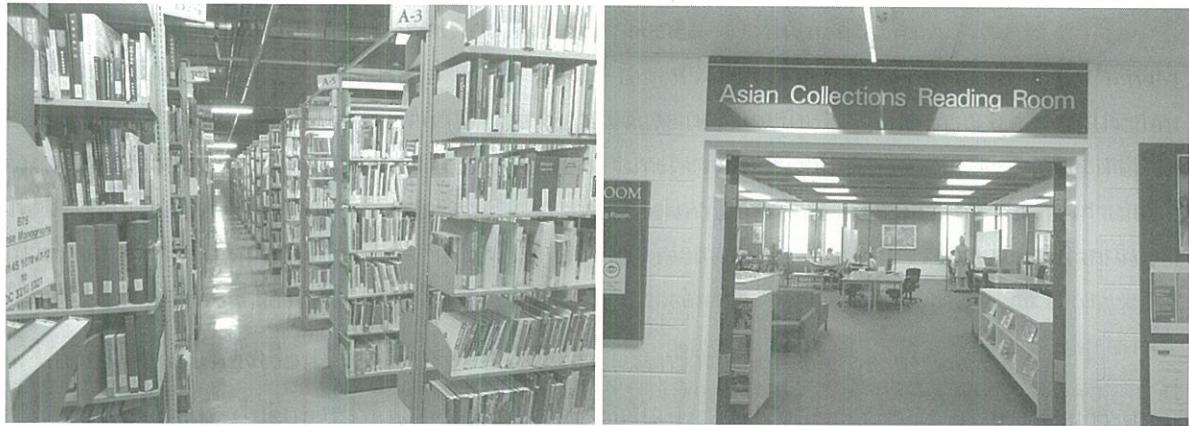
- สายที่ ๑ ห้องสมุดและจดหมายเหตุ ธนาคารแห่งประเทศไทย
พิพิธภัณฑ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
- สายที่ ๒ สายเยาวราช ห้องสมุดกาญจนากิจ เชก โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
พระพุทธสุวรรณมหาปัฐมามาก วัดไตรมิตรวิทยาราม วรวิหาร
- สายที่ ๓ สายปทุมธานี ห้องสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หออัครศิลปิน
- สายที่ ๔ สายพุทธมณฑล ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
หอภาพพยนต์ (องค์การมหาชน)
- สายที่ ๕ ห้องสมุดกระทรวงมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ และลานแพลทฟอร์มหอเจ�数ภูบดินทร์

การศึกษาดูงานต่างประเทศ

สมาคมฯ ได้ดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับสมาคมห้องสมุดและสถาบันห้องสมุด ต่างประเทศเช่น เรื่องเกี่ยวกับสภาพบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL) สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ติดต่อประสานงานกับห้องสมุด แห่งเรียนรู้ในเขตปักครองพิเศษช่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ทุวัน เก้าหลี่ได้ อี้ปัตต์ เวiyดนาม อินเดีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอังกฤษ สามารถจัดให้เดินทางได้ดังนี้

๑. ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเขตปักครองพิเศษช่องกงและเกาหลีได้ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ สมาคมฯ นำคณะสมาชิกไปศึกษาดูงานห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมการอ่าน การค้นคว้า ดังนี้

๑.๑ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจีนแห่งช่องกง (The Chinese University of Hong Kong) เป็นมหาวิทยาลัยใหญ่ของช่องกง ในเวลานั้นมีวิทยาลัย ๔ แห่ง ๗ คณะ นักศึกษาบริษัทจีนและบริษัทญี่ปุ่น แลกเปลี่ยนนักศึกษา กับมหาวิทยาลัย ๑๘๐ แห่งใน ๒๓ ประเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีหนังสือ ๑.๙ ล้านเล่ม/ฉบับ วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ ฟูลแทกซ์ ๒๒,๐๐๐ รายชื่อ ฐานข้อมูล ๕๗๐ ฐาน ให้บริการตอบสนองนักศึกษาและสังคมเศรษฐกิจ ฐานความรู้ของช่องกง ที่มีการแข่งขันระดับนานาชาติสูงมาก ให้บริการเชิงรุกอย่างมีคุณภาพ บรรณาธิการไทยได้เห็นห้องสมุดเก่าที่ปรับดัดให้ทันสมัย บรรณาธิการชี้ทำงานกันอย่างคล่องแคล่วว่องไว มีประสิทธิภาพ แต่ไม่ลืมภาษา วัฒนธรรมและประเพณีจีน นักศึกษาอ่านและค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลจากหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูล และอินเทอร์เน็ตกันอย่างเข้มข้น

๑.๒ ห้องสมุดประชาชนกลางแห่งฮ่องกง (The Hong Kong Central Library) ห้องสมุดแห่งนี้เป็นศูนย์บริหารและบริการห้องสมุดและสารสนเทศกลางของฮ่องกงที่มีห้องสมุดหลายแห่ง อาคารหอสมุดสูง ๑๒ ชั้น มีลักษณะผสมผสานตะวันตกกับตะวันออก เป็นห้องสมุดประชาชนสมัยใหม่อย่างแท้จริง มีหนังสือ ๑.๗ ล้านเล่ม พร้อมสื่อทุกประเภท บริการคนอ่อนกว่าครึ่งอายุและการศึกษา บรรณารักษ์ไทยได้ให้การบริการเด็กเล็ก วัยรุ่น ประชาชนทั่วไป ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ห้องสมุดจัดหนังสือและสื่อด้วยภาษาไทยในแต่ละชั้นของอาคาร เด็กเล็กอยู่ชั้นล่างสุด จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กระตุ้นการสร้างสรรค์โดยเฉพาะแก่เด็กๆ ในสังคมเมืองใหญ่ นอกจากนั้นยังได้ให้คนชาวยิปซิเชียนอ่านหนังสือประเทืองความรู้และความบันเทิงอย่างสนับสนุน

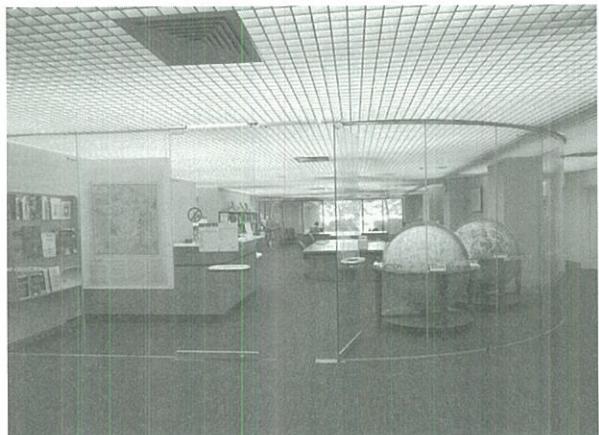
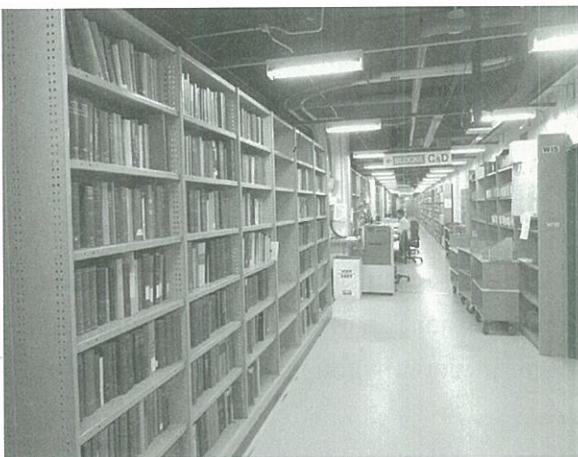
๑.๓ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งฮ่องกง (Hong Kong University of Science and Technology Library) เป็นห้องสมุดสมัยใหม่ของมหาวิทยาลัยที่ทันสมัย ตั้งอยู่ในสถานที่งามรมชาติ สวยงามของฝั่งกาลูนตอนเหนือ มองเห็นอ่าวอ่องกงชัดเจน ออกแบบหันสมัย โปร่งโล่งสบายรับแสงธรรมชาติดีเดิมที่ประทับใจ พลังงาน ชั้นเก็บหนังสือเคลื่อนไหวอัตโนมัติโดยสะพานปรับปรุงง่าย มีห้องและการให้บริการส่งเสริมการอ่านครบถ้วนตามลักษณะห้องสมุดขนาดกลางค่อนข้างใหญ่ระดับมหาวิทยาลัย เช่นห้องค้นคว้า ห้องโถงเพื่อการอ่านทั่วไป ห้องประชุมใหญ่ ห้องประชุมย่อยๆ ฯลฯ นักศึกษาตั้งใจอ่านและค้นคว้าอย่างมากในบรรยายการผ่อนคลาย บรรณารักษ์เจ็น-อ่องกงและอังกฤษ-อ่องกงช่วยเหลือนักศึกษาอย่างดีเยี่ยม

๑.๔ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แห่งฮ่องกง (Hong Kong Museum of History) จัดแสดงประวัติความเป็นมาของฮ่องกงตั้งแต่กำเนิดแผ่นดิน มนุษย์ยุคหิน คนจีนในฮ่องกง ลงมาจนถึงเวลาอังกฤษยกห้องคืนให้แก่จีน แผ่นดินใหญ่ จัดแสดงด้วยเทคโนโลยีใหม่ มีหุ่นโมเดล สถานการณ์จำลอง ภาพวาด ภาพถ่าย รูปปั้น คำอธิบาย วิดีโอ ภาพยนต์สันประกอบทำให้ผู้ชมเข้าใจความเป็นมาของฮ่องกงชัดเจนภายใต้เวลาอันสั้น นับว่าเป็นสถานที่ให้ความรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง

๑.๕ ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติกาหลี (The National Assembly of Korea) ห้องสมุดแห่งนี้เป็นห้องสมุดที่มีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยของเกาหลีเพาะเป็นหน่วยงานหลักที่สนับสนุนหนังสือข้อมูลเนื้อหาความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาเกาหลีที่ทำหน้าที่อุปกรณ์กฎหมายของเกาหลีได้ ห้องสมุดเป็นอาคาร ๕ ชั้น ตั้งอยู่ด้านข้างของอาคารรัฐสภาแห่งชาติ มีหนังสือมากกว่า ๒.๔๕ ล้านเล่ม รวมสารก่าว ๑๗,๐๐๐ รายชื่อ (ใช้ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คนต่อปี เชื่อมโยงข้อมูลกับห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ ในขณะที่คณะฯ ไปศึกษาดูงานกำลังก่อสร้างอาคารห้องสมุดติดกับตึก คาดว่าแล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๐ บัดนี้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๑.๖ ห้องสมุดแห่งชาติเกาหลี (The National Library of Korea) เป็นห้องสมุดที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของเกาหลี เพราะเป็นผู้นำของห้องสมุดในเกาหลีทั้งด้านกฏหมายและการปฏิบัติ ทำหน้าที่เก็บรวบรวม อนุรักษ์ จัดระบบ เก็บรักษาและให้บริการ จัดทำบรรณานุกรมและฐานข้อมูลบรรณานุกรมของชาติและปรับปรุงบำรุงรักษา สม่ำเสมอ จัดทำมาตรฐานทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จัดฝึกอบรมระดับชาติและนานาชาติ เช่น การประชุมสภาพห้องสมุดและสารสนเทศโลก (World Library and Information Congress-WLIC) หรือการประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดครั้งที่ ๗๒ (72nd International Federation of Library Associations and Institutions General Conference and Council- IFLA) การประชุมผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติ ระดับนานาชาติ (Conference of the Directors of National Libraries - CDNL) การประชุมผู้เชี่ยวชาญการจัดทำ มาตรฐานการลงรายการบรรณานุกรม ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๔ (4th IFLA Meeting of Experts on an International Cataloguing Code) ๑๖-๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๙ มีหนังสือสารสนเทศ ๕.๖๘ ล้านรายการ ห้องสมุดเพื่อเด็กและเยาวชน มีหนังสือประมาณ ๒ แสนเล่ม ในขณะที่คณะฯ เดินทางไปเยี่ยมชมนั่งกำลังก่อสร้างห้องสมุดดิจิทัลแห่งชาติ ๙ ชั้น บันไดที่ได้สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เช่นกัน

๑.๗ ห้องสมุดประชาชนเชียงบุก (Seongbuk Digital Public Library) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือ ของกรุงโซล เป็นห้องสมุดประชาชนทันสมัยขนาดกลางแนวใหม่ความรู้ใหม่มาให้นักเรียน ประชาชนในชุมชนที่ พัฒนาตลอดเวลา ต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ๆ มีความพร้อมทั้งด้านความรู้และด้านวัฒนธรรม ประชาชนสามารถเข้าถึงห้องสมุดทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มต่างๆ ประสานงาน ร่วมมือกับโรงเรียนทุกระดับ มีบริการหนังสือเด็ก จัดห้องหนังสือเด็กได้อ่าย่างสวยงามสมวัยอนุบาล ห้องอ่านนิจน้ำชา กาแฟ ห้องสอนวิชาการใช้คอมพิวเตอร์และการรู้สารสนเทศ ห้องพักค้างคืนสำหรับผู้คนคัวที่เดินทางไป-กลับ จำนวนมากที่ชั้นบนสุดของอาคาร อีกด้วย

๒. ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศอียิปต์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จัดเป็น ๓ คณะ

คณะที่ ๑ ระหว่าง ๒๑-๒๕ ตุลาคม คณะที่ ๒ ระหว่าง ๒๖-๒๗ ตุลาคม และคณะที่ ๓ ระหว่าง ๒๘-๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ คณะฯได้ศึกษาดูงาน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐอียิปต์ ประกอบด้วย ห้องสมุดอาลีกชาานเดรีย ปราสาท Citadel of Qaitbay วิมหะเลเมตเตอร์เรเนียน พิพิธภัณสถานแห่งชาติอียิปต์ มหาวิทยาลัยอ้ออชซชา ห้องสมุดประชาชน กรุงไคโร สฟิงค์และมหาปิรามิดที่กีเซ เมืองเก่าซัคครา เมืองเก่าเมลิส รูปแกะสลักฟาร็อท สุเหร่าโน้มหัมดอาลี แม่น้ำไนล์ ที่มีรายละเอียดด้านประวัติศาสตร์ และ อารยธรรมโลก จึงอาจแยกกล่าวได้เป็นอีกหนึ่งเรื่องในโอกาสต่อไป

๓. ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเครือรัฐออสเตรเลีย ระหว่าง ๑๗ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑

คณะฯ เดินทางไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทยเครือรัฐออสเตรเลีย ประกอบด้วยการดูงานห้องสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย (National Library of Australia) หอดокументแห่งชาติออสเตรเลีย (National Archives of Australia) พิพิธภัณฑอนุสรณ์สถานสงครามแห่งออสเตรเลีย (Australian War Memorial) รัฐสภาแห่งเครือรัฐฯ (Parliament House) ชุมชนชาติ การออกแบบ การวางแผนเมือง ภูมิทัศน์ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนพืดภาษาอังกฤษในเมืองหลวงที่สวยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ที่กรุงแคนเบอร์ร่า เมืองหลวงของเครือรัฐออสเตรเลีย

คณะฯ ยังได้ศึกษาดูงานที่ ห้องสมุด (ประชาชน) แห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ (State Library of New South Wales) ห้องสมุดมหาวิทยาเทคโนโลยีชิดนีย์ (University of Technology Sydney ,Blake Library) หอเอกสารชิดนีย์ (Sydney Records Centre) ที่เป็นส่วนหนึ่งของสำนักเอกสารแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ (State Records Authorities of New South Wales) โรมละครโอเพร่าເຊາຣ් (Opera House) พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำแห่งชิดนีย์ (Sydney Aquarium) หอคอยแห่งชิดนีย์ (Sydney Tower) สะพานขาเบอร์บริดจ์ (Harbour Bridge) อ่าวชิดนีย์ (Sydney Harbour) อุทยานแห่งชาติบลูเมาน์เท่น (Blue Mountain) ที่เป็นมรดกโลก สวนสัตว์พีนเมืองโคอาล่าปาร์ค ในนครชิดนีย์ ที่สวยงามทันสมัย เมืองใหญ่ที่สุดในมาสมุทรแปซิฟิกใต้ และในทวีปออสเตรเลีย และชมสถานที่สำคัญต่างๆในรัฐนิวเซาท์เวลส์

คณะฯ ยังมีโอกาสได้เดินทางไปเยี่ยมชมเมืองใหม่ปูระจายา (Putra Jaya) ที่สวยงามทันสมัย มีชื่อเสียงของประเทศไทยเชียที่รุ่งเรืองทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม อีกด้วย ในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทางไปประเทศไทยเครือรัฐออสเตรเลียมีรายละเอียดมาก จึงขอแยกกล่าวถึงเป็นอีกหนึ่งเรื่องในสารสารสมาคมห้องสมุด ฉบับพิเศษนี้

๔. ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทยสังคมนิยมเวียดนาม

ห้องสมุดแห่งชาติเวียดนาม ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสังคมนิยมเวียดนามจัดประชุมสภารัฐนารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ ๑๔ (14th Congress of Southeast Asia Librarians – 14th CONSAL) ที่กรุงขานอย ประเทศไทยสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ สมาคมฯ จึงติดต่อประสานงานจัดให้บรรณารักษ์ของไทยเดินทางไปร่วมประชุม ดูงานและทัศนศึกษาในคราวนั้นด้วย โดยมีบรรณารักษ์จากธนาคารแห่งประเทศไทยเดินทางไป ๔ ราย ที่นอกจากจะได้ร่วมประชุม CONSAL ๒ วัน ศึกษาดูงานห้องสมุดแห่งชาติ วิหารวรรณะ ชุมทางเลสาบคืนดาบ วัดหงอักเชิน อ่าวฮาลอง (Halong Bay) ตามรายการของการประชุมแล้ว คณะฯ ยังได้เดินทางไปเมืองดานัง เมืองชัยอัน เมืองเว้ พระราชวังเก่า แม่น้ำห้อม วัดเทียนมู่ สุสานจักรพรรดีโคดิ่นห์ ตลาดพื้นเมืองคงบា พิพิธภัณฑ์ ชนชาวจาม ทิวเขาหินอ่อน ที่ล้วนแต่มีชื่อเสียงของประเทศไทยเวียดนาม ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ อีกด้วย

การประชุม CONSL ครั้งต่อไปคือครั้งที่ ๑๕ จะจัดขึ้นในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่เมืองบากลี ประเทศอินโดนีเซีย ที่สมาคมฯจะจัดคณะกรรมการไปร่วมประชุมและศึกษาดูงานต่อไป

๔. วิเคราะห์สรุปผลการศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑ สรุปผลการศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทย

๔.๑.๑ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี จัดประชุมสามัญประจำปีและการประชุมวิชาการ ในแต่ละปี ได้จัดเส้นทางหรือสายทางการดูงานห้องสมุด ที่เด่นและสำคัญทุกประเภท ทั้งห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ลับบันกันไป บางแห่งจัดหลายครั้งตามคำเรียกร้อง บรรณารักษ์สามารถ สลับเลือกสายดูงานได้ตามความสนใจในแต่ละปี

๔.๑.๒ นอกจากนั้นแต่ละปียังจัดให้เยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ สถานที่สำคัญทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม อีกจำนวนมากตามความเหมาะสม เมื่อพบร่วมห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ จำนวนมากเกินไป เวลาเน้อยผู้จัดจึงลดจำนวนลงในปีถัดไป

๔.๑.๓ ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และหน่วยงานที่สมาคมฯ ขออนุญาตให้สมาชิกไปดูงาน เยี่ยมชม ล้วนแต่มีความยินดี เต็มใจ ตั้งใจจัดการต้อนรับอย่างเต็มที่ สมาคมฯจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง เพียงแต่บรรณารักษ์ ที่ไปดูงานนั้นจะต้องตรวจสอบรู้ได้มากันอย่างเพียงใดเท่านั้น และต้องขอภัยห้องสมุดเจ้าภาพเป็นอย่างสูงหาก สมาชิกบางรายปฏิบัติไม่เหมาะสมเมื่อไปดูงาน

๔.๑.๔ บรรณารักษ์ที่สมัครเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปีและประชุมสามัญประจำปีของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำหรับมีความยื่่อมได้ เดินทางไปเยี่ยมชม ดูงาน สร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ สังเกตการทำงานของสมุดดีเด่นประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือขยายประเภท รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในความสนใจ

๔.๑.๕ เมื่อบรรณารักษ์ เดินทางกลับห้องสมุดหรือหน่วยงานของตนพร้อมกับความทรงจำที่ดีงาม ก็สามารถนำสิ่งที่ดีงามนั้นไปเป็นแบบอย่าง ในการพัฒนาต่อยอดห้องสมุดหรือหน่วยงานของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๔.๒ สรุปผลการศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างประเทศ

๔.๒.๑ สมาคมฯติดต่อประสานงานกับห้องสมุด หอเอกสาร หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัย สมาคม หน่วยงาน ในประเทศไทย เชตปักรองพิเศษช่องกง เครื่อวัสดุอสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์ อียิปต์ เวียดนาม ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดีย อังกฤษ เพื่อเพิ่มพูนความ สัมพันธ์กับห้องสมุด สมาคมและหน่วยงานจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน คณะกรรมการของสมาคมฯ เดินทางไปดูงานใน บางประเทศแล้ว และยังมีบางประเทศ ที่สมาคมฯกำลังดำเนินงานอยู่

๔.๒.๒ ผู้บริหาร บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ศูนย์เรียนรู้ หน่วยงานในเขตปักรองพิเศษ ช่องกง เกาหลี อียิปต์ เวียดนาม และอสเตรเลีย ต่างประเทศร่วมในการ ต้อนรับ นำชม แนะนำ ช่วยเหลือ และ อธิบายอย่างดียิ่งแก่ คณะกรรมการไทยที่ไปดูงาน

๔.๒.๓ บรรณารักษ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นผู้แทนของห้องสมุดหรือหน่วยงาน ที่ได้เดินทาง ไปดูงานห้องสมุด หอจดหมายเหตุ และแหล่งเรียนรู้ของประเทศไทยเหล่านี้ ได้เห็น การพัฒนาทั้งด้านบริหาร ด้านวิชาการ ด้านเทคโนโลยีทาง บรรณารักษ์ศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ การดำเนินด้านเอกสารและจดหมายเหตุ เทคโนโลยี

สารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ การอนุรักษ์ การรักการอ่าน การส่งเสริมการอ่าน การให้บริการการเชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายและการประสานกับโรงเรียนและชุมชน

๕.๒.๔ บรรณาธิการและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเพิ่มพูนความสัมพันธ์ทางวิชาการกับห้องสมุด และหอจดหมายเหตุของไทยกับօอสเตรเลีย

๕.๒.๕ บรรณาธิการและผู้เกี่ยวข้องได้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคม ชีวิตประชาชน การใช้ภาษาของแต่ละประเทศ ศิลปะ และวัฒนธรรม ได้รับความรู้ ประสบการณ์มากบ้างน้อยบ้างตามกำลังของบุคคล สมกับคำกล่าวที่ว่า “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น” แล้วนำความรู้และประสบการณ์นั้น มาพิจารณาประยุกต์ใช้พัฒนางานของตน รวมกันเป็นประเทศของเราให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ดังเช่นเรื่องที่ว่า “ไปดูของเข้า แล้วกลับมาดูของเรา” ต่อไป

แหล่งอ้างอิง

Chinese University of Hong Kong. Information kit, 2007.

Hong Kong Central Library. Information kit, 2007.

Hong Kong University of Science and Technology. Information kit, 2007.

2006 Soul World Library and Information Congress National Organizing Committee.

Libraries in Korea: past, present and future. Seoul: WLIC,2006.116p.

Seongbuk Digital Public Library. Seongbuk Digital Public Library. Seoul ,n.d. (pamphlet)

The National Library of Korea. The National Library of Korea. Seoul ,n.d.(pamphlet)

เว็บไซต์

ห้องสมุดประชาชนกลางแห่งอ่องกง www.hkpl.gov.hk/

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจีนแห่งอ่องกง www.lib.cuhk.edu.hk

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งอ่องกง <http://library.ust.hk/>

ห้องสมุดแห่งชาติเกาหลี www.nl.go.kr

ห้องสมุดประชาชนเชียงบุก YPERLINK “<http://www.selib.seoul.kr>” www.selib.seoul.kr

ห้องสมุดอเล็กซานเดรีย <http://www.bibalex.org>

นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสาน

นายิกา เดิดขุนทด*

บทคัดย่อ

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมฐานความรู้ ห้องสมุดยุคใหม่ต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้รับบริการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ได้ทุกรูปแบบ ส่งผลให้บทบาทของบรรณารักษ์ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยมุ่งเน้นบทบาทการเป็นเพื่อนคู่คิดทางความรู้ ด้วยการจัดการความรู้ให้ผู้รับบริการได้เข้าถึงความรู้ตามที่ต้องการภูมิปัญญาอีสานจัดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นวัฒนธรรมชาวบ้านที่หยิ่งรากลึกมานานและมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทยที่ควรอนุรักษ์สืบสานไว้ มุ่งอีสานสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตระหนักรึ่ว่าความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีการจัดการความรู้ภูมิปัญญาอีสาน ด้วยการสร้างฐานข้อมูลอีสานสนเทศ โดยใช้โปรแกรม KnowledgebasePublisher ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อเผยแพร่และให้บริการ อันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสานเพื่อให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นสืบไป

คำสำคัญ (Keywords)

นวัตกรรมห้องสมุด; การส่งเสริมการเรียนรู้; ฐานข้อมูล; ภูมิปัญญาอีสาน; ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Innovation Promoting the Learning of E-saan Wisdom

Nayika Derdkhutod

Abstract

Global society is currently known as a knowledge-based society. Modern library has to change their role as the learning resources centre enabling users to gain access to all formats of information and knowledge. This affects the change in librarian role, especially the one as knowledge partner. To achieve this, knowledge management has played an important role and been employed to help users gain access to their needed knowledge.

E-Saan wisdom, as the local wisdom, has long been rooted as the local's culture. It has played a crucial role in Thai society and has been worth conserving. Realizing its importance, E-Saan Information Corner, the Instructional Resources Centre, Khon Kaen University, so far, has made an E-sarn wisdom knowledge management to promote the learning and increasing use of information of E-Saan wisdom by creating E-Saan information database made by KnowledgebasePublisher program, an innovation of information distribution and service.

* บรรณารักษ์ ชำนาญการ ระดับ 8 กลุ่มภารกิจส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมฐานความรู้ ที่แบ่งขั้นด้วยการสร้างนวัตกรรม เป็นปัจจัยหลักสำหรับนำมำใช้ขับเคลื่อนความอยู่ดีกินดีและความสุขของพลโลก ซึ่งการพัฒนานวัตกรรมต้องอาศัยความรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2546:74) ห้องสมุดยุคใหม่ต้องเปลี่ยนแนวคิดจากแนวคิดเดิมที่เน้นการเป็นเจ้าของทรัพยากรสารสนเทศ (Ownership) มาสู่แนวคิดใหม่คือเน้นการเข้าถึง (Access) ทรัพยากรสารสนเทศ (Stueart, 1993) และปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นศูนย์กลางในการจัดหา จัดเก็บ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศกลยุทธ์มาเป็นศูนย์การเรียนรู้ (Learning Resources Center) ที่ให้ความรู้ทุกรูปแบบแก่ผู้รับบริการ ส่งผลให้บทบาทของบรรณารักษ์ในห้องสมุดยุคใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากการที่ต้องทำหน้าที่หลักในการจัดหา วิเคราะห์หมวดหมู่การทำรายการ และให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าทรัพยากรสารสนเทศ มาเป็นเพื่อนคู่คิดทางความรู้ (Knowledge Partner) ด้วยการจัดการความรู้ให้แก่ผู้รับบริการที่สามารถขอรับบริการได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ และทุกเวลา ซึ่งเป็นบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์

ภูมิปัญญาอีสานจัดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ก่อกำเนิด สั่งสม ปรับเปลี่ยนตามเหตุปัจจัย อยู่ในจิตใจระบบคิด พฤติกรรม ความเชื่อและความสัมภัติจัดเจนที่เรียกเป็นองค์รวมว่า วัฒนธรรมของชาวบ้าน ซึ่งได้รับการทดสอบในชีวิตจริง ผ่านกาลเวลา สถานการณ์ และบริบททางเศรษฐกิจ สังคมที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นนิจ ส่งผลให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลายสิ่งหลายอย่างตัดสิ้นไปแล้ว แต่ก็ยังมีอิทธิพลอย่างที่ยังคงอยู่หากแต่มีการปรับใช้ ตามสถานการณ์แล้วงอกงามเติบโตต่อไป บางที่ก็มีการผลิตซ้ำ หรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาในบริบทใหม่ในทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ กล่าวโดยรวมว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเกิดดับ ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ใหม่ และออกงานอยู่เสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดการเพื่อนำเอากภูมิปัญญาที่คนในสังคมรู้และเข้าใจมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จึงต้องมียุทธศาสตร์และอุบัติหลาຍอย่างในความคิดและการกระทำ ที่แตกต่างจากความรู้ทั่วไป (เอกสารที่ ๑ ถลาง, 2546: (7)-(8)) โดยฐานคิดดังกล่าวนี้ เป็นปัจจัยที่ท้าทายให้เราแสวงหาวิธีการจัดการที่เหมาะสม เพื่อนำเอากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นสืบไป

มนต์เสน่ห์สันสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสาน ด้วยการพัฒนาฐานข้อมูลอีสานสนเทศ โดยใช้โปรแกรม Knowledgebase Publisher ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสานเพื่อส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นตามบทบาทของบรรณารักษ์ผู้ให้บริการข้อมูลท้องถิ่นที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน (นายิกา เดชชุนทด, 2548: 63-74)

เนื้อหาที่จะกล่าวต่อไปในบทความนี้ กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินการสร้างฐานข้อมูลอีสานสนเทศ โดยการนำโปรแกรม Knowledgebase Publisher มาประยุกต์ใช้งาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศที่ให้บริการข้อมูลท้องถิ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

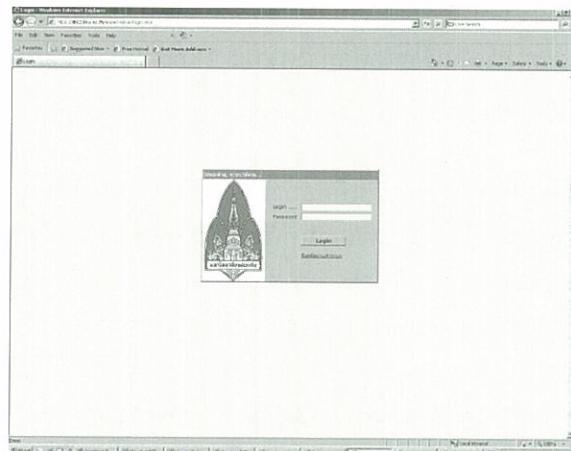
การพัฒนาฐานข้อมูลอีสานสนเทศ

มนต์เสน่ห์สันสนเทศ สำนักวิทยบริการได้นำโปรแกรม Knowledgebase Publisher ซึ่งเป็นโปรแกรมฟรีแวร์สำหรับสร้างฐานข้อมูลความรู้ และฐานข้อมูลคำถามที่พบบ่อย (Frequency Ask Question : FAQ) มาประยุกต์ใช้ในงานพัฒนาฐานข้อมูลอีสานสนเทศ เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นโปรแกรมที่สามารถสร้างหมวดหมู่และรายการสารสนเทศได้ไม่จำกัด จัดการฐานข้อมูลง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และสืบค้นได้สะดวกและรวดเร็ว

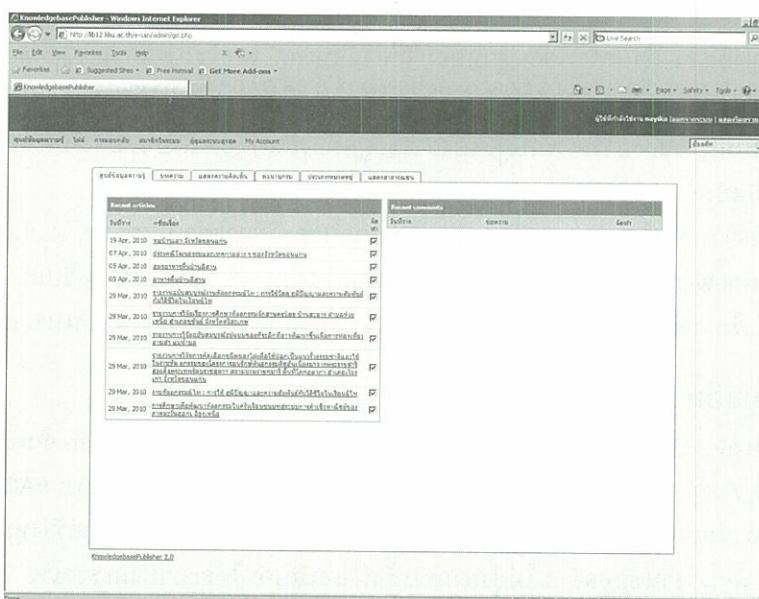
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

1. ผู้ปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูล ศึกษาค้นคว้าจากทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด เว็บไซต์ แหล่งสารสนเทศต่างๆ หรือเก็บรวบรวมข้อมูล/ความรู้จากภาคสนาม และนำมาเรียบเรียงเขียนบทความเขียนใหม่ โดยมีการอ้างอิงเอกสารหรือแหล่งที่มาของข้อมูลตามแบบ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 หรือหากเรื่องใดไม่สามารถเขียนเป็นบทความได้ให้สรุปเป็นรีอย่างย่อ (Summary)

2. นำบทความหรือเรื่องย่อมาบันทึกลงในฐานข้อมูล โดยสามารถเข้าใช้งานฐานข้อมูลดังกล่าว ได้ที่ URL: <http://lib12.kku.ac.th/e-san/admin> หน้าจะปรากฏให้ใส่ Login และ Password เพื่อเข้าสู่ระบบงาน ดังนี้

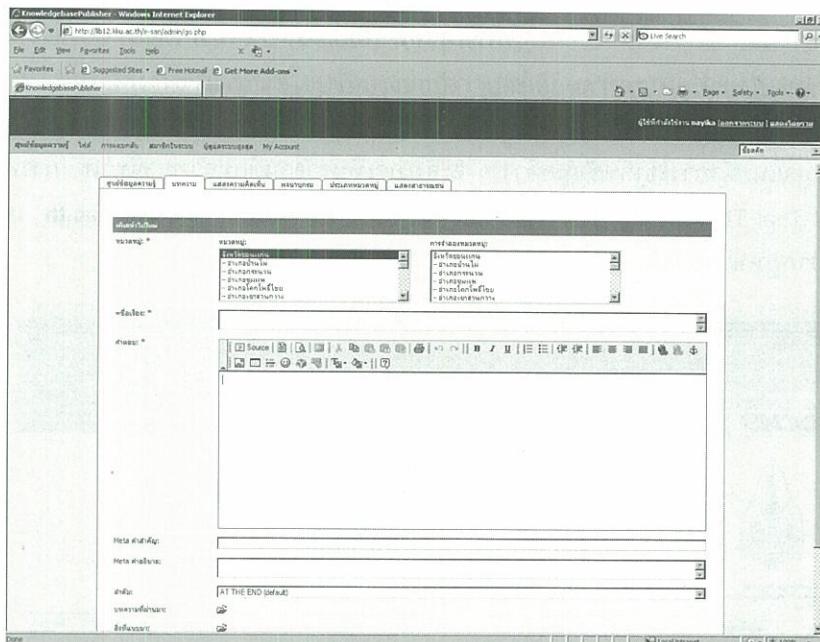
เมื่อใส่ Login และ Password ถูกต้อง จะเข้าสู่หน้าเมนูหลักของโปรแกรม ซึ่งจะปรากฏเบตข้อมูลดังๆ ประกอบด้วย ศูนย์ข้อมูลความรู้ บทความ แสดงความคิดเห็น พจนานุกรม ประเภทหมวดหมู่ แสดงสารานุชนฯ โดยในหน้านี้จะแสดงข้อมูลเชือกเรื่องบทความล่าสุดที่ได้บันทึกไว้แล้วบนหน้าจอ จำนวน 10 บทความ ดังนี้

ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานฐานข้อมูล ได้ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มรายการใหม่

ในการเพิ่มรายการใหม่เข้าในระบบฐานข้อมูลอีสานสนเทศ เลือกปุ่ม บញความ แล้วคลิกที่ เพิ่มเข้าไปใหม่ จะปรากฏหน้าจอต่อไปดังนี้

เลือกหมวดหมู่และทำการจำลองหมวดหมู่เนื้อหาตามที่ผู้ดูแลระบบได้กำหนดไว้แล้วในระบบ ดังชื่อเรื่องบញความบันทึกรายละเอียดและเนื้อหาของบញความ หลังจากนั้นกำหนดคำสำคัญ กำหนดคำอธิบาย เพื่อให้สามารถสืบค้นได้และใช้เป็นคำสำคัญต่อไป เมื่อบันทึกรายละเอียดสารสนเทศครบทุกหน่วยข้อมูลย่อยแล้วคลิก ตกลง

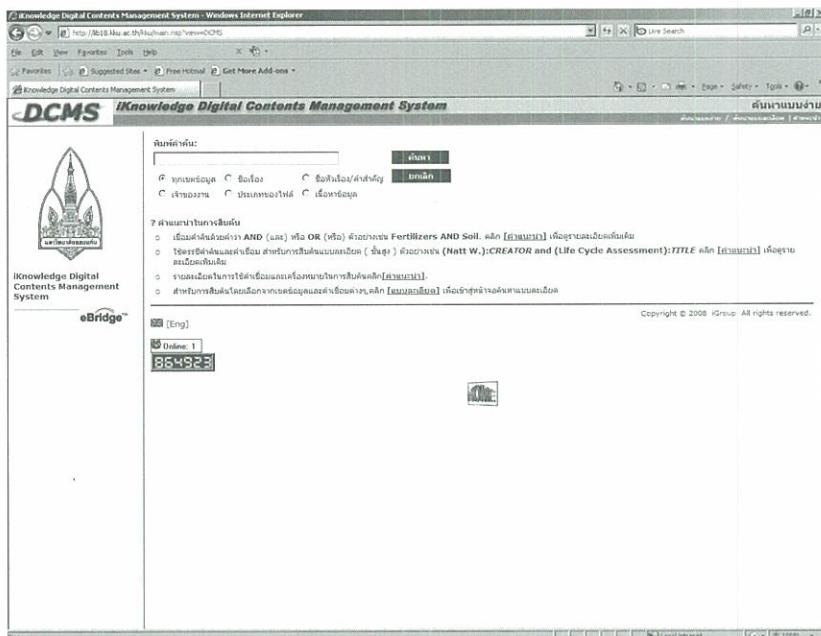
2. การเชื่อมโยงข้อมูลกับสารสนเทศอื่นหรือกับแหล่งสารสนเทศอื่น (Link)

ผู้ปฏิบัติงานสามารถเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลอีสานสนเทศกับสารสนเทศอื่นหรือกับแหล่งสารสนเทศอื่น (Link) ได้ดังนี้

2.1 กรณีต้องการเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นบนอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ ให้แล็บสี (Highlight) URL ที่ต้องการเชื่อมโยง แล้วคลิกขวาเพื่อคัดลอก (Copy) URL ของแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ จากนั้นนำมาระบบ (Paste) ในหน้าที่เป็นเนื้อหาในระบบฐานข้อมูลอีสานสนเทศ กดปุ่ม Ctrl+X เพื่อตัดข้อความที่เป็นที่อยู่ของ URL ของแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ ดังชื่อเรื่องที่ต้องการเชื่อมโยง (กรณีเนื้อหาเป็นภาษาไทยให้ดังชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย กรณีเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษให้ดังชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ) จากนั้นให้ແเก็บสี ชื่อเรื่องที่ต้องการทำเชื่อมโยง (Link) นำมาสีไปวางไว้ที่ปุ่มที่มีสัญลักษณ์ลิงก์ (คล้ายลูกโลก) จะปรากฏข้อความว่า แทรก/แก้ไข, ลิงก์ (Insert/Edit, Link) แล้วคลิก จะปรากฏหน้าจอ Link-Webpage Dialog ให้วาง URL ของแหล่งสารสนเทศที่ต้องการเชื่อมโยง โดยกดปุ่ม Ctrl+V เพื่อวางที่อยู่ของ URL ที่ต้องการลงในระบบฐานข้อมูลอีสานสนเทศ จากนั้นเลือกปุ่มการเปิดหน้าจอ (Target) และเลือกเปิดหน้าจอใหม่ (Target New Window (_blank)) แล้วคลิกตกลง (OK)

2.2 กรณีต้องการเชื่อมโยงกับสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) รูปภาพ (Picture) และเอกสารเวิร์ด (Microsoft Word) สำหรับเอกสารเวิร์ด ให้จัดการแปลงเป็นเอกสารพีดีเอฟ (PDF file) เสียก่อน (ควรตั้งชื่อไฟล์หรือไฟล์เดอร์เป็นภาษาอังกฤษ) จากนั้นให้ແກบสื่อข้อความที่ต้องการเชื่อมโยง คลิก สัญลักษณ์ลิงก์เพื่อเชื่อมโยงไฟล์หรือไฟล์เดอร์ โดยเลือกคลิกที่ปุ่ม Upload จากนั้น Browse เพื่อเลือกไฟล์หรือไฟล์เดอร์ที่ต้องการเชื่อมโยง แล้วคลิก ตกลง หลังจากนั้นกำหนดหมวดหมู่ตามเนื้อหา และกำหนดคำสำคัญที่จะใช้ในการสืบค้นต่อไป แล้วคลิก ตกลง

2.3 กรณีต้องการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลคลังปัญญามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ บทความวิชาการที่บุคลากรมหาวิทยาลัยฯ สร้างสรรค์ผลงานขึ้น ให้เข้าใช้ฐานข้อมูลคลังปัญญามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่หน้าเว็บไซต์สำนักวิทยบริการ เข้าทางเลือก ฐานข้อมูล E-Thesis แล้วคลิก หน้าจอจะปรากฏข้อมูลแนะนำการใช้ฐานข้อมูลต่าง ๆ จะสังเกตเห็นว่าฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ/งานวิจัย/วารสาร (KKU Thai Theses) อยู่รายการแรกของหน้าจอ คลิกที่ <http://lib18.kku.ac.th> เพื่อเข้าใช้งานฐานข้อมูลดังกล่าว จะปรากฏหน้าจอดังนี้

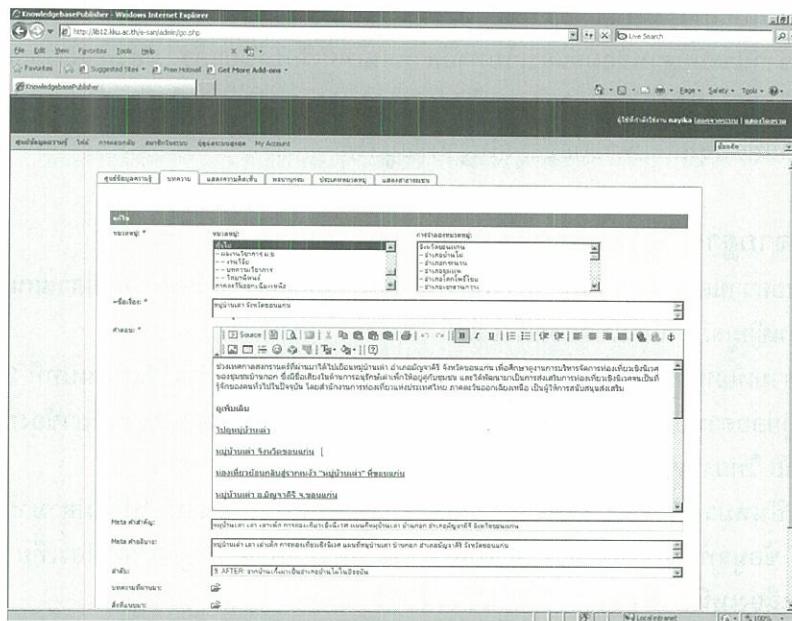
สืบค้นเรื่องที่ต้องการ โดยพิมพ์คำสำคัญของเรื่องที่ต้องการสืบค้น หากรายการที่ต้องการสืบค้นไม่ใช่เจ้าของงาน (Author) หรือ ชื่อเรื่อง (Title) ให้เลือกคันหาทุกเบตข้อมูล แล้วพิจารณาที่ละรายการ เลือกดูสรุปเฉพาะผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาอีสานที่กำหนดไว้ 11 หมวดหมู่ ดังนี้ 1) เกษตรกรรม 2) อุตสาหกรรมและหัตถกรรม 3) การแพทย์แผนไทย 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) กองทุนและธุรกิจชุมชน 6) สวัสดิการ 7) ศิลปกรรม 8) ภาษาและวรรณกรรม 9) ปรัชญา ศาสนา และประเพณี 10) โภชนาการ และ 11) ทั่วไป

หลังจากที่พิจารณาคัดสรรแล้ว รายการใดที่ต้องการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอีสานสนใจ ให้ดำเนินการเพิ่มรายการใหม่ตามลำดับขั้นตอน ตามข้อ 1 คัดลอกชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ/งานวิจัย/บทความวารสาร

นำมาร่างไว้ที่เขตข้อมูลชื่อเรื่อง หลังจากนั้นพิมพ์รายการบรรณานุกรมตามแบบ APA 6thed. ที่เขตข้อมูลเนื้อหา เสิร์ชแล้วดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นบทคัดย่อผลงาน (หากไม่มีบทคัดย่อ ให้ใช้หน้าสารบัญแทน กรณีที่เป็นรายงานการวิจัย หรือใช้บันทึกความฉบับเต็มแทน กรณีที่เป็นบทความวิชาการ) ตามลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับการ เชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นบนอินเทอร์เน็ต ตามข้อ 2 หลังจากนั้นกำหนดหมวดหมู่ตามเนื้อหาและประเภทของ เอกสาร กำหนดคำสำคัญที่จะใช้ในการสืบค้นต่อไป

3. การแก้ไข (Edit) และลบ (Delete) สารสนเทศ

3.1 ผู้ปฏิบัติงานสามารถแก้ไขปรับปรุงข้อมูลรายละเอียดสารสนเทศในระบบฐานข้อมูลได้ทุกรายการ โดยเลือกที่ช่อง การกระทำ ถ้าเป็นการแก้ไขรายการให้คลิกที่ รูปแปรรูป จะปรากฏข้อความว่า แก้ไข เมื่อแก้ไข เรียบร้อยแล้วคลิก ตกลง ระบบจะทำการบันทึกการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วลงในฐานข้อมูล

3.2 ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการลบรายการสารสนเทศออกจากฐานข้อมูล สามารถลบได้โดยเลือกคลิกที่เครื่องหมายกาหนาในช่องการกระทำ จะปรากฏข้อความว่า ลบระบบจะทำการเดือนให้ยืนยันการ ลบทุกครั้ง เพื่อป้องกันการลบข้อมูลผิดพลาด ถ้าต้องการลบรายการสารสนเทศออกจากระบบให้คลิก ตกลง ถ้าต้องการยกเลิกการลบให้คลิก ยกเลิก

4. การตรวจสอบรายการซ้ำ

ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบรายการสารสนเทศใหม่ที่จะนำลงฐานข้อมูลว่าซ้ำกับรายการสารสนเทศที่มีใน ฐานข้อมูลแล้วหรือไม่ โดยสามารถสืบค้นรายการในฐานข้อมูลอีกหนึ่งครั้งได้โดยไม่ต้องออกจากระบบ ซึ่งสามารถ ใช้ทางลีกสองทางเลือก ดังนี้

4.1 กรณีที่ทราบชื่อเรื่อง สามารถเลือกใช้ทางเลือกที่หน้าที่ความ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องที่ต้องการค้นหา ลงไป แล้วคลิกที่สัญลักษณ์ไป (>) หน้าจะแสดงผลลัพธ์การสืบค้น

4.2 เลือกคลิกที่ปุ่มแสดง สารานุกรม สามารถสืบค้นได้ 2 วิธี ดังนี้คือ

วิธีแรก สืบค้นตามหมวดหมู่ เลือกค้นหาหมวดหมู่ของรายการสารสนเทศที่ต้องการสืบค้นลงในช่อง Browse by category และໄລ່เรียงค้นหาหมวดหมู่ที่ต้องการ คลิกหมวดหมู่ที่ต้องการระบบจะทำการค้นหาหมวดหมู่ที่ต้องการโดยอัตโนมัติ

วิธีที่สอง เลือกค้นหาแบบเจาะจง คลิกที่ปุ่ม ค้นหาแบบเจาะจง พิมพ์คำสำคัญที่ต้องการสืบค้นลงเขตข้อมูล คำสำคัญ พิมพ์คำสำคัญที่ต้องการค้นหา คลิกที่ เลือกค้นเฉพาะ Articles (เฉพาะคำค้นเท่านั้น) และคลิกที่ปุ่ม ค้นหา หน้าจะแสดงผลลัพธ์การสืบค้น (Search Results) ตรวจสอบรายการสารสนเทศที่มีในฐานข้อมูลว่าซ้ำกับสารสนเทศใหม่ที่จะนำลงฐานข้อมูลหรือไม่ หากพบว่าไม่ซ้ำ ให้เริ่มทำการใหม่ โดยดำเนินการบันทึกลงฐานข้อมูลตามข้อ 1-3

5. การออกจากระบบ

เมื่อใช้งานระบบฐานข้อมูลและเว็บท่าอีสานสนเทศเรียบร้อยแล้ว ต้องทำการออกจากระบบทุกรอบโดยคลิกที่ ออกจากระบบ เป็นอันจบการทำงานในระบบอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นเข้าใช้ระบบฐานข้อมูลซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลในฐานข้อมูลได้

การสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลอีสานสนเทศ

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการในการสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศ มุมอีสานสนเทศ ได้แบ่งหมวดหมู่เนื้อหาวิชาของฐานข้อมูลอีสานสนเทศออกเป็น ดังนี้

1. แบ่งตามเนื้อหาภูมิปัญญาอีสาน เป็น 11 หมวดใหญ่ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 ภายใต้หมวดหมู่ใหญ่ได้แบ่งหมวดหมู่ย่อยตามประเภทผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาอีสาน ได้แก่ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/รายงานการค้นคว้าอิสระ และบทความวิชาการ

2. แบ่งเป็นหมวดทั่วไป สำหรับข้อมูลและสารสนเทศที่มีเนื้อหาทั่วไปที่ไม่สามารถจัดเข้าหมวดหมู่ภูมิปัญญาได้ เช่น ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และข้อมูลอื่น ๆ ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น

3. แบ่งตามภูมิศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 19 หมวดหมู่ใหญ่ตามชื่อจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโดยเฉพาะหมวดจังหวัดขอนแก่น ภายใต้หมวดหมู่ใหญ่ได้แบ่งหมวดหมู่ย่อยตามชื่ออำเภอในเขตการปกครองของจังหวัดขอนแก่นด้วย

วิธีการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลอีสานสนเทศ

ผู้รับบริการสามารถสืบค้นรายการในฐานข้อมูลอีสานสนเทศได้โดยคลิกที่ปุ่ม แสดงสารานุกรม สามารถสืบค้นได้ 2 ทางเลือก ดังนี้

ทางเลือกที่หนึ่ง สืบค้นตามหมวดหมู่ เลือกค้นหาหมวดหมู่ของรายการสารสนเทศที่ต้องการสืบค้นลงในช่อง Browse by category และໄລ່เรียงค้นหาหมวดหมู่ที่ต้องการ ซึ่งจะปรากฏห้องหมวดหมู่ใหญ่และหมวดหมู่ย่อยให้เลือกคลิกหมวดหมู่ที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ระบบจะทำการค้นหาหมวดหมู่ที่ต้องการและแสดงผลลัพธ์การสืบค้น (Search results) โดยอัตโนมัติ

ทางเลือกที่สอง เลือกคันหาแบบเจาะจง คลิกที่ปุ่ม “คันหาแบบเจาะจง” พิมพ์คำสำคัญที่ต้องการสืบค้น ลงที่เขตข้อมูลคำสำคัญ คลิกที่ เลือกคันเฉพาะ **Articles** (เฉพาะคำค้นเท่านั้น) และคลิกที่ปุ่ม “ค้นหา” หน้าจอจะแสดงผลลัพธ์การสืบค้นให้โดยอัตโนมัติ

อภิรายผล

โปรแกรม KnowledgebasePublisher เป็นโปรแกรมฟรีแวร์ เหมาะสำหรับพัฒนาฐานข้อมูลความรู้ และฐานข้อมูลคำถามที่พบบ่อย บรรณารักษ์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ให้กับผู้รับบริการได้ จากประสบการณ์ที่ดำเนินการมาพบว่า โปรแกรมนี้มีข้อดีคือ เป็นโปรแกรมที่สามารถติดตั้งได้ง่าย สามารถประยุกต์ใช้งานได้ทั้งบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Linux สร้างหมวดหมู่และรายการสารสนเทศได้ไม่จำกัด จัดการฐานข้อมูลง่ายโดยผู้ปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้คำสั่ง Html มา ก่อน การใช้งานไม่ยุ่งยากซับซ้อน และสืบค้นได้สะดวกและรวดเร็ว แต่มีข้อเสีย คือ เนื่องจากโปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมของต่างประเทศที่มีเมนูและคำอธิบายต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษยังไม่มีคู่มือการใช้งานเป็นภาษาไทยการสืบค้นข้อมูลยังเป็นปัญหาที่ไม่สามารถสืบค้นได้ทุกเขตข้อมูล เพียงสืบค้นได้เป็นบางส่วนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ควรได้มีการศึกษาวิธีการใช้งานโปรแกรมนี้ทุกคำสั่งให้ถ่องแท้ พัฒนาคำสั่งของโปรแกรมให้เป็นเมนูภาษาไทย และมีการศึกษาพัฒนาโปรแกรมอย่างต่อเนื่องเพื่อการใช้งานที่สมบูรณ์ต่อไป

การจัดบริการของมุมอีสานสนเทศ

ขอบเขตความรับผิดชอบ

มุมอีสานสนเทศ สำนักวิทยบริการ มีขอบเขตความรับผิดชอบคือ ทำหน้าที่สำรวจ รวบรวม ให้บริการชี้แหล่งสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน เชื่อมโยงข้อมูล (Link) กับเครือข่ายสารสนเทศอื่นๆ ผ่านทางเว็บท่า (Web Potal) และให้บริการสารสนเทศเฉพาะทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานเพื่อการส่งเสริมและการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแก่ผู้รับบริการ

นอกจากนี้ ยังดำเนินงานด้านประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนคณะกรรมการข้อมูลท้องถิ่น ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) เพื่อให้ได้ข้อมูล/สารสนเทศ/ความรู้ที่ทันสมัยด้านภูมิปัญญาอีสานเพื่อนำมาให้บริการสารสนเทศแก่ผู้รับบริการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา นักอุตสาหกรรม และนักธุรกิจ ฯลฯ

วัน-เวลาให้บริการ

ผู้รับบริการสามารถใช้บริการสืบค้นข้อมูลทางออนไลน์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ยกเว้นการติดต่อบรณารักษ์ด้วยตนเอง ให้บริการเฉพาะวัน-เวลาราชการ สำหรับวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดบริการ

ประเภทของสารสนเทศที่ให้บริการ

ให้บริการสารสนเทศในรูปแบบสื่อดิจิทัลที่มีปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลอีสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้รับบริการสามารถสืบค้นได้ที่ <http://lib12.kku.ac.th/e-san> หรือที่หน้าเว็บไซต์ สำนักวิทยบริการ ที่ช่องทางสืบค้น อีสารสนเทศ

ลักษณะการให้บริการ

เป็นコレลเล็คชันพิเศษ (Special collection) ให้บริการสารสนเทศที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยบริการดังต่อไปนี้

1. บริการซื้อแล่งสารสนเทศภูมิปัญญาอีสารและอีสารศึกษา
2. บริการฐานข้อมูลความรู้/ภูมิปัญญาอีสาร
3. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ผู้รับบริการสามารถติดต่อสอบถามได้ด้วยตนเองหรือผ่านบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าทางออนไลน์ โดยเข้าใช้บริการได้ที่ช่องทาง “สอบถามบรรณารักษ์” ในหน้าโฮมเพจอีสารสนเทศ

บทสรุป

มุมอีสารสนเทศ ได้จัดบริการอิเล็กทรอนิกส์ (E-service) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสาร ด้วยการพัฒนาฐานข้อมูลอีสารสนเทศ โดยใช้โปรแกรม KnowledgebasePublisher ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาอีสารเพื่อส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ตามบทบาทของบรรณารักษ์ผู้ให้บริการข้อมูลท้องถิ่นที่ต้องเปลี่ยนแปลงเป็นเพื่อนគุ่คิดทางความรู้ ด้วยการจัดการความรู้ให้แก่ผู้รับบริการที่สามารถขอรับบริการได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ และทุกเวลา ซึ่งเป็นบทบาทใหม่ของบรรณารักษ์ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์

เอกสารอ้างอิง

- เชอร์บิตคอม. (_2546-2553: ออนไลน์). **KnowledgebasePublisher** : การสร้างฐานความรู้. ค้นข้อมูล
วันที่ 1 เมษายน 2553 จาก <http://xirbit.com/html/articles/kbinstall.html>
- นายิกา เด็ดขุนทด. (2548). บุคลากรและการพัฒนาบุคลากรงานข้อมูลท้องถิ่นในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.
อินฟอร์เมชั่น 12, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม), 63-74.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). การจัดการความรู้ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้. หน้า 74-101
กรุงเทพฯ: ออมรินทร์.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง และคนอื่น ๆ. (2546). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ออมรินทร์.
- Double Jade LLC. (_2010: ออนไลน์). **What is KBPublisher**. ค้นข้อมูลวันที่ 1 เมษายน 2553 จาก
<http://www.kbpublisher.com/>
- Stueart, Robert D. (1993). Library and information education at the crossroads. **Asian Libraries** 3, 4 (December), 15-22.

ภาค 3

- บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553
- ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553
- ห้องสมุดดีเด่นประจำปี 2553

ประกาศลิ่มมาศเมห้อบสมุดแห่งประเทศไทย

ที่ 9/2553

เรื่อง บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553

ตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้จัดโครงการสรรหาบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณประจำปีนี้ คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ เห็นสมควรประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553 ดังนี้

1. นางสาวกันกวรรณ นิลจิต

ครุชำนาญการพิเศษโรงเรียนเทคโนโลยี (ยมราชสามัคคี) จังหวัดนครราชสีมา เสียสละและอุทิศตนในการพัฒนาห้องสมุดให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2535 ปฏิบัติงานก่อให้เกิดผลงานดีเด่น อาทิ บรรณารักษ์ดีเด่น Book Club 3 ปีซ้อน รางวัลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในห้องสมุด

2. นางนฤมล กิจไพบูลย์

บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ ระดับ 9 หัวหน้าห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์กว่า 30 ปี ด้วยความเสียสละ ผลักดันห้องสมุดให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ จนได้รับรางวัลมากมาย อาทิ รางวัลชนะเลิศจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเภทประสิทธิภาพการบริการ รางวัลดีเด่นระดับชาติ ด้านคุณภาพการให้บริการประชาชน ประเภทนวัตกรรมการให้บริการ จากการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจในด้านการพัฒนาคุณภาพการบริการเชิงรุก ได้รับรางวัลประเภทสิ่งประดิษฐ์เพื่อใช้ในห้องสมุด และมีผลงานวิชาการกว่า 60 เรื่อง

3. นางนาดาว ไทดานิชย์

ครุชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร พัฒนาห้องสมุดโรงเรียนกำแพงเพชรตั้งแต่ปี 2527 ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย จนได้รับเกียรติบัตรห้องสมุดดีเด่นขนาดใหญ่ เกียรติบัตรห้องสมุดโรงเรียนยอดเยี่ยม โล่โรงเรียนรักการอ่าน ครูบรรณารักษ์ดีเด่น จากหน่วยศึกษาดูงาน 7 พิษณุโลก และอื่นๆ อีกมากมาย เป็นผู้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ มีผลงานวิชาการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดกว่า 10 รายการ

4. นางสาวนิสา ป้อมภูริ

ครุชำนาญการ โรงวัดสาระนิสา จังหวัดปราจีนบุรี เป็นครุบรรณาธิการชั้ดปี 2539 ได้พัฒนาห้องสมุด จัดตั้งชมรมบรรณาธิการชั้นประจีนบุรี ทำสื่อส่งเสริมการอ่าน วิจัยเรื่องการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บรรณาธิการชั้นประจีนบุรี เรื่องการใช้โปรแกรมห้องสมุด PLS 3 เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นผลให้ได้รับรางวัลต่างๆ เช่น ปี 2549 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กของเขตปราจีนบุรี ปี 2550 เป็นโรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิตของ สพฐ. และ ปี 2552 ได้รับรางวัลชนะเลิศห้องสมุดมีชีวิตยอดเยี่ยมของเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

5. นางรำวีวรรณ แสงloy

ครุชำนาญการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม ทุ่มเทแรงกายและแรงใจ แสวงหาความรู้ในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดขนาดกลางที่มีความทันสมัย เป็นศูนย์วิทยบริการโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แม้จะมีบุคลากรจำกัดจำนวน 2 คน แต่ได้พัฒนาและสร้างเว็บไซต์ในการเข้าถึงข้อมูล เอกสารประกอบการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองภาษาไทยสั่งแวดล้อมและพื้นที่อันจำกัด

6. นางราศี แสงจักร

ครุชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดถนน จังหวัดอ่างทอง ปฏิบัติหน้าที่บรรณาธิการและงานสอนเป็นระยะเวลา 26 ปี พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิตต้นแบบโรงเรียน จัดกิจกรรมและวิชาการสู่สังคม เป็นวิทยากรอบรมทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ได้รับรางวัลกว่า 30 รางวัล จนเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพ

ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม 2553

(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต)
นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ประกาศสماคอมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ที่ 10/2553

เรื่อง พูมืออุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2553

ตามที่สماคอมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชนิพัฒน์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้จัดโครงการสรรหาผู้มีอุปการคุณแก่วงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณประจำปีนี้ คณะกรรมการบริหารสماคอมฯ เห็นสมควรประกาศเกียรติคุณผู้มีอุปการคุณแก่วงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ประจำปี 2553 ดังต่อไปนี้

1. นายไกรสร นันทนาพ

กำหนดตำแหน่ง เอกอพนนสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา บริษัทเงินสร้างห้องสมุดทวีทรัพย์ นันทนาพ เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและประชาชนทั่วไป ได้ศึกษาด้านเครื่องเขียน เป็นเงิน 1,270,000.00 บาท และบริษัทเงินเดือนผู้ช่วยบรรณารักษ์ เดือนละ 5,000.00 บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นรนค์ ฉิมพาลี

ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลักดันและปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสมุดและพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยงบประมาณกว่า 47 ล้านบาท จัดทำแผนและกำหนดดยุทธศาสตร์การบริหารงาน ริเริ่มและก่อตั้งความร่วมมือ Thai University eBook Net ด้วยงบประมาณ 18 ล้านบาท ผลักดันโปรแกรมฐานข้อมูล และก่อตั้งกองทุน PULINET

3. พระศุภคณิชย์ สุภจิตต์

วัดเขาพุทธโคงดม จังหวัดชลบุรี ริเริ่มก่อตั้งห้องหนังสือพุทธวงศ์นุสรณ์ จากอาคารที่ปล่อยทิ้งร้าง พัฒนาและสร้างบรรยากาศสัปปายะให้กิจกรรม สามเณร ศึกษาเล่าเรียนพุทธศาสนา รวมทั้งอุบาสก อุบาสิกา ที่เข้าปฏิบัติธรรม เข้าศึกษา โดยขอรับบริจาคหนังสือและสื่อการศึกษากว่า 30,000 รายการ และสอนศีลธรรมพร้อมสอนเด็กวิชาชีพ แก่นักเรียน

4. นายเรืองเดช วงศ์หล้า

อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สนับสนุนและส่งเสริมห้องสมุด โดยอนุมัติงบประมาณในการปรับปรุงอาคารห้องสมุดให้เป็น Living Library และ Learning Center ตั้งแต่ปี 2546 จำนวน 85 ล้านบาท รวมทั้งก่อสร้างอาคารห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยงบประมาณกว่า 240 ล้านบาท

5. รองศาสตราจารย์ ดร.คิริพร ขัมภลกิจิต

คณะกรรมการดีคณ部พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ริเริ่มพัฒนาห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ วางแผนก่อสร้างอาคารห้องสมุด สนับสนุนและผลักดันงบประมาณในการวางแผนระบบเครือข่าย จัดสรรงบประมาณจากศูนย์สุขภาพ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผลักดันงบประมาณให้แก่ห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ กว่า 7 ล้านบาท

6. นางสาวสมสุนีย์ ดวงแข

เลขาธุการสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อุทิศตนเป็นวิทยากรโดยไม่คิดค่าตอบแทนในการวางแผนยุทธศาสตร์ จัดทำโครงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยสร้างความสำเร็จในการบริหารแก่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการบริหารงานรูปแบบใหม่

7. นายสุเมธ สิมะกุลธาร

ประธานกรรมการ บริษัท กุลธาร เครื่องปั๊มจำกัด (มหาชน) บริจาคเงินสร้างอาคารห้องสมุดสิมะกุลธาร โรงเรียนวัดหนองแหน (รัตนคิริราชวรวิหาร) รวมทั้งบิราคครุภัณฑ์ เป็นเงิน 1,067,209.00 บาท รวมทั้งสนับสนุนการจัดซื้อหนังสือปีละ 5,000.00 บาท และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ปีละ 2,000.00 บาท ให้แก่ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึงปัจจุบัน

8. ศาสตราจารย์ ดร.อักษราทร จุฬารัตน

อดีตประธานศาลปกครองสูงสุด สนับสนุนและส่งเสริมห้องสมุดกฎหมายมหาชน สำนักงานศาลปกครอง ให้เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้กฎหมายมหาชนเพื่อให้ดุลการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักกฎหมาย นักวิชาการ นักศึกษา รวมทั้งประชาชนที่สนใจ ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และให้แนวคิดในการวางแผน กำหนดรูปแบบ และคุณลักษณะของห้องสมุดกฎหมายมหาชนที่เป็นสากลและทัดเทียมกับนานาประเทศ นอกจากนี้ยังสนับสนุนและผลักดันการจัดสรรงบประมาณสร้างห้องสมุดกฎหมายมหาชนกว่า 85 ล้านบาท พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากร้านนิเทศปีละ 2 ล้านบาท

ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม 2553

(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต)

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ประกาศสماคอมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ก' 11/2553

เรื่อง ห้องสมุดดีเด่น ประจำปี 2553

ตามที่สماคอมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้จัดโครงการพิจารณาคัดเลือกห้องสมุดดีเด่น เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณประจำปีนี้ คณะกรรมการบริหารสماคอมฯ เห็นสมควรประกาศเกียรติคุณยกย่องห้องสมุดดีเด่นประจำปี 2553 ดังต่อไปนี้

1. ประเภทห้องสมุดเนินพาะ

ได้แก่ ห้องสมุดกฎหมายมหาชน สำนักงานศาลปกครอง

2. ประเภทห้องสมุดโรงเรียน

2.1 ขนาดเล็ก

2.1.1 ระดับประเทศ

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนม่วงสามปี จังหวัดลำพูน

2.1.2 ขนาดเล็ก ภาคเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนบ้านแพะ จังหวัดอุตรดิตถ์

2.1.3 ขนาดเล็ก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนชุมแพพิทยาคม จังหวัดขอนแก่น

2.1.4 ขนาดเล็ก ภาคกลาง

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนบ้านเจ้าเคนร จังหวัดกาญจนบุรี

2.1.5 ขนาดเล็ก ภาคใต้

ได้แก่ ห้องสมุดหลวงพราນอำนวยวิจิตร โรงเรียนบ้านพุด

กรป.กลาง จังหวัดพัทลุง

2.2 ขนาดกลาง

2.2.1 ระดับประเทศ

ได้แก่ ห้องสมุดพระครูวราวงศ์ โรงเรียนวัดใหญ่

ชัยมงคล (วราวงศ์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2.2 ขนาดกลาง ภาคเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกัญจนกิจเชก

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลก

2.2.3 ขนาดกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา

2.2.4 ขนาดกลาง ภาคกลาง

ได้แก่ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกัญจนกิจเชกโรงเรียน

ปากท่อพิทยาคม จังหวัดราชบุรี

2.2.5 ขนาดกลาง ภาคใต้

ได้แก่ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรตินลองครองราชย์

ครบรอบ 60 ปี ในหลวง โรงเรียนบ้านบูก้าดีเย่อแร

จังหวัดนราธิวาส

2.3 ขนาดใหญ่

2.3.1 ระดับประเทศ

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร

2.3.2 ขนาดใหญ่ ภาคเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุดคควันนิช โรงเรียนนครสวนคร์
จังหวัดนครสวนคร์

2.3.3 ขนาดใหญ่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ได้แก่ ห้องสมุด ๗๒ พระยา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ
ห้องสมุดโรงเรียนสกลราษฎร์วิทยานุกูล
จังหวัดสกลนคร

2.3.4 ขนาดใหญ่ ภาคกลาง

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ

2.3.5 ขนาดใหญ่ ภาคใต้

ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล

2.3.6 ขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ได้แก่ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตน-

ราชาสุдаฯ 48 พระยา โรงเรียนสารวิทยา

ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2553

(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวาลิต)
นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ภาค 4

ผลการดำเนินงานของแผนกวิชาการ และสำนักงาน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ปี 2552 – 2553

แผนกวิชาการ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

รายงานการดำเนินงานของแผนกวิชาการ

ในปี พ.ศ. 2552- 2553 แผนกวิชาการได้ดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” (Reading for National Development) ขึ้น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนความรู้ มีความเข้าใจและตระหนักรู้ในเรื่องการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านเพื่อพัฒนาชาติ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเข้าถึงสารสนเทศที่แตกต่าง โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-11 ธันวาคม 2552 ณ โรงแรมแอมบานิสชาเตอร์ กรุงเทพมหานคร โดยเชิญวิทยากรมาร่วมอภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การส่งเสริมการอ่าน การนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และการอภิปรายกลุ่มของชุมชนต่างๆ ในสังกัดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. ได้สรุปการประเมินผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” เป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ผลงานของสมาคมฯ จำนวน 1 เล่ม

3. ดำเนินการจัดประชุมเตรียมการจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ 34 พ.ศ. 2553 เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งโดยพัฒนานิสัยรักการอ่าน วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 ณ ห้องประชุมสำนักหอสมุดแห่งชาติ

4. ดำเนินการจัดเตรียมประชุมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการเรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ: สร้างสรรค์สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน” ระหว่างวันที่ 20-23 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมแอมบานิสชาเตอร์ กรุงเทพมหานคร

แผนกวิชาการ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

สรุปผลงานของสำนักงานส่งเสริมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ในรอบปี 2553

1. งานสมาชิก

- 1.1 รับสมัครและต่ออายุสมาชิกสมาคมฯ ทุกประเภท จำนวน 130 ราย ได้เงินค่าสมัครสมาชิก 96,000 บาท
- 1.2 รับสมัครและต่ออายุสมาชิกการสารห้องสมุด จำนวน 50 ราย ได้เงินค่าสมาชิก 12,500 บาท
- 1.3 รับสมัครและต่ออายุสมาชิกการสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จำนวน 40 รายการ ได้เงิน 10,000 บาท

2. งานวิชาการ

- 2.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเข้าเล่มและซ้อมนำรุ่งรักษานั้งสือ รุ่นที่ 4 ตั้งแต่วันที่ 5-6 กรกฎาคม 2553 จำนวน 28 ราย และรุ่นที่ 5 ตั้งแต่วันที่ 17-18 กรกฎาคม 2553 มีผู้อบรมจำนวน 11 ราย
- 2.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบเทคนิคดิจิทัล ระหว่างวันที่ 1-16 ตุลาคม 2553 มีผู้อบรมจำนวน 9 ราย
- 2.3 จัดทำโครงการประชุมเพื่อเตรียมการจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ 34 วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 ณ ห้องประชุมสำนักหอสมุดแห่งชาติ มีผู้เข้าร่วมประชุม 300 คน ได้เงินประมาณ 80,000 บาท

3. งานธุรการ

- 3.1 ประสานงานจัดพิมพ์จดหมาย เอกสาร โครงการต่างๆ ให้คณะกรรมการบริหาร
- 3.2 จัดพิมพ์จดหมายออกไปยังหน่วยงานต่างๆ จำนวน 450 ฉบับ
- 3.3 รับหนังสือเข้าจากหน่วยงานภายนอก จำนวน 160 ฉบับ
- 3.4 ประสานงานจัดงานแสดงนิทรรศการศิลปะนานาชาติ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ในวาระอายุครบ 90 ปี ณ ศูนย์เรียนรู้ศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส ชวลิตและโรงเรມเมอบาสชาเดอร์ ในวันที่ 11 กันยายน 2553 มีผู้มาร่วมงาน 150 คน
- 3.5 จัดพิมพ์รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และการแก้ไขข้อบังคับ ฉบับปี 2553 ส่งสำนักงานการปกครองกระทรวงมหาดไทย สำนักงานเขตบางกอกปี และกระทรวงวัฒนธรรม

4. งานธุรกิจ

- 4.1 จัดจำหน่ายหนังสือให้ห้องสมุดต่างๆ จำนวน 6 แห่ง เป็นเงิน 109,082 บาท
- 4.2 จัดหาบูรพาหน่ายหนังสือและสื่อการศึกษาในงานสัปดาห์ห้องสมุดได้ 30 บูรพา ละ 1,000 บาท ได้เงิน 30,000 บาท และจัดหาบูรพาในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการได้ประมาณ 40 บูรพา ได้เงินประมาณ 200,000 บาท
- 4.3 หาผู้สนับสนุนลงโฆษณาในวารสารห้องสมุด ฉบับที่ 1 ปี 2553 ได้ 30,000 บาท
- 4.4 หาผู้สนับสนุนลงโฆษณาในวารสารห้องสมุด ฉบับที่ 2 ปี 2553 ได้ 60,000 บาท
- 4.5 จำหน่ายครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดมีรายได้ 3,111,300 บาท

5. ประสานงานจัดห้องสมุดอุทยานการอาชีพชัยพัฒนา จังหวัดนครปฐม ของมูลนิธิชัยพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้
ตั้งแต่การออกแบบห้องสมุดจัดทำแผนที่ประจำปี 2553 รับจัดทำครุภัณฑ์ห้องสมุด จัดซื้อ
หนังสือเข้าห้องสมุด ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช)
ในการใช้โปรแกรม koha ของห้องสมุด จัดหาผู้เชี่ยวชาญจัดทำโปรแกรมฐานข้อมูลหนังสือ จัดหา
บุคลากรประจำห้องสมุด จัดระบบหนังสือในห้องสมุดและทำรายงานความก้าวหน้าของห้องสมุด
โดยศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต เป็นผู้กลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินตรวจความก้าวหน้าส่วนพระองค์ วันที่ 12 กรกฎาคม
2553

ภาค 5

รายชื่อคณะกรรมการจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553
และประชุมวิชาการ

เรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ: สรรศ์สร้างสังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน”

ที่ 6 /2553

เรื่อง ๒๗๕๖๔คณะกธรรมการจัดประชุมให้กับสานักประจำปี 2553
และประชุมวิชาการ

เรื่อง “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ: ศรัทธารับลั่นคงไทยเป็นสังคมการอ่าน”

ด้วยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กำหนดจัดการประชุมให้กับสานักประจำปี 2553 และประชุมวิชาการ เรื่อง การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ: ศรัทธารับลั่นคงไทยเป็นสังคมการอ่าน (A Decade Of National Reading Agenda : Create Reading Thai Society) ระหว่างวันที่ 20-23 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การจัดประชุมบรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการจัดประชุม ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

1. นายกสมาคม	ประธาน
(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต)	
2. อุปนายกคนที่ 1	รองประธาน
(รองศาสตราจารย์ดร.ทัศนา หาญพล)	
3. อุปนายกคนที่ 2	รองประธาน
(นางสาวเออมอร ตันเกียร)	
4. เหรัญญิกคนที่ 1	กรรมการ
(นางสุวนันธ์ ศิริวงศ์วรรณ)	
5. ประธานแผนกวิชาการคนที่ 1	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุ่มพจน์ วนิชกุล)	
6. ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพคนที่ 1	กรรมการ
(นางสาวสุจิตรา สุวภาพ)	
7. ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพคนที่ 2	กรรมการ
(นายฤทธิชัย เดชะมหัทธนันท์)	
8. ประธานแผนการสารและสื่อวิชาการ	กรรมการ
และประธานชุมชนรากษ์และนักเอกสารสารสนเทศนานาชาติ	
(รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวน)	

9. ประธานแผนกกลุ่มค้าสัมพันธ์ (ดร. มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ)	กรรมการ
10. ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ (ดร. ประจักษ์ วัฒนาณุสิทธิ์)	กรรมการ
11. ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา (รองศาสตราจารย์ดร.กุลชิตา ท้วมสุข)	กรรมการ
12. ประธานแผนกปฏิคม (นางสาวกรองกาญจน์ ณอมพล)	กรรมการ
13. นายทะเบียน (นางกาญจนา สุคนธมณี)	กรรมการ
14. นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวนทยาน (ประธานชุมชนบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา)	กรรมการ
15. ประธานชุมรมเพื่อ和尚สมุดแห่งชาติ (นางวิลาวรรณย์ ทรัพย์พันแส่น)	กรรมการ
16. ประธานชุมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี (นางสาววิชิตราตน์ สุวรรณปราโมทย์)	กรรมการ
17. กรรมการและเลขานุการคนที่ 1 (นางเวรารรณ วรรณโถ)	กรรมการและเลขานุการ
18. กรรมการและเลขานุการคนที่ 2 และประธานชุมชนบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน (นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. นางกิ่งแก้ว อ่ำวงศ์	กรรมการ
20. นางละเอียด ศรีวันนันท์	กรรมการ

มีหน้าที่ดังนี้ อำนวยการและประสานงานการจัดการประชุมและกิจกรรมทุกฝ่าย เพื่อให้การประชุมดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

1. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและประเมินผล

1. รองศาสตราจารย์ ดร. จุ่มพจน์ วนิชกุล	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญผล	รองประธานคนที่ 1
3. รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวนิ	รองประธานคนที่ 2
4. นาง ชวนพิศ สุศันสนีย์	อนุกรรมการ
5. นาง ครองทรัพย์ เจิดนภาพันธ์	อนุกรรมการ
6. นางสาว รุ่งทิวา คำทวี	อนุกรรมการ
7. นาง วรรณा พลเสน	อนุกรรมการ

8. นาง มานะศรี ยงเจริญ	อนุกรรมการ
9. นางสาวสุภาพร เรืองปิยะเสรี	อนุกรรมการ
10. นางกลินประทุม ทองนาค	อนุกรรมการ
11. นางสาว ภัทรมน อุ่เงิน	อนุกรรมการ
12. นางสาวนพวรรณ ถาวรประเสริฐ	อนุกรรมการ
13. นางสาวขวัญเรือน วงศ์ศรีสังข์	อนุกรรมการ
14. นางสาว สุพัตรา ศิริวัฒน์	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. นางสาววิสาขา รามสมกพ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดหัวข้อการประชุม โครงการ แผนการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการ อำนวยการ
- กำหนดวิทยากร ติดต่อและทำหน้าที่เชิญและตอบข้อบุคคลวิทยากร
- จัดทำและประสานงานกับแผนกวัดทำวารสารในการจัดพิมพ์เอกสารการประชุมวิชาการ
- จัดทำกำหนดการประชุมและสูบบันทึกการประชุม
- จัดเตรียมข้อมูลแนะนำวิทยากรเพื่อให้ข้อมูลและประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- จัดเตรียมข้อมูลทางวิชาการสำหรับวิทยากรปาฐกถา
- ประสานกับสำนักงานสมาคมในการผลิตกระเปาใส่เอกสารการประชุม
- จัดและแจกเอกสารการประชุม
- ประสานกับฝ่ายสถานที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่วิทยากรในต้านเอกสาร โสตทัศนูปกรณ์ สถานที่จัดรถ และอื่น ๆ
- จดรายงาน จัดทำเอกสารระหว่างการประชุม และสรุปการประชุมทางวิชาการ แจกแก่ผู้เข้าประชุมและเผยแพร่
- ดำเนินการตามกำหนดการประชุมและประสานงานดูแลความเรียบร้อยการจัดประชุมประจำวัน
- จัดทำแบบประเมินผลการประชุมทางวิชาการและการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตลอดจน การดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดประชุม แจกจ่ายและจัดเก็บเพื่อประเมินผล
- ประเมินผลการประชุมทางวิชาการและการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตลอดจนการทำงานของ ฝ่ายต่าง ๆ และรายงานผลสรุปเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมฯในการประชุมเดือนต่อไป
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

2. คณะกรรมการฝ่ายรับลงทะเบียนและสมัครสมาชิก

- นางกัญญา สุคนธมนี ประธาน
- นางสมปอง มิลลิศิตะ รองประธาน
- นางสาวยุพดี จารุทรพย อนุกรรมการ

4. นางเอกอนงค์ ดวงจักร์	อนุกรรมการ
5. นางสาวจันทร์เพ็ญ กล่อมใจขาว	อนุกรรมการ
6. นางพนิดา จมุศรี	อนุกรรมการ
7. นางสาวรสรินทร์ ย่างงาม	อนุกรรมการ
8. นางสาวนภัสสรพี ธรรมศิริพงษ์	อนุกรรมการ
9. นางสาวดรุณี แก้วเกตุ	อนุกรรมการ
10. นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย	อนุกรรมการ
11. นางสาวปรีดา อิ่มใจดี	อนุกรรมการ
12. นางสาวกรุณา ศรีเจริญ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
2. รับลงทะเบียนก่อนและระหว่างการประชุม
3. ประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายการเงินและการบัญชีในการรับลงทะเบียนหน้างาน
4. แจกคูปองอาหารแก่ผู้ลงทะเบียน
5. จัดทำรายชื่อผู้เข้าประชุมส่งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
6. รณรงค์และรับสมัครสมาชิกใหม่
7. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
8. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

3. คณะกรรมการฝ่ายการเงินและบัญชี

1. นางสุวนันช์ ศิริวงศ์วรรณ์	ประธาน
2. นางสาวสุวี วิหคไพบูลย์	รองประธาน
3. นางสาวปรีดา อิ่มใจดี	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
2. จัดเตรียมและจ่ายเงินให้ประธานในพิธี/องค์ประธานภาคพิเศษ และวิทยากร
3. จัดทำข้อปฏิบัติในการรับและการจ่ายเงินของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
4. ประสานกับอนุกรรมการฝ่ายรับลงทะเบียนในการรับเงินลงทะเบียนหน้างาน
5. จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานการรับและการจ่ายเงินของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
6. รวบรวมบัญชีรายรับ-รายจ่ายของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จัดทำสรุปบัญชีรับจ่าย ของ การประชุม
7. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
8. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

4. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

1. ดร. มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ	ประธาน
2. นางสาวสุจิตรา สุวภาพ	รองประธาน
3. นายกิตติชัย กุมาր	อนุกรรมการ
4. นางนาถสุดา สาธุธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการประชุมฯ ไปยังสื่อมวลชน และเว็บไซต์ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการประชุม
- จัดทำข่าวสารตามท้องสมุดฉบับพิเศษระหว่างการประชุม 1 ฉบับ
- บันทึกภาพ
- รับแจ้งข้อมูลระหว่างการประชุม
- เชิญสื่อมวลชน
- ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ พิธีกร และปฏิบัติ

1. นางศุภมาศ ณ ถลาง	ที่ปรึกษา
2. นางสาวรองกาญจน์ ณ โนมพล	ประธาน
3. นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน	รองประธาน
4. นางกิงแก้ว อ้วมศรี	อนุกรรมการ
5. นางพรเพชร เจริญสิทธิ์	อนุกรรมการ
6. นางวรรณา ลำยอง	อนุกรรมการ
7. นางจริยา หัวเชิดชูเกียรติ	อนุกรรมการ
8. นางอุไร สวัสดิกุล ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
9. นางเกื้อกูล พกุลานนท์	อนุกรรมการ
10. นางสาวพิณฑิมา เลิศสมบูรณ์	อนุกรรมการ
11. นางสาวกฤตญา รัตนประทีป	อนุกรรมการ
12. นางสมฤตี แย้มใจ	อนุกรรมการ
13. นางสาวสินี อินทสุวรรณ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- จัดและดำเนินการพิธีเปิดและพิธีปิด
- จัดทำผู้มีอุปการคุณ บุคลดีเด่น และห้องสมุดดีเด่น

4. ต้อนรับผู้เข้ารับโล่ ดำเนินพิธีการด้านการเข้ารับโล่
5. เตรียมรายชื่อและจัดส่งบัตรเชิญแก่ผู้มีเกียรติมาร่วมพิธีเปิดและงานเลี้ยงรับรอง
6. ประสานงานกับประธานในพิธีและนายกสมาคมฯในเรื่องพิธีการและอื่น ๆ
7. จัดระบบและประสานงานการจัดเตรียมอาหารว่างแก่แขกรับเชิญและสื่อมวลชน อาหารกลางวันแก่ผู้เข้าร่วมประชุมและคณะกรรมการ/อนุกรรมการ
8. จัดเตรียมรูปแบบการจัดงานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุมและงานมุทิตาจิตบรรหารักษ์ເກີຍຄະ
9. ต้อนรับสื่อมวลชนและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
10. จัดระบบการตรวจสอบ อุปกรณ์และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ร่วมงานเลี้ยงรับรอง
11. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

6. คณะกรรมการฝ่ายสถานที่

1. นางสาวเออมอร ตันເຄີຍ	ประธาน
2. นาวาอากาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลาวย	รองประธาน
3. นางช่อทิพย์ มงคลมาลัย	อนุกรรมการ
4. นางสุนีย์ ໂລກນិយម	อนุกรรมการ
5. ดร.นฤมล ชื่นໄວຍ	อนุกรรมการ
6. นายณรงค์ชัย พิภัยมณี	อนุกรรมการ
7. นางสาวพจนามาลัย สุวรรณณัฐโอชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการอำนวยการ
2. จัดเตรียมตกแต่งเวที สถานที่ และบริเวณจัดการประชุม
3. จัดเตรียมและกำหนดขนาดพื้นที่และใช้แสดงหรือจ้างนายสื่อการศึกษา และกำหนดราคาเช่าพื้นที่เสนอให้คณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาให้ความเห็นชอบ
4. ประสานกับกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ใน การเข้าพักและออกจากโรงแรม
5. ประสานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการต้อนรับประธานในพิธี
6. ประสานงานกับฝ่ายปฏิคมและพิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และโรงแรม
7. จัดเตรียมสถานที่จอดรถ (สำหรับวิทยากร/กรรมการ/รถทัวร์ 7 คัน)
8. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

7. คณะกรรมการฝ่ายศึกษาดูงาน

1. ดร.ประจักษ์ วัฒนาณสิทธิ์	ประธาน
2. นายสมกพ มีสบายน	อนุกรรมการ
3. นางสาวกิพยา อรรถวิสุทธิ์กุล	อนุกรรมการ

4. นางอัจฉรา สิริสมบัติเจริญ	อนุกรรมการ
5. นายประสิทธิชัย เลิศรัตนเคหกุล	อนุกรรมการ
6. นางสาวริવารณ พุฒช้อน	อนุกรรมการ
7. นางสาวปุณณภา สุขสาคร	อนุกรรมการ
8. นางเทพรัตน์ ฉายวัฒนา	อนุกรรมการ
9. นางสาวศุภวิภาดา พรหมสุขทวี	อนุกรรมการ
10. นายสันติ วงศ์จูญลักษณ์	อนุกรรมการ
11. นางสาววิลัยพร ปะมะพุดโต	อนุกรรมการ
12. นางอัจฉรา จาเรวรณ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
2. ติดต่อประสานงานห้องสมุดและหน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงาน
3. จัดสายในการเดินทางศึกษาดูงานห้องสมุดในกรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล
4. ติดต่อบริษัทรถเช่าและพิจารณาสัญญาณรถเช่า โดยละเอียดรอบคอบ
5. ประชาสัมพันธ์ ประสานงานสมาชิก ในการเลือกสายเดินทางทัศนศึกษา
6. ประสานงานกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการเลือกสายทัศนศึกษาของผู้เข้าร่วมประชุม
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ต่างตามความเหมาะสม
8. ดูแลสมาชิกในการเดินทางเยี่ยมชม ศึกษาดูงานห้องสมุดและหน่วยงาน
9. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

8. คณะกรรมการฝ่ายหาทุน/แลกเปลี่ยน/ ร้านจำหน่ายหนังสือ / เลขานุการและสวัสดิการ

1. นางวีระวรรณ วรรณโภ	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี วิเชษฐ์พันธุ์	รองประธาน
3. นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์	อนุกรรมการ
4. นางสาวพวงทอง พงษ์สกิตย์	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ เป็นศูนย์กลางอำนวยการประชุม
2. ทำหนังสือเชิญสมาชิกสมาคมฯ เข้าร่วมการประชุมและหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตให้ สมาชิกเข้าร่วมการประชุมและหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตให้สมาชิกเข้าร่วมประชุม อำนวยความสะดวกให้ร้านจำหน่ายสือการศึกษาในการมองของที่ระลึกแก่ประธานในพิธี
3. เตรียมการในเรื่องการจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้เป็นไปตามข้อบังคับของสมาคมฯ
4. ประสานงานกับฝ่ายลงทะเบียนในการรับลงทะเบียนสมาชิกที่เข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี

5. จัดทำเอกสารและรายงานการประชุมให้ถูกต้องตามที่ได้กำหนดไว้
6. ประสานงานกับร้านต่าง ๆ เพื่อหารายได้ให้สมาคมห้องสมุดฯ
7. ประสานงานกับร้านจำหน่ายสื่อการศึกษาเพื่อแสดงผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมบนเวทีในวันเวลาตามกำหนด
8. จำหน่ายของที่ระลึกของสมาคมฯให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม
9. ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทุนให้สมาคมฯ
10. อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่คณาจารย์และนักเรียน
11. ทำเกียรติบัตรผู้เข้าร่วมประชุม
12. ดูแลรับผิดชอบบัญชีสมาคม
13. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2553

(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิง แม้นมาส ชวลิต)

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ຮາຍເນື້ອຜູ້ຈັດທ່າງສາຣມັນພິເຕະ

ກໍປຶກຂາ

ศาสตราจารย์ ດຸແຫ່ງມີນມາສ ທະລິດ

ບຣະນາທິການປະຈຳບັນ

ຮອງศาสตราจารຍ์ ດຣ.ນ້ຳທີພຍ່ ວິກາວິນ

ກອງບຣະນາທິການ

ຮອງศาสตราจารຍ์ ດຣ.ທັນນາ ໄກສູລ

ຮອງศาสตราจารຍ์ ດຣ.ຈຸມພຈນ໌ ວິໄຈກຸລ

ນາງສາວສຸຈິຕຣ ສຸວກາພ

การสมัครเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชปัลม์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นสมาคมวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สมาคมเดียวในประเทศไทย ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2497 ด้วยความร่วมมือร่วมใจ พลังความสามัคคี และความเสียสละของบรรณารักษ์อาวุโส โดยมีที่มาจากการ “ชุมนุมห้องสมุด” ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของบุคคลที่เข้ารับการศึกษาวิชาจัดห้องสมุดที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วง พ.ศ. 2493-2495

สมาคมฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับไว้ ในพระราชปัลม์ เมื่อ พ.ศ. 2519 มี章程ในสังกัดรวม 9 ชุมนุม จำแนกตามความสนใจของสมาชิก

สมาคมฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อกำนัวยประสิทธิ์ต่อสมาชิก วิชาชีพและสังคมลีบเนื่อง นาโดยตลอดโดยมีคณะกรรมการบริหารจำนวน 25 ท่าน ซึ่งสมาชิกเป็นผู้เลือกให้รับผิดชอบการบริหารงาน มีวาระ 2 ปี และสมาคมฯ ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพมาตลอดระยะเวลากว่า 50 ปี ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากการรวมพลังของพวกเราและท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีคุณค่ายิ่งต่อวิชาชีพ ในโอกาสหนึ่ง จึงได้ขอเรียนเชิญท่านและสถาบันของท่านสมัครเป็นสมาชิกเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของท่านและ เพื่อร่วมกันพัฒนาและสร้างสรรค์สมาคมวิชาชีพและสังคมลีบไป

วัตถุประสงค์ของสมาคม

1. ส่งเสริมความสามัคคี และส่งเคราะห์ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก
2. ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการ วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือ สารนิเทศศาสตร์
3. ส่งเสริมการประกอบวิชาชีพและสถานภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์
4. ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพแก่สมาชิก บุคลากรห้องสมุดและผู้ประกอบวิชาชีพ งานบริการสารสนเทศ
5. ส่งเสริมและarkan ไว้ซึ่งจรรยาบรรณบรรณารักษ์ นักสารสนเทศ และผู้ประกอบวิชาชีพ งานบริการสารสนเทศ
6. ส่งเสริมการใช้วิชาชีพเพื่อบริการสังคม การพัฒนาสังคมการอ่านและการเรียนรู้
7. ส่งเสริมความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างสมาชิก บุคลากรวิชาชีพ และสถาบัน
8. ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ประโยชน์ของการเป็นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

1. เป็นตัวชี้วัดการพัฒนาทางวิชาการ วิชาชีพ และศักยภาพของสมาชิก
2. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการวิชาชีพที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ จากสิ่งพิมพ์ของสมาคม ได้แก่ ข่าวสมาคมฯ วารสารห้องสมุด
3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยสมาคม และชุมชนในสังกัด โดยได้รับส่วนลด
4. การได้รับบริการต่างๆ จากสมาคม เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ การจัดตั้งและการพัฒนาห้องสมุด
5. การมีส่วนร่วมในการบริหารสมาคม การพัฒนาวิชาการวิชาชีพ และบริการทางวิชาการแก่สังคม อันแสดงถึงความรู้ ความสามารถของท่าน
6. การจัดซื้อครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ และหนังสือของสมาคมในราคายอดพิเศษ

วิธีการสมัครเป็นสมาชิก

1. พิจารณาว่าท่านมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกประเทศไทย

สมาชิกสามัญ : สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาการบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ในสาขาอื่น และสอนหรือเคยสอนวิชาบรรณรักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือเป็นสมาชิกวิสามัญและมีผลงานดีเด่นทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์ เป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

สมาชิกนิติบุคคล : ได้แก่คณบุคคล สถาบัน หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความสนใจในการในสาขา วิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์

2. กรอกรายละเอียดในใบสมัครสมาชิก และส่งใบสมัคร พร้อมธนาณัติ สั่งจ่าย ปณ. คลองจั่น ในนาม ผศ.สุวีดี วิเชษฐ์พันธุ์ หรือโอนเงินผ่านธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาเทเวศร์ ชื่อบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย-วิชาการ เลขที่บัญชี 020-2-44571-3 ประเภทบัญชีออมทรัพย์ (กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินที่โทรศัพท์ 0-2734-9021)

ใบสมัครสมาชิก / ใบสั่งซื้อ

วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

อัตราค่าบอกรับ/สั่งซื้อวารสาร

ปีละ 250 บาท หรือฉบับปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าสั่ง)

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว)..... สมาชิกสมาคมเลขที่.....
ชื่อหน่วยงานที่สังกัด.....
ที่อยู่สำหรับส่งวารสารเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะบอกรับ/สั่งซื้อวารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยดังนี้

() บอกรับเป็นสมาชิกรายปีที่..... พ.ศ..... จำนวน..... ชุด (copy) ชุดละ..... บาท
รวมเป็นเงิน..... บาท

ลงนาม ผู้สมัคร

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ต้องการให้ออกใบเสร็จในนาม.....

การชำระเงิน

- () เงินสด
() โอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทเวศร์
ชื่อบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ เลขที่บัญชี 020-244571-3

หมายเหตุ

สมาชิกผู้ได้ไม่ได้รับการสารวิจัย

โปรดแจ้ง คุณสุวดี วิเชษฐ์พันธุ์ บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร

E-mail : suwadee_tla@yahoo.com

ใบสมัครสมาชิก / ใบสั่งซื้อ

วารสารห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

อัตราค่าบอกรับ/สั่งซื้อวารสาร

ปีละ 250 บาท หรือฉบับปกเล็กฉบับละ 130 บาท (รวมค่าส่ง)

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว)..... สมาชิกสมาคมเลขที่.....
ชื่อหน่วยงานที่สังกัด.....
ที่อยู่สำหรับส่งวารสารเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะบอกรับ/สั่งซื้อวารสารวิชาชีพห้องสมุดแห่งประเทศไทยดังนี้

() บอกรับเป็นสมาชิกรายปีที่..... พ.ศ..... จำนวน..... ชุด (copy) ชุดละ..... บาท
รวมเป็นเงิน..... บาท

ลงนาม ผู้สมัคร

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ต้องการให้ออกใบเสร็จในนาม.....

การชำระเงิน

- () เงินสด
() โอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทเวศร์
ชื่อบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ เลขที่บัญชี 020-244571-3

หมายเหตุ

สมาชิกผู้ได้ไม่ได้รับวารสารห้องสมุด
โปรดแจ้ง คุณสุวดี วิเชษฐ์พันธุ์ บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร
E-mail : suwadee_tla@yahoo.com

อัตราค่าโฆษณา

วารสารห้องสมุด

วารสารห้องสมุดเป็นวารสารวิชาการรายหกเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชปัลลังก์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความคิดในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นสื่อกลางในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ (จัดพิมพ์ส่งให้สมาชิกทั่วประเทศ)

<u>ประเภทที่</u>	<u>1</u>	ปกหลังเต็มหน้าด้านนอก (4 ลี ฉบับ 1 ปี)	=	30,000 บาท
<u>ประเภทที่</u>	<u>2</u>	ปกหลังเต็มหน้าด้านใน (4 ลี ฉบับ 1 ปี)	=	20,000 บาท
<u>ประเภทที่</u>	<u>3</u>	หน้าในเล่ม (เนื้อใน) ขาวดำ		
	1.	2 ฉบับ (1 ปี)	=	10,000 บาท
	2.	1 ฉบับ (ครึ่งปี)	=	5,000 บาท

การชำระเงิน

โอนเงินเข้าบัญชีชื่อ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ เลขที่บัญชี 020-2-44571-3 ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาเทเวศน์ บัญชีออมทรัพย์

โปรดส่งโทรศัพท์ทางหลักฐานการชำระเงินที่หมายเลข 02-734-9021

ข้าพเจ้าขอโฆษณาประเภท (กี่ฉบับ) อัตรา บาท พร้อมนี้ได้โอนเงิน/
ตัวแลกเงิน จำนวน บาท (ตัวอักษร)
สถานที่ติดต่อ โทรศัพท์
มือถือ โทรสาร E-mail :

ลงนาม

(.....)

วันที่

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชบูพลังก์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. (02) 734-9022-3, 089-893-9397 โทรสาร (02) 734-9021

<http://www.tla.or.th>

ให้บริการ

- ✓ รับจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม
- ✓ จัดกิจกรรมทางวิชาการ
- ✓ เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด การเรียนการสอน การวิจัย การเขียนผลงานทางวิชาการ โดยคณะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
- ✓ ออกรอบแบบจัดตั้งห้องสมุด
- ✓ รับปรึกษาปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด

จำหน่าย

- ✓ ครุภัณฑ์ห้องสมุด
- ✓ วัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดตลอดจนอุปกรณ์ชื่อมนังสือ
- ✓ หนังสือวิชาชีพและสิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ

โดยยึดมั่นในคุณภาพ มาตรฐาน และบริการ

สนใจใช้บริการ โปรดติดต่อโดยตรง
ตามที่อยู่และโทรศัพท์ข้างต้น

ឧបនគរណ៍ ក្រុង ពាណិជ្ជកម្ម និង ក្រុង ក្រុង

510/35-36 ถนนประชาราษฎร์ 6 ราชบูรณะ กรุงเทพฯ 10140

ໃນສ. 0 2873 0070, 08 6625 8259, 08 1421 6821 ໃນສາທ. 0 2427 8370

e-mail : rawin.printing@gmail.com

សំបុត្រិមាត់

ເຫຼານ່າຍຊາລສື່ອນຊຳເຫັນວ່າ ຂໍ້ມາການຂອງພວກເຮົາ ມີຄື່ນສື່ອ ວາຊານ່າມ

ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ສົງລິມພໍຖາກປະເມານ ແບ່ມ+ກອະເບົາພາສານຕີໄສ່ເລາສາຊ

ดำเนินงานโดย ทีมงานปริญญาโทบรรณาธิการวิชาศาสตร์

ឧបករណ៍ និងការអនុវត្តន៍យកចិត្ត

20/43 អី 10 ផ្លូវបាយនំ ខេត្តកណ្តាល រាជធានីភ្នំពេញ 10150

ໂທ. 0 2898 5122 ໂທສາວ 0 2898 5126

e-mail : chinupong_43@yahoo.com

សុពិន្ធ់ :

សៀវភៅជិមប៉ុការដី

ອາທິ...

- ແກຕຕາລືວຄ, ໂປຣເຊົວ
 - ເອກສາຣລໍາບັກງານ
 - ມັນສີວອຣຣມ:
 - ອລຍ

ขอสนับสนุนการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 และประชุมวิชาการ

บริษัท สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด

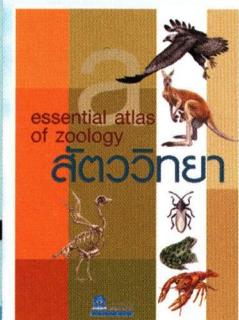
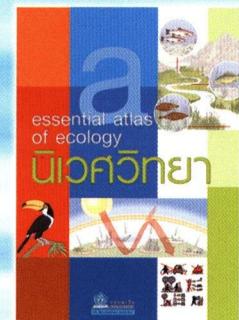
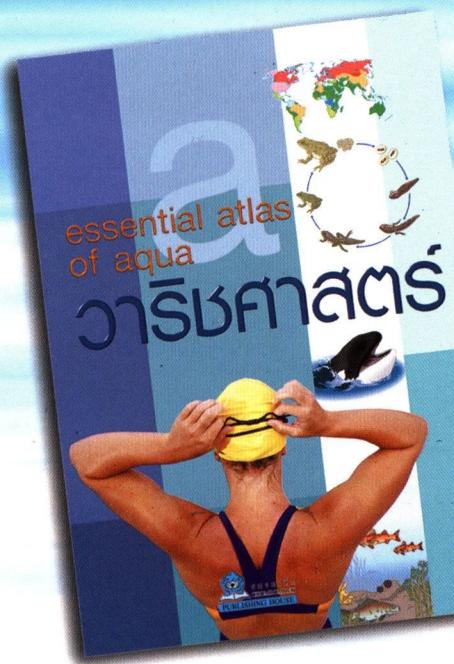
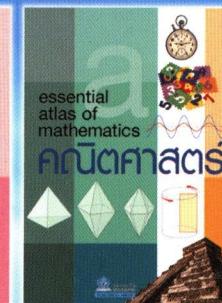
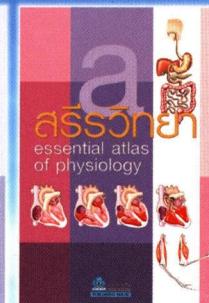
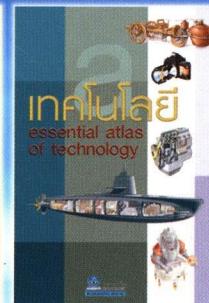
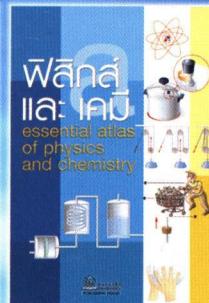
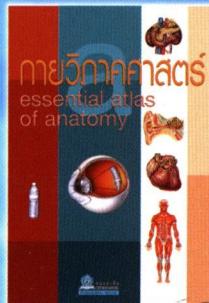
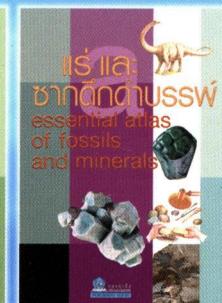
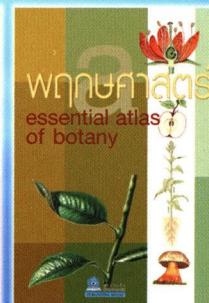
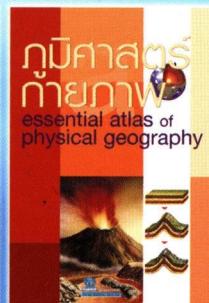
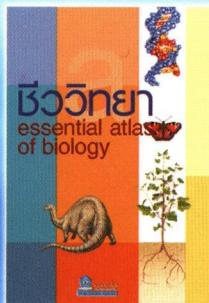
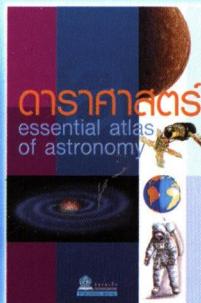
84-42 ถ. บครสวรรค์ แขวงวัดโลมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

โทร. 0-2282-5520, 0-2282-7537, 0-2282-0282, 0-2282-0076

โทรสาร. 0-2281-4213

ESSENTIAL ATLAS

หนังสือชุดแพนกาว

หนังสือชุดนี้มีกันหมด 13 เล่ม
รวมรวมข้อมูล เนื้อหาสาระ ตามรายวิชา
พร้อมตารางเก็บ และภาพประกอบสวยงาม
พับพัฒยกร: ดาษوار์ตอย่างดี สีสันสดใส
ปกแข็ง หน้า 96 หน้า ขนาด 21 x 29.5 ซม.

ราคาเล่มละ 300 บาท

สีบลูทูธ์ จัดต้องจากสำนักพิมพ์ Parramon ประเทศสเปน

สนใจสั่งซื้อติดต่อได้ที่ : ชอมรมเด็ก

122/110 ซอย 91/1 ถนนประชาอุทิศ แขวง/เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140
โทรศัพท์ : 02-871-7542-44 โทรสาร : 02-871-7545
www.chomromdek.com e-mail : Webmaster@chomromdek.com